Wat Venezuela levert, is kruip-olie

Amigoe

Nieuws in vogelvlucht

BRUSSEL — Het dodental bij de veerpont- ramp van 1 week geleden voor de Belgische kust kan oplopen tot 200. Tot heden toe dacht men dat het er 135 waren. Er blijken niet 408 maar 349 mensen uit het gekapseisde schip te zijn gered, volgens een controle van alle tellingen door de Haven- politie. Er zijn 55 doden geborgen, van wie er 46 zijn geidentificeerd. Het is verder onmogelijk vast te stellen hoeveel mensen er precies aan boord zijn geweest. Bij de rederij zegt men echter dat er geen reden is de eerder verstrekte cijfers te herzien.

*****

RAVENNA — Bij een brand aan boord van een Italiaans vrachtschip in een haven vlakbij de Italiaanse haven Ravenna zijn 13 doden gevallen. Het schip dat vloeibaar gas vervoert lag voor reparatie- werk aan de kant. Toen de brand in de buurt van opslagtanks uitbrak waren er 70 arbeiders aan boord. Degenen die in het ruim zaten opgesloten konden slechts via één gat van 60 cm weg. De brand was snel geblust. Daarna werd alles op alles gezet openingen in de flank te maken.

*****

PARIJS — Parijs heeft vrijdag expliciet het ultimatumn van de ontvoerders van Normardin afgewezen met de verklaring dat men vastberaden de strijd tegen het terrorisme voortzet en protesteert tegen het vasthouden van Fransen en de bedreigingen tegen hen. Een groep in Libanon had gedreigd dat men Normardin zou doden. Hij is al 1 jaar in hun handen.

*****

AMSTERDAM — De dollar zakte vrijdag iets op de Europese valutamarkt. In Amsterdam was de slotkoers 2,0925 gulden. Het pond leed een flink koersverlies van ruim 2 ct. De Wall Street- koersen zakten ook vrijdag weer; de Dow Jones index daalde met 8,68 punten tot 2258,66 punt. De VS- producenten- prijzen stegen in januari met 0,1 %. De energiekosten zijn minder dan half zo sterk gestegen als in januari en de voedselprijzen handhaafden hun dalende tendens. In jan. stegen de producenten- prijzen nog met 0,6 %. Italie heeft zijn disconto met 0,5 % verlaagd tot 11,5 %. De belangrijkste bank Instituto di San Paolo di Torino verlaagde zijn prime rate ook met 0,5 % tot 12.5 %. De Belgische regering is na 2 weken vergaderen gekomen tot een extra bezuiniging van 1,1 miljard NF gulden.

*****

WASHINGTON — De CIA heeft de hand weten te leggen via Pakistan op een SU "vliegende tank", een omgebouwde MI 24- helicopter, volgens NBC. Men heeft het zwakke punt ervan weten te ontdekken waarna wijzigingen zijn aangebracht in de VS-Stinger- raket, waarvan het succes is gebleken in Afghanistan.

*****

NEW DELHI — De politie heeft de woning doorzocht van de Indiase uitgever Goenka nadat diens kranten verslag hadden gedaan van de openlijke ruzie tussen president Zail Sing en premier Gandhi. Men publiceerde een presidentiele brief waaruit dit bleek. De slechte verhouding lijkt op een constitutioneel crisis uit te lopen.

*****

LONDEN — Het verbond van Sociaal- democraten en Liberalen in Engeland had opnieuw succes en wel bij de tussentijdse verkiezing voor een Lagerhuis- zetel in het district Truro in Cornwall wegens het overlijden van de populaire Liberaal Penhaligon. Tot 74 was het een Conservatief bolwerk. Ditmaal won Taylor, de medewerker van de overledene. Hij wordt het jongste Britse parlements- lid. Twee weken geleden behaalde de alliantie ook de zege in een Londens district, dat 60 jaar in Labour- handen was geweest.

*****

NUUK — In Groenland worden op 26 mei nieuwe verkiezingen gehouden omdat de uit 2 partijen bestaande regering struikelde over een conflict inzake het VS- early warning radarstation. Het stembus- besluit werd door alle 25 parlementsleden ondersteund. Volgens de VS gaat het om modernisering om de opsporing te verbeteren van iedere raket- aanval via de Noordpool, maar de SU maakte er bezwaar tegen omdat de modernisering in strijd zou zijn met het uit 72 daterende ABM- verdrag (Anti ballistic missile). Volgens Moskou biedt de modernisering de mogelijkheid dat er raketten geplaatst worden in het kader van Reagans Star wars- plan.

*****

WASHINGTON — Volgens de VS-regering is zijn "ruime" uitleg van de ABM- interpretatie "volledig gerechtvaardigd". Dit zei men nav opmerkingen van de Democratische senator Nunn die vindt dat er geen reden is af te wijken van de huidige geldende beperkte uitleg van dit verdrag, een standpunt dat wordt gedeeld door de Westeuropese bondgenoten der VS.

*****

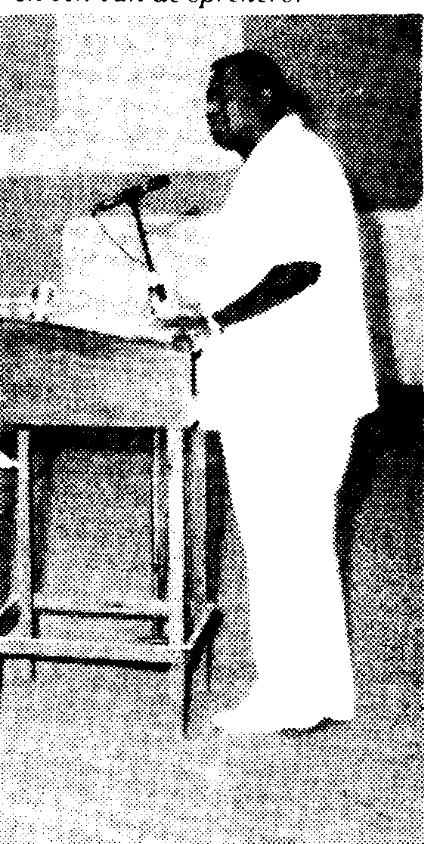
In Griekenland 36 doden door kou

ATHENE — Als gevolg van de op het ogenblik heersende koudegolf zijn in Griekenland zeker 36 mensen om het leven gekomen. Zaterdag waren er nog honderden dorpen door de enorme sneeuwmassa van de buitenwereld afgesloten.

Veel afgelegen plaatsen zitten zonder electriciteit en telefoon. Boven ingesneeuwde dorpen zijn levensmiddelen en veevoer uitgeworpen. In de hoofdstad Athene begonnen verse groenten schaars te worden. De kou zal tot ver in de volgende week aan blijven houden, zo is voorspeld.

WILLEMSTAD — De overheids- vakbond ABVO heeft gisteravond in de aula van de Universiteit van de Nederlandse Antillen haar leden die vanwege de verlaging van de leeftijdsgrens ambtenaren met pensioen moeten, gehuldigd. Op de foto- combinatie een overzicht van de zaal en één van de sprekers.

Vooral veel verzet tegen BTW op spaartegoeden enz.

Belastinghervorming is voor premier Japan toekomst-bepalend

DEN HAAG / TOKIO — In Japan staan omstreden hervormingen van het belastingstelsel op stapel. Premier Yasuhiro Nakasone heeft zijn toekomst verbonden aan die plannen.

Een naaste medewerker van de premier verklaarde onlangs dat Nakasone zijn functie pas zal neerleggen zodra die hervormingen door het Japanse parlement zijn aanvaard. "Zijn greep op de macht zal niet noodzakelijkerwijs ten einde komen bij het aflopen van zijn termijn in oktober. Dat zou ervoor of erna kunnen gebeuren. Dat hangt er van af of de zeven wetsvoorstellen die het belastingstelsel moeten hervormen door het parlement worden aanvaard", aldus de medewerker.

De plannen om voor het eerst in 36 jaar het Japanse belastingsysteem te wijzigen zijn echter gestuit op grote weerstand onder de bevolking. In vele steden wordt op grote schaal gedemonstreerd en ook het bedrijfsleven is tegen de plannen te hoop gelopen. De machtige grootwinkelbedrijven hebben de contributies aan de regerende Liberaal Democratische partij van Nakasone opgeschort. De oppositiepartijen hebben tot nog toe geweigerd in het parlement te debatteren over de nieuwe ontwerpbegroting van het kabinet voor het nieuwe begrotingsjaar. Die partijen boycotten sinds 4 februari de zittingen.

Als de plannen doorgaan zal de inkomstenbelasting voor de burgers en de vennootschapsbelasting voor het bedrijfsleven omlaag gaan, maar — en daar **wringt** de schoen — het verlies **aan de inkomsten voor de Staat** zal worden goedgemaakt door de invoering van vijf procent BTW op de meeste goederen en diensten. Ook zullen spaartegoeden worden belast. Vooral voor de kleine spaarder dreigt dit hard aan te komen, aangezien de meeste Japanners hun hele leven sparen voor een onbezorgde oude dag. Velen zien in de nieuwe voorstellen dan ook slechts een belastingverlaging voor rijken.

Kort geleden leed de LDP in een van zijn bolwerken bij een tussentijdse verkiezing een onverwachte nederlaag. De winnende kandidaat van de Socialistische partij had zich tijdens zijn verkiezingscampagne fel afgezet tegen de invoering van een BTW in Japan. Wat vele mensen Nakasone kwalijk nemen is het gevoel dat zij door hem zijn voorgelopen. Voor de algemene verkiezingen jaar beloofde de premier namelijk geen "grootschalige" indirecte belastingen te zullen invoeren. Volgens Nakasone heeft hij zijn verkiezingsbelofte niet geschonden omdat er geen BTW zal worden geheven op basisbehoeften zoals voedsel en medicijnen en ook niet zal gelden voor bedrijven met een jaaromzet beneden de 100 miljoen yen (bijna anderhalf miljoen Ned. gulden).

Verkorte werktijden en sociale opvang

ABVO wil geleidelijke voorbereiding pensioen

WILLEMSTAD — Het pensioen moet worden voorbereid met een geleidelijke aanpassig van de arbeids- voorwaarden, om de overgang soepel en dragelijk te maken, zo verklaarde ABVO-voorzitter Frits Brito gisteravond bij de huldiging van de vakbondsleden die als gevolg van de verlaging van de leeftijdsgrens ambtenaren met pensioen moeten.

Hij zette in zijn toespraak de groei, de functie en de doelstellingen van het vakbonds- wezen uiteen, en vroeg de gepensioneerden betrokken te blijven bij hun organisatie om de voorwaarden van het met pensioen gaan te verbeteren en te veranderen. Pensioen is het recht op betaling voor mensen die niet langer kunnen werken, en volgens hem niet bedoeld om mensen op een bepaalde leeftijd te verplichten om te stoppen. Het pensioen moet bovendien voorbereid worden met individuele en collectieve hulp bij de problemen die zich kunnen voordoen, om de overgang soepel te laten verlopen met een gestructureerde aanpassing van de arbeids- voorwaarden, en voor het inrichten van een nieuw leven na het pensioen. "Maak de werkuren van mensen die met pensioen moeten geleidelijk aan korter, zodat men kan wennen aan de vrije tijd".

Verder moet er een programma komen met een financieel aspect voor wat betreft de pensioens- berekening, belasting, ziekte- verzekering, sociale wetten, testament en dergelijke, en een algemeen aspect voor wat betreft sociale dienstverlening, activiteiten, en zinvolle vrije- tijdsbesteding. In principe eindigt de verantwoordelijkheid van de werkgever wanneer iemand met pensioen gaat, maar er blijft een morele plicht op basis van voortgaand contact, zo zei hij. De werkgever kan het contact tussen gepensioneerden bevorderen, hen voor belangrijke evenementen uitnodigen, een personeelsblad toesturen en dergelijke. De meeste gepensioneerden zijn nog in staat om een zeer creatief bestaan te leiden en door middel van hun ervaring een belangrijke bijdrage te leveren aan de samenleving en de economie. "Wij zijn deze mensen, die hun leven, energie, kracht, intelligentie en talent hebben gegeven voor de opbouw van dit land en het volk veel verschuldigd", aldus de ABVO- voorzitter.

WARSCHAUPACT EIND MAART BIJEEN OVER INF-PLAN

SU persbureau wijst op mogelijkheid dwarsliggen Londen en Parijs

Novosti SU waarschuwt voor Britse en Franse kernwapens

MOSKOU — De kwestie van de Franse en Britse kernwapens in het geheel van de eventuele ontwapening in Europa is aan de orde gesteld in Rusland door het persbureau Novosti. Dit wijst er op dat Parijs en Londen wel eens dwars kunnen liggen bij de verwachte ontwapening. Inmiddels is een vergadering aangekondigd van het Warschaupuct. Waarschijnlijk komt dan het weghalen van de middellange afstands-raketten in Europa ter discussie.

Het Sovjetpersbureau Novosti heeft vrijdag gewaarschuwd dat de Sovjet Unie "rekening zal moeten houden" met een "weigering" van Groot- Brittannie en Frankrijk zich aan te sluiten bij het ontwapenings- proces in Europa. In een beschouwing over de wapen- beheersings- onderhandelingen schrijft het nieuwsagentschap dat "een eventueel akkoord over de middellange- afstands- raketten in Europa (INF) het probleem van de Franse en Britse kernraketten die op de Sovjet Unie staan gericht niet minder ernstig maakt". Volgens Novosto moet de Sovjet Unie "deze dreiging zeer ernstig nemen, aangezien Londen en Parijs bezig zijn terug te komen van hun aanvankelijke verklaringen, dat zij zich bij het proces van nucleaire ontwapening zullen aansluiten in het geval van een Sovjet-Amerikaans akkoord ter vermindering van hun strategische kernarsenalen".

Moskou verklaarde zich eind vorige maand plotseling bereid onderhandelingen te beginnen over een akkoord over de terugtrekking van de middellange-afstandsraketten uit Europa, los van een overeenkomst over het Amerikaanse SDI-programma voor een antiraketsysteem in de ruimte. Bij de onderhandelingen worden de Britse en Franse kernarsenalen buiten beschouwing gelaten.

"Het sluiten van een akkoord over INF-raketten leidt tot de oplossing van het probleem van de beperking van de strategische arsenalen van de Sovjet Unie en de Verenigde Staten. Zonder twijfel zal succes op dat terrein voor een groot deel afhangen van de bereidheid van Groot-Brittannie en Frankrijk zich aan te sluiten bij het proces van nucleaire ontwapening", concludeert het persbureau. De ministers van Buitenlandse zaken van het Warschaupact komen eind maart bijeen in Moskou. Dit heeft het Russische persbureau TASS vrijdag bekendgemaakt. Naar verwachting zal tijdens deze bijeenkomst het jongste Sovjetvoorstel worden besproken over het afzonderlijk overleggen over de kernraketten voor de middellang-afstand in Europa. In oktober kwamen de ministers van Buitenlandse zaken van het Oosteuropese militaire bondgenootschap bijeen in Boekarest. Bij die gelegenheid werden de lidstaten van het Warschaupact ingelicht over de resultaten van de Sovjet-Amerikaanse top in Reykjavik.

Schadevergoeding voor Granger ivm Burton biografie

LONDEN — De acteur Stewart Granger heeft behalve een verontschuldiging ook een aanzienlijke schade- vergoeding overgehouden aan het proces wegens laster dat hij heeft aangespannen in verband een boek waarin onder meer beschreven wordt dat Richard Burton zijn tweede echtgenote Jean Simmons indertijd heeft verleid. Dit zou nota bene gebeurd zijn toen zij eens in hetzelfde huis overnachtten. De omvang van de schade- vergoeding is niet bekend gemaakt. De rechter concludeerde tot het toekennen van deze vergoeding nadat de uitgever Sidgwick and Jackson had toegegeven dat deze geschiedenis in de door Penny Junnor geschreven biografie over Burton eigenlijk ongefundeerd was. De advocaat van Granger gaf toe dat de schrijfster het verhaal had gehoord van een bron waarvan zij mocht aannemen dat die het kon weten maar dat was volgens hem toch niet voldoende. De auteur erkende op haar beurt dat het voor het betrokken verhaal ontbrak aan de voor zulke onthullingen noodzakelijke ondersteunende gegevens. Het boek is ondertussen uit de boekhandel teruggehaald. Men denkt trouwens niet aan een herdruk.

TROS-enquête:

Winst voor D66 en klein links, verlies CDA en VVD

HILVERSUM — Als er nu verkiezingen zouden worden gehouden voor de Nederlandse Tweede Kamer dan zouden D'66 en "Klein links" winst boeken. De regeringspartijen CDA en VVD zouden elk drie zetels kwijt raken en op de helft van de 150 zetels uitkomen.

Zo blijkt uit een enquete van het Bureau voor Markt- onderzoek, waarvan de TROS de resultaten bekend maakte. D'66 en PSP zouden er elk twee zetels bij krijgen en uitkomen op elf en negen zetels. **De CPN zou zijn rentree maken met één zetel. De PRP zou gelijk blijven met twee zetels. Ook de PvdA blijft gelijk met 52 zetels en zou dus weer de grootste partij worden. De RPF zou een zetel winnen en op twee komen, terwijl GPV en SGP gelijk blijven met één en drie zetels. Twaalf procent der ondervraagden wist niet op wie men zou gaan stemmen.**

Op basis van de uitkomst van dit onderzoek voorspelt men voor woensdag bij de Staten- verkiezingen een opkomst, die tussen de 73,5 en de tachtig procent ligt. Dit zou meer zijn dan bij de Staten- verkiezingen van 1982, toen 68 procent kwam opdagen.

Argentinië vraagt VS uitlevering van ex-generaal Mason

SAN FRANCISCO — Argentinie heeft officieel om de uitlevering gevraagd van de 63-jarige ex-generaal Carlos Suarez Mason die in de Verenigde Staten werd aangehouden omdat daarom door Buenos Aires was gevraagd. Hij moet zich verantwoorden voor tientallen misdrijven tegen de mensenrechten ten tijde van het militaire bewind. Hij zou betrokken zijn geweest bij 43 moorden en 24 ontvoeringen. De documenten waaruit een en ander moet blijken zijn aan het Openbaar Ministerie van San Francisco overhandigd. Omdat hij naar het buitenland uitweek is Mason op oneervolle wijze ontslagen uit de militaire dienst.

Surinaamse ouders achter leraren tegen regering

PARAMARIBO — Ouders van de leerlingen van de Algemene Middelbare School in Paramaribo hebben zich achter de bond van leraren geplaatst, die van mening is dat het regime heeft gefaald de veiligheid van de studenten en leerkrachten te garanderen. De ouders kwamen in het school- gebouw bijeen.

De leraren- bond heeft vastgesteld dat leraren en leerlingen na de recente protesten werden bedreigd en geintimideerd. Deze mening wordt ook kennelijk door de ouders gedeeld. Zij hadden trouwens kritiek op het Nationaal instituut mensenrechten (NIM) dat onlangs verklaarde dat er bij de scholieren- demonstraties niemand om het leven gekomen was door het optreden van het leger. Men vindt dat het NIM niet serieus op de klachten is ingegaan.

Een groep van enige honderden vrouwen is na een kerkdienst in Paramaribo de straat opgegaan om te protesteren tegen het toegenomen geweld in de Surinaamse samenleving. Zij zongen onder meer het Surinaamse volkslied. Tijdens de oecumenische dienst werd een minuut stilte in acht genomen om de doden te herdenken, die zijn gevallen in de strijd tussen leger en rebellen.

Na bestudering van rapportage

Aruba protesteert in Caracas na incident met minister

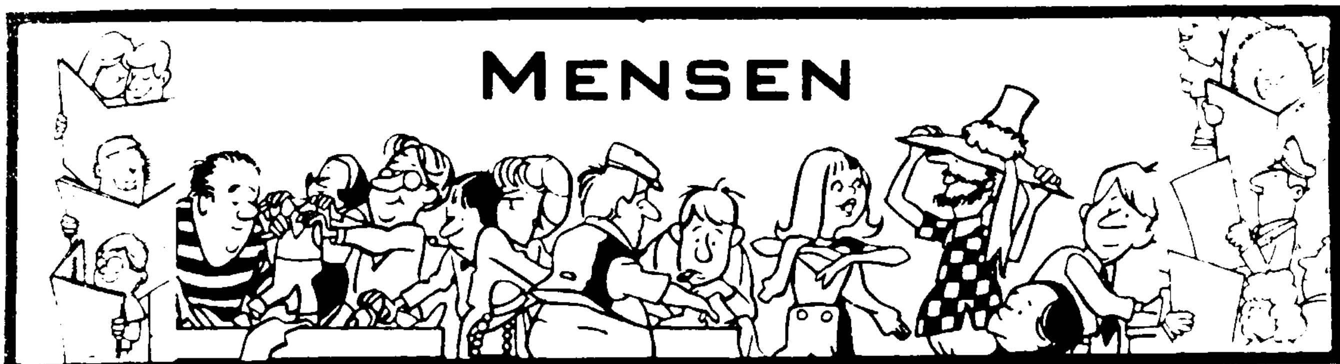
ORANJESTAD — Naar aanleiding van het incident met de luidruchtige Venezolaanse minister en zijn bodyguard op de Arubaanse luchthaven, heeft de Arubaanse regering protest aangetekend tegen het optreden van deze minister.

Dat incident heeft op 28 februari jongstleden plaatsgehad. Uit een communique, ondertekend **door minister president mr Henny Eman, blijkt dat de regering meteen alle betrokken instanties heeft verzocht een rapport in te dienen over hetgeen exact is voorgevallen op de Beatrix luchthaven.**

De regering heeft inmiddels dit rapport ontvangen en de inhoud hiervan in alle rust bestudeerd. Gezien de ernst van voornoemd incident, heeft de regering van Aruba — aldus de minister president — besloten te protesteren, via de diplomatieke kanalen, tegen de handelwijze van de Venezolaanse minister. Het karakter van voornoemd protest is in het kader van de relaties tussen bevriende landen. Tot zover het communique van premier Eman.

Managua: Nicadorpen aangevallen door Hondurezen

MANAGUA — Volgens de Sandinistische regering in Managua hebben Hondurese troepen met mortieren Nicaraguaanse plaatsen bestookt en aangevallen. Daarbij zijn drie doden gevallen evenals gewonden. De aanval werd volgens de officiele verklaring in Managua ondernomen door militairen van het elfde infanterie- bataljon van het Hondurese leger. In Honduras was niet meteen commentaar voorhanden.

Tijdens zijn recente bezoek aan Colombia, waarbij de mogelijke uitbreiding en versteviging van de handels- relatie tussen dat land en de Nederlandse Antillen aan de orde werd gesteld, werd de Antilliaanse minister van Handel, Industrie en Werk- gelegenheid DRS MARCO DE CASTRO door Koninkrijks- ambassadeur mr R. Flaes een receptie aangeboden. Deze werd druk bezocht door prominente personen uit zowel de publieke als private sector. Op de foto vlnr de vice- minister van Buitenlandse Zaken van Colombia, drs Esther Lozano de Rey, de Colombiaanse minister van Verkeer en Vervoer dr Luis Fernando Jaramillo, minister De Castro en de echtgenote van minister Fernandez.

* * * * *

Omdat hij herhaaldelijk heeft opgetreden in Zuid- Afrika, zal de Amerikaanse zanger FRANK SINATRA waarschijnlijk geen concert mogen geven in Zweden, waar vorige week een economische boycot tegen Zuid- Afrika werd afgekondigd. Als Sinatra nog steeds voorkomt op de VN- lijst van artiesten die hebben opgetreden in Zuid- Afrika, is "The Voice" in Zweden niet welkom en kan hij zijn voorgenomen concert op 9 juni in Gothenburg gedag zwaaien. Sinatra zong meer dan eens in Sun City in het zwarte thuisland Bophuthatswana. De zanger weigert afstand te nemen van zijn activiteiten in Zuid- Afrika. "Hij heeft zoveel gedaan voor de zwarten, zoals het inzamelen van twintig miljoen kronen (ruim vier miljoen Antilliaans) voor huis- vesting in Zuid- Afrika. Waarom zou hij dan een verklaring ondertekenen dat hij daar niet meer naartoe gaat", zo vroeg de Zweedse promotor van Sinatra zich af.

* * * * *

De Nederlandse premier RUUD LUBBERS is aan de beterende hand en zal vermoedelijk volgende week weer volop aan de slag kunnen. Lubbers wordt gekweld door een virus- ziekte en een verkoudheid, wellicht mede opgelopen tijdens zijn driedaagse bezoek begin deze maand aan India. Lubbers, die daardoor deze dagen zijn stem kwijt is, schitterde deze week tijdens een officieel diner voor een buitenlandse delegatie, dan ook door afwezigheid.

* * * * *

In het kader van de versteviging van de relaties met andere landen, legde deze week de Consul- generaal van Spanje met standplaats Caracas, JOSE ANGEL LOPEZ JORRIN, vergezeld van zijn echtgenote een beleefdheids- bezoek af aan waarnemend gezaghebber van het eiland- gebied Curaçao, ing Willy Franco. Bij dit bezoek was ook de Spaanse consul op Curaçao, Ruben Irausquin, aanwezig.

* * * * *

Een hooggeplaatst lid van de Oostduitse Academie van Wetenschappen, dat vorige maand naar West- Duitsland overliep, is naar zijn land teruggekeerd met de garantie dat hij niet gestraft zal worden. De 52- jarige professor KLAUS HENNIG vroeg vorige maand in de Bondsrepubliek te mogen blijven, toen hij als lid van een officiele delegatie een bezoek aan dat land bracht. Volgens een Westduits blad zouden de Oostduitse autoriteiten Hennig schriftelijk hebben toegezegd dat hij niet zal worden vervolgd en dat hij zijn werk bij de academie kan blijven uitoefenen. Die toezegging kwam na onderhandelingen tussen de Westduitse kanselarij en de Oostduitse permanente vertegenwoordiging in Bonn. Daarop keerde Hennig terug naar zijn land. Volgens het blad speelden persoonlijke redenen mede een rol bij zijn besluit.

* * * * *

Amerikaans president RONALD REAGAN bleek deze week een nieuw foefje te hebben ontdekt om vragen van journalisten te ontwijken: hij doet gewoon alsof hij zijn stem kwijt is. Hij fluisterde dit toen journalisten hem woensdag, voorafgaande aan een bijeenkomst met leden van het Congres, vragen wilden stellen over Irangate en de Amerikaanse hulp aan de Nicaraguaanse contra's. De president was echter weer snel bij stem toen een journalist hem vroeg waarom er geen vrouwen deelnamen aan de bijeenkomst. "We hebben doodgewoon pech", antwoordde Reagan, die daarmee de mannelijke Congres- leden in lachen deed uitbarsten.

* * * * *

De vrees voor een atoom- oorlog of voor besmetting met de gevreesde immuun- ziekte Aids, is onder tweederde van de Amerikaanse KINDEREN wel degelijk aanwezig, maar is niet van dien aard dat zij daardoor een "positieve levens- instelling" missen. Dat meldde het kerkelijke pers- bureau EPD onlangs. Die zei dat 85 procent van de kinderen die door het instituut Roper werden ondervraagd, gelukkig is in het gezin en 78 procent gelukkig is op school. Volgens Roper is 95 procent van de kinderen blij Amerikaan te zijn. De meeste angst hebben de kinderen voor een ontvoering (76 procent). Zevenenveertig procent maakt zich bezorgd over de milieu- vervuiling. Volgens Roper is met deze opinie- peiling voor het eerst uitvoerig het kind van acht tot zeventien jaar aan het woord gekomen. De enquete werd overigens gefinancierd door een kauwgom- fabrikant.

* * * * *

CURACAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
14 maart 1987 vanaf 08.00 uur t/m 15 maart 1987 om 07.00 uur.
Dokter J. Dijkstra, Spreekkamer: Montaña Rey, tel.: 674821; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 78716 b.g.g. 625822/625614.

15 maart 1987 vanaf 08.00 uur t/m 16 maart 1987 om 07.00 uur.
Dokter Rauchbaar, Spreekkamer: Landhuis Rust & Vrede, Sta. Rosaweg 34, tel.: 76199; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur spoedgevallen: tel.: 76199 b.g.g. 625822 625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
13 maart 1987 vanaf 17.00 uur t/m 16 maart 1987 om 07.00 uur
Dokter Pablo, Spreekkamer: Dokterskamer Sta. Maria, tel.: 83048; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 77664 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, mevr. Croes, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession en mevr. Pablo)

DERDE DISTRICT BANDA ABAO
13 maart 1987 vanaf 17.00 uur t/m 16 maart 1987 om 07.00 uur.
Dokter Vonhögen, Spreekkamer: Sentro Mediko Barber, tel.: 641658/641605; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 75761 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque en Spong).

* * * * *

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

* * * * *

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
vrijdag, zaterdag en zondag.
21.00 uur *Ninja III* (14 jr.), (*f*.5,-); 24.00 uur *Psycho III* (18 jr.), (*f*.5,-).

* * * * *

TELECURAÇAO

ZATERDAG: 17.30 Telefiesta; 18.30 Studiosport; 19.30 Panoramiek; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Carrousel; 21.30 Estreno (Home coming); 22.00 Wega di Number; 22.15 vervolg Estreno; 23.30 Sluiting.

ZONDAG: 16.30 Sena di Señor; 17.00 Sala di konsierto; 18.00 Telepatria; 19.00 Moda ku Mylene; 19.30 NOS (De brekers); 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Valerie; 21.00 Spec. progr. (Chase); 22.45 Musical special; 23.00 Sluiting.
(Wijzigingen voorbehouden).

INEKE PETERSON- SCHALKEN vestigde zich onlangs als zelfstandig diëtiste op Curaçao (Mon Repos). Haar opleiding daartoe volgde zij in Groningen. Gedurende deze opleiding liep ze ondermeer stage in het academisch ziekenhuis in die stad.

* * * * *

De Britse regering is van plan in beroep te gaan tegen het besluit van een Australische rechtbank om de publicatie van de memoires van voormalig medewerker van de Britse geheime dienst, PETER WRIGHT, toe te staan. Dat maakte de Britse premier **Margaret Thatcher vrijdag** tijdens een rondreis door Wales tegenover journalisten bekend. Het opperste gerechtshof van de Australische staat New South Wales verwierp deze week een verzoek van de Britse regering de publicatie van het omstreden boek "Spycatcher", te verbieden. Wright is een vroegere officier van de Britse contra- spionagedienst MI5.

* * * * *

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947/81078; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster van Velthoven, tel.: 76728, pageboy 027-360.

* * * * *

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

* * * * *

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

* * * * *

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

BOTICA'S (Weekeindesienst)
zaterdag: Otrobanda: Otrobanda, tel.: 625633; Punda: Del Pueblo, tel.: 612444.
zondag: Otrobanda: Sta. Maria, tel.: 80800; Punda: Popular, tel.: 611265.

* * * * *

GALERY '86
(Bloksteeg)
20.30 uur officiele opening Expositie van Annemiep Oltheten.
(gelegenheid tot bezichtigen t/m 4 april.

* * * * *

VERLOF BEGRAFENIS
14 maart: M.V. Meyer, Kaya Wawa Scholtz 1.
15 maart: R.J. Grüning, Patrijsweg 9.

* * * * *

TENTOONSTELLING
(13 maart t/m 6 april)
10.00-22.00 uur World press photo - Curaçao Plaza Hotel.

* * * * *

ZONDAG
DIVERSEN
POMPSTATIONS (**openingstijden van 08.00-15.30 uur:**
Craz - De Ruyterkade, Isa - Saliña, Gasora - Carascasbaaiweg, Van der Dijs - Rio Canario, Canword - Gasparito, Coöp. Transport - Colon, Galmeijer - Cerrito, De Lanoi - Sta. Rosa, Jansen - Sta. Maria, Mauricio - Sta. Helena.

TOERISTENSCHIP
09.00-24.00 uur "Ambasador" Cur - vert. Selma.

* * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP
09.00-20.00 uur "Carla Costa" S.J. - vert. Selma.

* * * * *

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.); 16.00 uur (Papiamentu).
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 18.30 uur; zon.: 06.00, 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
OTROBANDA
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon. 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat. 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

* * * * *

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE
MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
19.00 uur zaterdagavond zangdienst.
09.30 uur zondagmorgen preekdienst.
Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
18.00 uur zondagavond Pap. dienst.

* * * * *

CHRISTIAN HERITAGE MINISTRIES: 10.00 uur Sunday morning services - Curaçao Caribbean Hotel.

* * * * *

PROTESTANTSE **KERKDIENSTEN**
VER. PROT. GEMEENTEN
EBENEZERCHURCH: 09.00 uur Mw Smith (doop en jeugddienst).
EMMAKERK: 09.30 uur ds Smith.
FORTKERK: 05.30 uur ds Schaap.

GEREFORMEERDE KERK
(Arowakenweg 28).
09.00 uur ds Schreuder.
17.00 uur ds Bouwsma.
(Cubaweg)
09.30 uur ds Glas.
(Tebenkweg 7)
08.30 uur ds Bouwsma.

Amigoe
UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Laureen Schenk (adj.)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Paul de Windt, Monique van Meerwijk, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór tien uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard van Veen, Postbox 118, tel.: 24427.
Abonnement en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel.: 23919.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel, Papertrip Julianaluchthaven en Boekhandel Van Dorp/Eddine.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 Southeast Bayshore Drive 306, Miami Florida 33131 (tel.: 3055798622).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

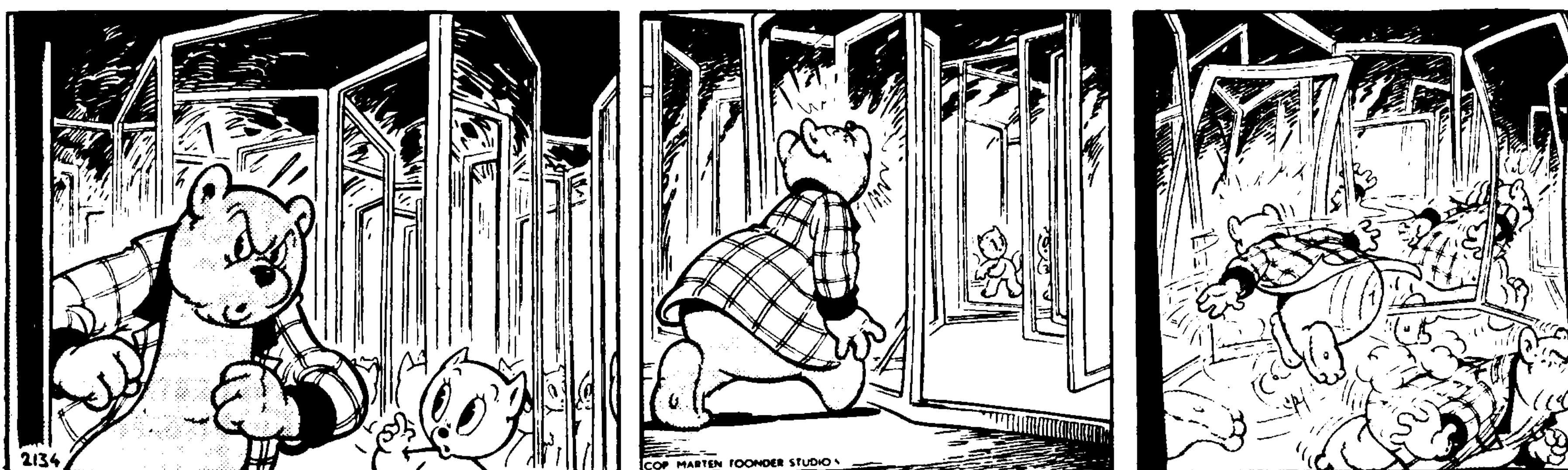
DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NA*f*.80,15 per maand (luchtpost) of NA*f*.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

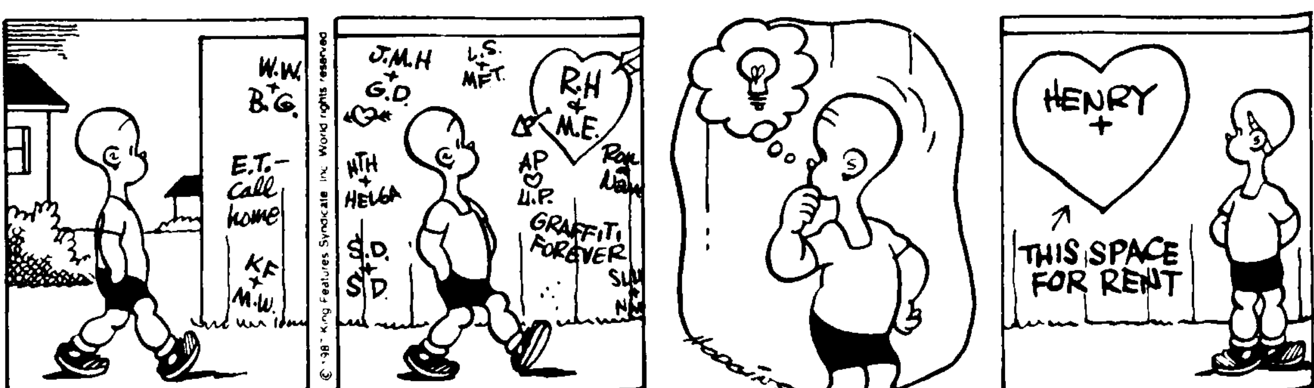
Tom Poes en de Spiegelaar

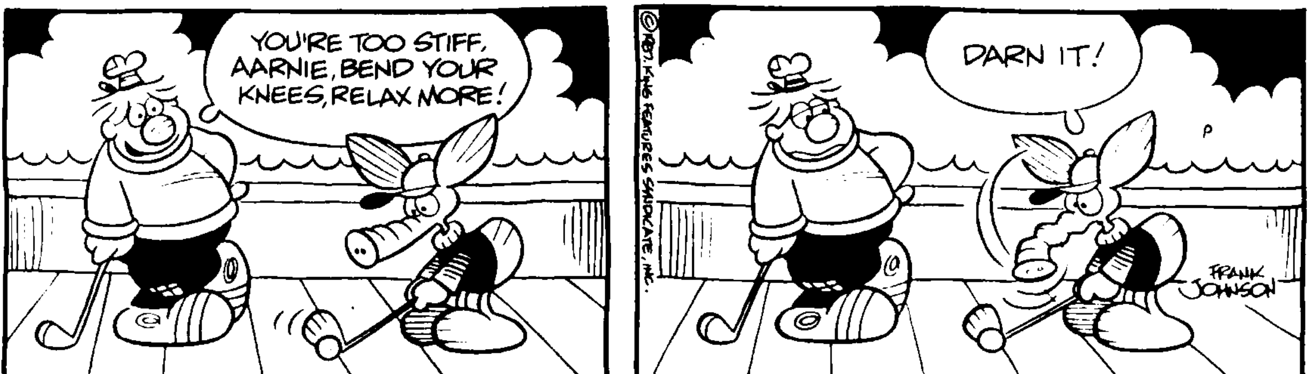
door Marten Toonder

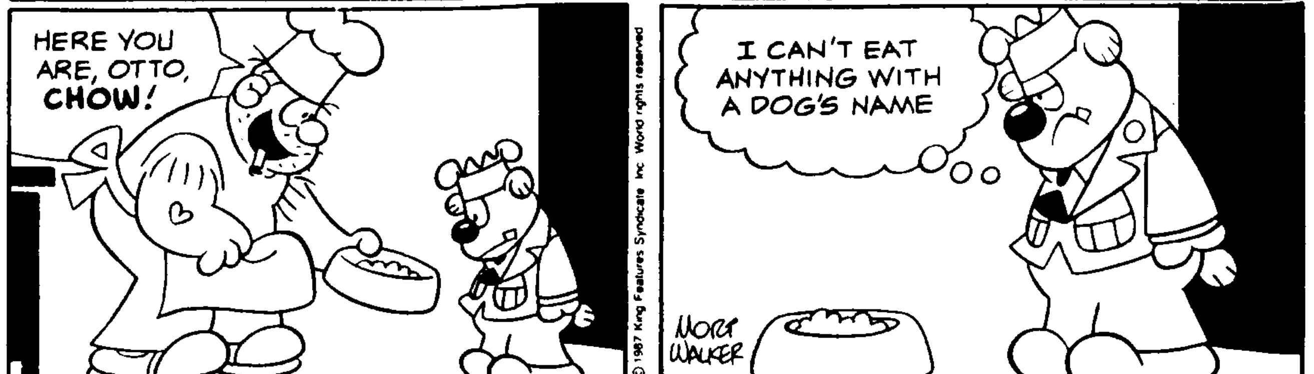

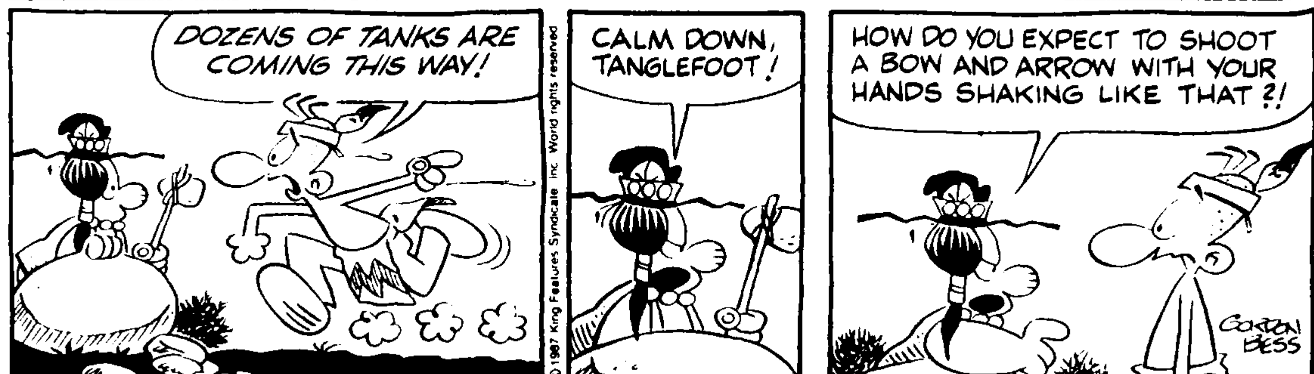
2134 — De koelte van de grot en het zien van al die spiegels bracht heer Bommel weer tot zichzelf en hij keek met groeiende ontstemming naar de ontelbare menigte Tom Poesen om hem heen. "Wat betekent dit?" vroeg hij op duistere toon. "Gewoon een spiegeldoolhof!" legde Tom Poes uit. "We moeten proberen om hier eruit te komen..." "Zo," riep heer Ollie uit, "heel gewoon een spiegeldoolhof, hè? Je hebt makkelijk praten, want je ziet jezelf wel duizend keer! Maar waar ben ik? Ik ben nergens, alsof ik niet besta! Daar is niets gewoons aan, jonge vriend!" "We moeten proberen om de doorgang te vinden," hernam Tom Poes. "Dat moet altijd in zo'n doolhof. Dan kom je altijd wel ergens uit." En hij begon voorzichtig langs al het glaswerk te lopen. Heer Bommel bleef een weifelend staan. "Een doorgang!" prevelde hij. "Daar zit iets in. Ik moet hier uit!" Hij deed een paar passen en stapte bonkend tegen een spiegelruit die hij niet zag omdat hij niet door zijn eigen weerkaatsing gewaarschuwd werd.

Deze botsing bracht de diep-beproefde heer tot het uiterste. Hij verloor alle voorzichtigheid uit het oog en stormde in volle vaart tegen een andere glaswand aan. Duizelig zwenkte hij naar rechts en rende uitzinnig van spiegel tot spiegel, zodat het gewelf weergalmde van het geweld.

VEEL OPDRACHTEN NOG STEEDS NAAR BUITENLANDSE BEDRIJVEN

Cadmu-voorzitter bij opening congres

Metaalsector verdient meer aandacht te krijgen

WILLEMSTAD — Het feit dat veel opdrachten die door lokale bedrijven uit de metaalsector uitgevoerd zouden kunnen worden, naar buitenlandse bedrijven gaan en de gelimiteerde aandacht die tot op heden aan deze sector gegeven wordt, waren voor de metaalbewerkers- vakbond Cadmu redenen om een studieweekeinde te organiseren over het belang van deze sector voor de ontwikkeling van de lokale economie. Voorzitter Ronald Sluis van de Cadmu is van mening dat de metaalsector veel meer voor Curaçao kan betekenen dat tot nu toe het geval is: die mogelijkheden moeten uitgewerkt en uitgebuit worden, zo verklaarde hij gisteravond tijdens de opening van het studieweekeinde.

De Cadmu- voorzitter stelde dat deze vakbond de laatste jaren al het mogelijke doet om het belang van de metaalsector meer bekendheid te geven. Die belangen worden nog onderkent, zo meent hij, terwijl er al vrij veel belangrijke bedrijven binnen deze sector opereren. Men staat er echter niet bij stil dat een bedrijf als de Isla ook tot de metaalsector hoort en dat de Curaçaose Dok Maatschappij (CDM) een zeer belangrijk onderdeel vormt van deze sector.

Zeer te betreuren noemde Sluis het feit dat er zoveel opdrachten naar het buitenland gaan die lokaal uitgevoerd zouden kunnen worden. Ook daaruit blijkt duidelijk dat men de kennis en mankracht die aanwezig is binnen de metaalsector, niet erkend, aldus Sluis gisteravond. Hij voegde daaraan toe dat er op deze wijze ook onmogelijk ervaring kan worden opgedaan, terwijl de kans niet eens gegeven wordt om te bewijzen dat het lokaal ook goed kan gebeuren. Belangrijk is ook dat er orde wordt geschapen binnen de metaalsector. Er wordt door sommige bedrijven volgens de vakbondsman veel misbruik gemaakt van de werknemers.

Om de aandacht te vestigen op het belang van de metaalsector en om een beleidslijn te bepalen die aan de overheid overhandigd kan worden, is het studieweekeinde georganiseerd. Het is noodzakelijk de zaken op een rijtje te zetten, aldus Sluis, en een analyse te maken van wat de metaalsector nu betekent en wat er in de toekomst gedaan kan worden om de sector meer inhoud te geven. Zo is Sluis van mening dat deze sector uiteindelijk een aanzienlijke bijdrage kan leveren aan de ontwikkeling van de economie, terwijl er ook ruimte zal komen voor meer arbeidsplaatsen.

De Cadmu wil het overigens niet bij dit studieweekeinde laten. Sluis sprak gisteren ook over het onderzoek van de scheepsreparatie- markt. Bekend is dat de bedrijfsresultaten van de CDM voor een groot deel afhankelijk zijn van de ontwikkelingen op de internationale scheepsreparatie- markt. Daarin wil de de vakbond dan ook meer inzicht hebben. Hij merkte gisteren op dat van zijde van de CDM- directie altijd zeer terughoudend wordt gedaan over de toekomst- perspectieven van dit bedrijf waarbij verwezen wordt naar die afhankelijkheid. Met zowel internationale als lokale experts wil de Cadmu zich daar tijdens een nog te organiseren congres over buigen zodat meer inzicht verkregen kan worden over de toekomst van deze zeer fluctuerende markt. Dan beschikt men over harde cijfers en kunnen de werknemers op de hoogte gesteld worden over wat de toekomst voor hen inhoudt, aldus de Cadmu- voorzitter.

Een onderzoek zal door deze vakbond ook verricht worden naar de resultaten van de marktbeschermings- maatregelen. Daar is de vakbond in eerste instantie niet tegen, mits de kwaliteit van de beschermde producten gegarandeerd is en als de maatregelen inderdaad meer arbeidsplaatsen opleveren, aldus Ronald Sluis die stelde dat binnen de bedrijven waarvan de werknemers door de Cadmu vertegenwoordigd worden en welke onder de protectie- maatregelen vallen, op korte termijn een onderzoek van start zal gaan.

Voorafgaande aan het studieweekeinde werden de shopstewards, welke in aantal zijn toegenomen, opnieuw geinstalleerd. Vice- voorzitter Mercera van de Cadmu wees in zijn speech op het belang van een goed georganiseerde groep shopstewards: zij zijn de ruggegraat van een vakbond. zo bracht hij naar voren. Mercera werd daarin ondersteund door SSK-voorzitter Errol Cova die benadrukte dat als de vakbonds- leden denken dat zij als shopstewards enige persoonlijke of materiele voordelen zullen krijgen, zij beter gelijk kunnen aftreden. Integendeel, aldus Cova, verwacht kan worden dat er door de leden constant felle kritiek uitgeoefend zal worden op de beslissingen van het vakbonds- bestuur. De vakbondsleider wees ook op het belang van het verkrijgen van kennis. Een studieweekeinde als nu wordt gehouden biedt de noodzakelijke theoretische kennis, aldus Cova. De praktijk zal echter geleerd moeten worden tijdens de strijd.

Hij pleitte voor een hechte samenwerking tussen alle vakbonden en merkte hierbij op dat helaas nog veel te vaak een egoistische houding wordt ingenomen door vakbonden die menen niets met de problemen van andere bonden te maken hebben. Het is dan ook een taak van de shopstewards om hier verandering in te brengen. De vakbonden kunnen alleen dan de arbeiders goed vertegenwoordigen als alle krachten gebundeld worden en één vuist gemaakt wordt, aldus Cova gisteravond. Hij noemde in dit kader de "stemmenstrijd" die inmiddels voorafgaande aan de verkiezingen in april, begonnen is. Politieke partijen beloven nu een gouden toekomst maar als men eenmaal aan de macht is, wordt verwacht dat organisaties als vakbonden hun mond dicht houden. Grote hilariteit onstond toen Cova over dit onderwerp doorging en vol vuur verklaarde dat als het binnen een bedrijf **goed gaat alle eer naar de directeur gaat maar dat bij slechte resultaten de schuld op de werknemers geschoven wordt.** Het was juist tijdens dit pleidooi dat directeur Mario Evertsz van de Dokmaatschappij de zaal binnenkwam.

Het congres gaat vandaag en morgen verder met onder andere voordrachten van de CDM- directeur, de heer Eisden, ing Steinberg, de heer Guillamon en gedeputeerde Diaz. Aan het einde van het congres zullen de conclusies geformuleerd worden die meer inzicht dienen te geven in de toekomst- mogelijkheden van de metaalsector op Curaçao.

WILLEMSTAD — De Venezolaanse minister van Energie en Mijnzaken Arturo Hernandez Grisanti verklaarde gistermiddag tijdens een persconferntie na zijn besprekingen met de Antilliaanse en Curaçaose overheden dat zijn land in principe "geen problemen" heeft met verlenging van het Isla-huurcontract voor vier jaar, onder de huidige voorwaarden. Een defititieve beslissing hierover is echter nog niet genomen, en hangt af van een technisch- economische evaluatie. Op de foto vlnr PDVSA- algemeen directeur Juan Chacin Guzman, minister Grisanti en de Antilliaanse premier Don Martina.

"Hebben betere mogelijkheden voor onze olie"

Grisanti benadrukt politiek karakter contractverlenging

WILLEMSTAD — De Boodschap van de Venezolaanse minister van Energie en Mijnzaken, Arturo Hernandez Grisanti, aan de Antilliaanse en Curaçaose overheden was gisteren duidelijk: Men is bereid tot verlenging van het PDVSA- huurcontract met twee keer twee jaar, tegen dezelfde voorwaarden. Niets meer en niets minder. Over eventuele participatie wilde hij niet praten, en hij benadrukte meer dan eens dat Venezuela hier echt niet zit om geld te verdienen, en "betere mogelijkheden" heeft voor haar olie.

Aldus het resultaat van de besprekingen van Grisanti en de PDVSA- directie met de Antilliaanse en Curaçaose overheden over de toekomst van de raffinaderij, zoals weergegeven tijdens de daaropvolgende persconferentie. Grisanti zei in zijn inleiding dat men gesproken heeft over de toekomst van de raffinaderij, omdat alle betrokken partijen belang hebben bij het waarborgen van een stabiele operatie daarvan. De olie- markt is momenteel echter zeer onstabiel en onoverzichtelijk. Hoewel er geen duidelijk perspectief is, menen de meeste deskundigen dat de olie- prijzen zich langzaam aan zullen gaan herstellen en gedurende de jaren negentig tot een hoger niveau zullen stijgen, maar bekend is niet hoe hoog.

"Er is daarom tijd nodig om het vooruitzicht op lange termijn te bekijken. Beide regeringen hebben in verband daarmee de bereidheid getoond te praten over het gebruik maken van mogelijkheid in het huidige huurcontract van verlening van twee keer twee jaar", zo zei hij, "maar daar kan nu geen definitieve beslissing over worden genomen". Daar is een technisch- economische evaluatie voor nodig, en als die positief uitvalt, kan men tot de contract- verlenging overgaan waartoe nu op politiek niveau de bereidheid toe bestaat. Dit heeft volgens de Venezolaanse minister de voordelen van stabiliteit voor het personeel, en zeven jaar tijd om de markt grondig te analyseren en de betrokken regeringen samen naar mogelijke oplossingen te laten zoeken voor de periode na 1994. Over de toekomst daarna valt geen zinnig woord te zeggen.

Op de vraag of er geen aanzienlijke investeringen nodig zijn om de raffinaderij na 1994 open te houden, antwoordde de minister bevestigend. "Daarom zullen alle partijen de komende jaren allemaal moeten samenwerken om naar oplossingen te zoeken", zo zei hij. Hij zei geen definitieve resultaten van de Isla- raffinaderij te kunnen overleggen, maar dat de beslissing destijds in elk geval niet op economische basis genomen is. Volgens PDVSA- algemeen directeur Juan Chacin Guzman verloor de raffinaderij in de tijd van Shell, maar kan nu Venezuela hier de eigen olie geraffineerd gesproken worden van "een break even" situatie. Als de ruwe olie direct was geëxporteerd, had het volgens hem weinig verschil uitgemaakt, ook gezien het feit dat zo'n 12 procent van de hoeveelheid olie alleen al nodig is om de installaties draaiende te houden.

Volgens Grisanti naar de mogelijkheid tot voortijdige verlenging van het huurcontract, om in alle rust te kijken hoe de problemen met betrekking tot de olie- markt en de nodige investeringen kunnen worden opgelost in ieders belang. "Laat er geen misverstanden zijn dat het hier geen voorstel betreft van Venezuela omdat wij veel zouden geld verdienen met de raffinaderij. Wij hebben tegen de Antilliaanse en Curaçaose regeringen gezegd dat indien zij het wenselijk achten wij geen problemen hebben met een verlenging van het contract, onder dezelfde voorwaarden. Wij kunnen absoluut niet over nieuwe voorwaarden gaan onderhandelen, maar zijn slechts bereid het verblijf van PDVSA te verlengen ten behoeve van de stabiliteit". Hij sprak over technische besprekingen waarbij de mogelijkheid tot contract- verlening onderzocht wordt, "en als de regeringen hier dat niet willen, dan hebben wij daar geen enkel probleem mee."

Vrouwen vechten om man

WILLEMSTAD — **Na een vechtpartij tussen twee Dominicaanse vrouwen, is één van hen met eerste en tweede graads brandwonden in het ziekenhuis opgenomen. De vrouw Z.I.V. van 37 jaar had ruzie met de echtgenoot van de vrouw E.A.M. en sloeg deze met een stuk gereedschap een kapwond aan het hoofd. E.A.M. was het daar niet helemaal mee eens en kwam voor haar man op. Daarbij maakte ze gebruik van een ketel heet water die in de richting van Z.I.V. werd gegooid waardoor dit slachtoffer brandwonden aan haar gezicht en de rest van het lichaam opliep. Geen van de drie betrokkenen wilden overigens een aanklacht indienen.**

WILLEMSTAD — Een man die bezig is met een echtscheiding, zat het niet zo lekker dat de woning van hem en zijn toekomstige ex- echtgenote verkocht moet worden opdat de opbrengst tussen hun beide verdeeld kan worden. De man besloot het heft zelf in handen te nemen en stak de brand in de woning. Het pand brandde vrijwel volledig uit. De politie spoort de voortvluchtige man op.

Aandacht voor diabetici

Curaçao viert consumentendag

WILLEMSTAD — Voor het eerst in de geschiedenis wordt de internationale dag van de consument op Curaçao gevierd, met een officiële proclamatie door de Curaçaose regering en een forum over diabetici van de Stichting Consumentenzorg.

Naar de stichting in een persbericht laat weten besloot de International Organization of Consumers Union om in 1983 voor het eerst een speciale dag te vieren voor de consument. Gekozen werd voor 15 maart, ter herdenking van de historische toespraak van wijlen president John F. Kennedy aan het Amerikaanse congres, waarin hij de vier basisrechten van de consument formuleerde. Die basisrechten zijn uitgebreid, en tegelijkertijd zijn overal ter wereld consumenten- organisaties opgericht die allen de rechten van de consument aanvaarden als wettelijk voor consumenten over de hele wereld. Die consument heeft recht op keuze, veiligheid, compensatie en schadevergoeding, voorlichting, goede informatie, gehoor en gezondheid.

Voor het eerst wordt nu de consumentendag ook op Curaçao gevierd, en men heeft de Curaçaose regering verzocht om 15 maart officieel als zodanig uit te roepen. Verder heeft de stichting consumentenzorg een speciaal programma opgesteld, met bijzondere aandacht voor diabetici.

Vandaag is er een forum hierover, met een arts die nadere uitleg zal geven. De vereniging van diabetici "Sokudi" zal ook een uitleg geven van haar doelstellingen en een diabeticus zal zelf over zijn ervaringen vertellen. De stichting brengt een speciaal boekje met recepten voor diabetici op de markt, waarover tijdens het door de radio uitgezonden forum uitleg gegeven wordt.

Volgens Frans te vergelijken met lekke band

Nos Pais ontkent betalen lijstondertekenaars niet

WILLEMSTAD — Nos Pais ontkent niet dat de partij tijdens de laatste dagen van ondertekening van haar kandidatenlijst "geforceerd is" mensen te betalen die geholpen hebben de lijst vol te maken.

Zo staat in een door partijleider Jose Frans ondertekend communique van Nos Pais, dat er op de laatste dag van ondertekening in slaagde de benodigde 716 handtekeningen te verzamelen die nodig zijn voor deelname aan de verkiezingen. "Er zijn mensen in onze gemeenschap die denken dat het betalen van ondertekenaars van de lijst iets slecht is", zo vervolgt Frans. "Wij zijn echter van mening dat het ondertekenen van een lijst een dienst is die iemand kan verrichten in het belang van een partij, een dienst die hij gratis of tegen betaling kan verrichten". Ook degene die betaalt doet volgens Frans niets verkeerds. "Als ik een lekke band heb en aan iemand vraagt om te helpen die dit niet gratis wil doen kan ik twee dingen doen. Ik kan wachten tot een goede ziel langskomt en me helpt, of ik kan betalen voor een dienst als ik haast heb en ergens moet zijn", zo stelt hij.

Volgens Frans kan niemand de partij kwalijk nemen dat men betaalt heeft om het aantal handtekeningen te verzamelen dat nodig is voor deelname aan de verkiezingen, om zo een kans te krijgen de veranderingen tot stand te brengen die het volk zo graag wenst. Nos Pais is overigens van mening dat de ondertekening van de lijsten geen dienst is waar men geld voor moet vragen, omdat het evenals het helpen met het wisselen van een band een goed gebruik moet blijven dat het volk dit gratis doet.

Wel heeft men begrip voor mensen die geld vragen voor het ondertekenen van een lijst, en is deze "minder positieve ontwikkeling" aan de traditionele partijen te danken. Die beloofden de mensen immers zoveel dingen die ze niet deden, dat de mensen nu geen enkele partij meer gratis willen helpen. Ook boden zij in het verleden zelf geld, zodat het logisch is dat mensen hier nu geld voor eisen.

De partijen die zeggen dat ze niets betaald hebben voor het ondertekenen van hun lijst vergeten dat mensen voor hun hebben getekend omdat ze in het verleden werk, huizen, beurzen, bevorderingen en dergelijke hebben gekregen, die veel geld waard zijn. "De beste manier om een einde te maken aan het vragen van geld voor ondertekening van de lijst is afschaffing hiervan, omdat het ook de regering en partijen veel geld, tijd en moeite kost.

Bovendien is ondertekening van de lijsten a- democratisch en illegaal, aldus Frans die dit al eerder naar voren bracht. Ondertekening is niet nodig om te bepalen of een partij voldoende steun heeft van het volk, daar zijn de verkiezingen voor. Om te voorkomen dat een toename van partijen die deelnemen aan de verkiezingen de kosten omhoog drijft, kan men het bedrag dat iedere partij moet betalen verhogen. Voor de rest moet het volk beslissen of een partij voldoende steun heeft voor een zetel. Dat dit tot een coalitie van meer partijen zal leiden is geen probleem als het volk partijen met eerlijke, capabele en dynamische mensen verkiest.

MALMOK — Een bewoner van Malmok betrapte bij thuiskomst een dief op heterdaad in zijn huis. Deze was de woning binnengekomen door een deur te forceren. Toen de inbreker bemerkte dat hij betrapt was, verschool hij zich achter de gordijnen. De bewoner schreeuwde hem toe te voorschijn te komen hetgeen de man ook deed doch om zich daarbij hals over kop uit de voeten te maken. De bewoner kon de politie een duidelijke beschrijving van de inbreker geven, die in de omgeving niet meer gevonden werd. Uit de woning werden enige pokerchips vermist, die geen geldswaarde bezitten.

Als afdeling Bestuurskantoor

Mamona wil Vrouwenzaken

ORANJESTAD — Het bestuur van de stichting Pro-emancipatie van de vrouw, MAMONA, zal de regering benaderen met het verzoek op het Bestuurskantoor een afdeling Vrouwenzaken te institueren.

De beslissing hiertoe werd genomen tijdens de Mamona- viering van de Internationale dag van de Vrouw, waarbij op de ruim driehonderd aanwezige vrouwen en mannen een beroep werd gedaan het verzoek met hun handtekening te ondersteunen. Glenda Gil, van het Mamona- bestuur, wees erop dat zowel in het verleden als nu, de vrouwen hun bijdrage leveren aan de ontwikkeling van Aruba, maar als men in de geschiedenis- boeken kijkt wordt deze bijdrage nergens aangeduid. Het Mamona- bestuur is van mening dat indien de regering werkelijk de participatie van de vrouw op alle niveaus wil stimuleren, men faciliteiten moet scheppen om deze participatie te bereiken.

Bobini-festival

ORANJESTAD — In Fort Zoutman wordt dinsdag, vanaf half zeven, weer een Bonbini Festival gehouden. Het entertainment-gedeelte is ditmaal in handen van Tipico del Campo, Cah'i orgel Cristal en de dansgroep Teatro di Danza Arubano.

VERGUNNINGSVERORDENING

De Minister van Justitie en Volksgezondheid maakt bekend, dat een ingekomen verzoekschrift ter verkrijging van **een bierhuis- en een restaurant-vergunning B** ter exploitatie in het perceel Emmastraat 71-A, ingaande 16 maart 1987 gedurende 14 dagen op het Bestuurskantoor, bij het Centraal Bureau Juridische en Algemene Zaken, ter inzage ligt.
Bedoelde vergunningen geven recht tot verkoop in het klein van zwakalcoholische en alcoholvrije drank en van op eenvoudige wijze te bereiden spijzen voor gebruik ter plaatse voor welke de vergunningen gelden.
Gedurende genoemde termijn van 14 dagen heeft een ieder het recht schriftelijk zijn bezwaren tegen verlening der vergunningen kenbaar te maken.

VERGUNNINGSVERORDENING

De Minister van Justitie en Volksgezondheid maakt bekend, dat een ingekomen verzoekschrift ter verkrijging van **een restaurantvergunning A** ter exploitatie in het perceel Elleboogstraat 13, ingaande 16 maart 1987 gedurende 14 dagen op het Bestuurskantoor, bij het Centraal Bureau Juridische en Algemene Zaken, ter inzage ligt.
Een restaurantvergunning A geeft recht tot verkoop in het klein van alcoholvrije drank en spijzen voor gebruik ter plaatse voor welke de vergunning geldt.
Gedurende genoemde termijn van 14 dagen heeft een ieder het recht schriftelijk zijn bezwaren tegen verlening der vergunning kenbaar te maken.

Marlboro begint competitie met zege op AVC

SAN NICOLAS — Nadat minister voor Sportzaken Watty Vos gisteravond de eerste bal had gegooid werd de AA-klasse- baseball competitie geopend met de wedstrijd tussen Marlboro en Aruba Video Center.

De wedstrijd eindigde in de achtste inning vanwege het tijdslimiet, Marlboro had toen een voorsprong van 12-7. Winnende gooier werd Milton Croes en verliezende Tichard Makaay. Van de 19 hits die in de wedstrijd werden gemaakt nam Marlboro er elf voor zijn rekening. Van de drie fouten waren er twee van Marlboro en een van AVC. Morgen (zondagmiddag) wordt de tweede wedstrijd van de competitie gespeeld tussen Richmond en Lucor.

Estrella verslaat Bubali met 2 - 0

ORANJESTAD — In de voorvoetbalcompetitie van de Arubaanse Voetbalbond behaalde Estrella een 2-0 overwinning op Bubali. Feli Geerman en Hubert Perez scoorden voor Estrella. Vanavond (zaterdag) wordt de competitie voortgezet met de ontmoeting tussen Universal en La Fama.

C-klasse-tennis

ORANJESTAD — Op dinsdag 31 maart zal een aanvang worden gemaakt met de nieuwe C-klasse competitie van de Arubaanse tennis-federatie. Er zal worden gespeeld in de categorieën: dames en heren enkel, dames en heren dubbel, en gemengd dubbel. De laatste dag om voor deze competitie in te schrijven is woensdag 25 maart in het Marlboro Tennispark, waar op vrijdag 27 maart om zeven uur de loting en samenstelling van het wedstrijdschema zal geschieden. De wedstrijdschema's kunnen vanaf zaterdag 28 maart worden afgehaald in het Marlboro Tennispark, waar alle wedstrijden worden gespeeld.

Sportlottopot blijft aangroeien

ORANJESTAD — Ook deze week bleek er bij de trekking van de Sportlotto op Aruba geen inzender te zijn die de vier getrokken nummers — 26-5-11-24 — had goedgeraden zodat de beschikbare *f*.18.313.35 in de pot blijft voor de trekking van aanstaande vrijdag. De pot zal hierdoor zeker rond de 23 mille florin gaan bevatten. Voor de tweede prijs — drie nummers goed — waren er 56 inzenders die ieder *f*.72.70 ontvangen.

ÑAPA
AMIGOE
Weekend Bijlage
ZATERDAG 14 MAART 1987
PAGINA A

Euthanasie: onderwerp dat velen nog mijden

EEN EVIDENTE VORM n euthanasie vertelt Micho. ls een sterfbed veel te lang urde, liet men de aflegster men. Die bleef even oznder el bekijks in de sterfkamer, ukte met de steel van een le- de tong van de stervende er en dan was het meteen beurd. Dit weet ik absoluut er. Ze ging dan naar de sa- en kondigde aan: "Hij is an rusten".

Even aarzelt Shon Moi en ver- t dan resoluut over euthana- "Men gaf een stervende die te g bleef talmen een aftreksel n een paar olijftoppen, goed en en sterk; dat verdoofde n zozeer, dat hij ook niets er tot zich nam en dood ging. ef de dood nog uit, dan riep n de voorbidder en de af- ster. Die lieten iedereen de mer uitgaan, baden de kredo hielden de zieke watten met er onder de neus, terwijl zij ns mond afsloten".

Bovenvermelde verhalen over hanasie zijn te vinden in het ekje Volkskunde van Paul enneker (1986) en geven aan t euthanasie op de Antillen et een geheel onbekend ver- hijnsel was. Momenteel, nu de edische wetenschap veelal erst over leven en dood, ziekte gezondheid is de aflegster ver- rden tot een boekenfiguur. zend in de werken van Bren- ker schijnt het ons toe dat de od, misschien ook het leven, hter bij de mensen stond. Al- lei rituelen waren hiermee rbonden zodat men dood niet een buiten de maatschappij ande categorie maar als een derdeel, zelfs een wezenlijk derdeel van het mensenleven trachtte. In ons onderzoekje ar de mening over euthanasie Curaçao is ons opgevallen dat ze houding ten opzichte van de od, want ook daar spreek je er als je het hebt over euthana- e, in ieder geval een zodanige randering heeft ondergaan t men dood als probleem er- rt. Op verschillende plaatsen pten we tevergeefs aan om in- matie. Sommigen weigerden nduit hierover te spreken. Ons f dit te denken. Waarom wil- n mensen niet over euthanasie eken, zelfs niet als we zeiden t er geen namen gepubliceërd den worden.

Gelukkig waren er mensen die eid waren met ons van ge- hten te wisselen over dit on- werp. Aan deze mensen onze nk zodat we uiteindelijk toch staat zijn geweest om een re- sentatief beeld van het den- n over euthanasie in de me- che kringen van Curaçao te gen. Deze voorgaande zin ft duidelijk een beperking ; we hebben gesproken met nsen met een min of meer, mmigen minder anderen weer eer medische achtergrond. We bben deze keuze gemaakt om- t deze mensen voor ons het ge- kkelijkste te bereiken waren n omdat deze mensen be- epsmatig met potentiele eu- anasievragers in aanraking men. Dit houdt echter niet in t we niet geinteresseerd zijn in e mening van anderen. (zie ervoor kader).

De mening over euthanasie opt onder de ondervraagden et ver uit elkaar. Vaak was het erste gespreksthema de invloed an de krachten die het denken ver waarden en normen einvloedden. Op Curaçao is dit ooral de Rooms- Katholieke erk. De kerk is uitgesproken te- en euthanasie, echter veel dui- elijker tegen actieve euthana- e, het bewust doden, dan tegen assieve euthanasie, het stop- en of niet behandelen. Men onstateerde een grote invloed p het handelen van mensen oor hetgeen de kerk voorstaat. ochten er echter gevallen van ctieve euthanasie hebben laatsgevonden dan hulden de- enen die hiermee direct te ma- en hadden zich in stilzwijgen en erd ons verzekerd kregen we de nformatie nooit uit de bron te oren. Ons is duidelijk geworden t er gevallen van actieve eu- hanasie te melden zijn op Cura- ao, echter in vergelijking met ederland zeer weinige. "De vraag om euthanasie komt niet zo snel bij de mensen op". "In Nederland heb ik vele malen deze vraag van mensen gehad, hier nog nooit". Als men de vraag niet krijgt hoeft men daarop ook niet te antwoorden. Hiermee bedoelen we dat als mensen geen actieve euthanasie willen de artsen hun handelwijze ook niet hoeven te verantwoorden ten aanzien van deze problematiek.

Passieve euthanasie is in medische kringen een geaccepteerde manier om mensen te helpen. Of met deze mensen de patient dan wel de familie bedoeld wordt laten we even in het midden, we denken dat men beiden op het oog heeft. "Mensen die geen zin meer in het even hebben, vanwege hun ziekte, hun korte levensverwachting, worden als er zich complicaties voordoen niet behandeld". "Vaak is de vraag naar euthanasie nog niet gesteld als er dan complicaties optreden. Als arts ga je dan bij jezelf te rade em probeert de situatie naar beste vermogen in te schatten. Je stopt de behandeling". De artsen proberen de situatie individueel in te schatten en vanuit het individu hun handelwijze aan te passen. "Ik heb een patient gehad, geen hoop, geen enkel vooruitzicht. Er traden complicaties op, de behandeling ervan zou het leven met enige uren kunnen verlengen. Omdat we wisten dat de man zat te wachten op familieleden die over zouden komen hebben we behandeld".

Een andere vorm van passieve euthanasie is het toedienen van een overdosis aan pijnstillende middellen. Pijnbestrijding is veelal het enige dat artsen nog voor terminale patienten kunnen doen. De dosering wordt over het algemeen niet zo nauw genomen. "Het is onzin om je nauwkeurig aan de voorgeschreven hoeveelheden te houden. Je eerste doel is ervoor te zorgen dat men geen pijn meer heeft". "Je hebt natuurlijk geen angst meer voor het feit dat je een terminale patient tot een morfinist maakt". "Pijnbestrijding met een grotere dosering dan aangegeven verkort weliswaar het leven maar zorgt er ook voor dat de patient geen pijn heeft".

Uit de gesprekken is ons gebleken dat passieve euthanasie een geaccepteerde vorm van hulpverlening is. Niet alleen in Curaçao maar overal ter wereld. De situatie in Nederland is dan volgens enige ondervraagden een probleem die de collega's zelf gecreëerd hebben. Als ze weten, en dat weten ze, dat ze handelingen verrichten die door de wet niet geoorloofd zijn dan moet men er geen ruchtbaarheid aan geven. Men kan zich gevallen voorstellen die artsen kunnen bewegen tot actieve euthanasie, maar je eigen handelwijze dan ter discussie te stellen is zelf vragen om problemen. Men ziet geen heil in een wettelijk kader voor euthanasie. Noch op de Antillen noch elders. "Laat de praktijk zelf maar bepalen hoe artsen moeten handelen". "Met een wettelijk kader lok je euthanasie uit". Aansluitend bij deze laatste opmerking kan men zeggen zo vlug er een aanbod is, er een mogelijkheid komt om straffeloos euthanasie toe te passen, zullen mensen er ook om vragen. Het aanbod schept in dit geval, net zoals in vele andere gevallen zijn eigen vraag. Daarnaast beluisterden we de mening dat men politici niet in staat acht om te beslissen over dit soort zaken. Euthanasie is een onpersoonlijke juridische zaak, maar een zaak van mensen. Anderen hebben gemakkelijk praten tot het moment dat ze zelf voor dit soort problemen worden geplaatst, dan zie je dat mensen op een heel andere manier gaan denken en handelen met betrekking tot deze zaak. In een arts- patient relatie moet de sfeer zodanig zijn dat men open en eerlijk over levens- en doods- verwachtingen zou moeten kunnen praten. Uiteraard is er dan sprake van een ideale situatie.

De meeste artsen, gezien in het licht van het voorgaande vonden het van belang om een beslissing omtrent passieve euthanasie niet alleen te nemen. Ruggespraak met collega's, familieleden en anderen zijn in zo'n beslissing erg belangrijk. Vooral de familie kan een belangrijke rol in de handelwijze van de arts vervullen. Daarnaast zijn er natuurlijk de verpleegkundigen die hoewel ze geen beslissings- bevoegdheden hebben, toch een scharnierfunctie hebben. Het team van verpleegkundigen is 24 uur per dag bezig met een patient, ziet hoe deze omgaat met zijn of haar ziekte en kent meestal de familieleden. Ook zijn zij diegenen die de arts informeren over het wel en wee van de patient. In deze rol vervult de verpleegkundige een functie, die men niet moet onderschatten.

Met patienten die in coma liggen doen zich andere problemen voor. Er kwam naar voren dat coma- patienten in eerste instantie in leven gehouden moesten worden. Men kan duidelijk, in medische kaders aangeven wat er met een coma- patient kan gebeuren. Langdurige coma- patienten komen er weinig voor. Of ze sterven vlak nadat ze in coma zijn geraakt of er treden na langere tijd complicaties op die dan afhankelijk van de situatie wel of niet behandeld zullen worden. Zo lossen zich de problemen rondom de coma- patienten zelf op, aldus enige respondenten.

Er blijven natuurlijk coma- patienten die geen complicaties krijgen over. Gezien de huidige stand van zaken van de medische wetenschap is het moeilijk om van verwachtingen te spreken bij langdurige coma- patienten. Hiermee om te gaan, wel of niet euthanasie toe te passen is natuurlijk ook afhankelijk of de patient beademd moet worden of vastgeketend is aan andere medische apparatuur. Dat langdurige coma- patienten door verpleegkundige 'de laatste injectie' krijgen toegediend iets wat in Amsterdam gebeurde keurde men over het algemeen af. "Dit soort verantwoordelijkheden kan men niet aan verpleegkundigen overlaten". "Terecht dat deze mensen gearresteerd worden".

Samenvattend zouden we willen zeggen dat ons is gebleken voor zover we de zaken hebben nagegaan er een afwijzende houding tegenover actieve euthanasie bestaat. De ondervraagden zagen geen heil in een wettelijk kader en vonden dat de zaken maar bij het oude moesten blijven. De arts is hoofdzakelijk degene die over het plegen van een passieve vorm van euthanasie beslist. Bij ons komen er toch weer vragen op, na deze kleine inventarisatie. Allereerst natuurlijk is er de vraag hoe de niet- medische wereld over euthanasie denkt. Is het daadwerkelijk zo dat men zich aan de waarden en normen die door de Katholieke kerk worden uitgedragen houdt. Denkt u maar eens aan de norm van monogamie die de kerk stelt en het bezitten, of beter het hebben van een by- side door de Antilliaanse man, iets dat theoretisch door de kerk niet wordt geaccepteerd maar waar het volk van Curaçao kennelijk geen problemen mee heeft. Men kan natuurlijk wel belijdend zijn met de mond maar is men dan ook, op alle gebied, in hart en nieren.

Een andere vraag waarop we geen duidelijk antwoord hebben gekregen is waarom men niet om euthanasie vraagt, welke motieven liggen hieraan ten grondslag. Dit ook in het licht van het feit dat kennelijk de vraag in andere landen m.n in Nederland vaker gesteld wordt. Is de mens op Curaçao beter is staat om zijn lot te dragen of kan hij beter tegen het lijden? Mogelijk kàn dit verklaard worden door het feit dat de dood hier nog meer verbonden is met het leven. Tenminste bij een groot deel van de bevolking zou dit het geval kunnen zijn. Het eigen maken van technische verworvenheden, het op de hoogte zijn van nieuwere medische ontwikkelingen en de discussie rondom euthanasie zijn zaken waar de gemiddelde Antilliaan niet dagelijks mee bezig is. Tradities en gewoonten zijn nog niet aangetast door de technocratische maatschappij en beinvloeden nog steeds de laatste fasen van het leven. Met andere woorden hierdoor komt de vraag om euthanasie minder snel naar boven.

Een andere verklaring voor het uitblijven van de vraag is dat in Nederland scherper nagedacht wordt over deze zaak. Dit is ons inziens niet slechts een uiting van bemoeizucht, maar men kan dit zien in het licht van de ontwikkelings- fase waarin een land verkeert. Men stelt de vraag naar euthanasie niet omdat men geen angst voor het lijden heeft, maar omdat men er nog niet aan toe is. Wij zijn van mening dat de manier waarop men op Curaçao omgaat met euthanasie een maatschappijlijk symptoom is van de situatie waarin het eiland zich bevindt. Het koloniale verleden, de sociale structuur, de culturele mengelmoes hebben er niet weinig aan bijgedragen dat het 'laagste' politiek- sociaal- ethische bewustzijns- niveau op Curaçao lager ligt dan in landen zoals Nederland. Bijvoorbeeld de hedendaagse beeldende kunst vertoont een achterstand met betrekking tot de kunst in verschillende Europese landen.

Een "andere bewustzijns- niveau, brengt a.o. met zich mee dat méér mensen zich een mening vormen over allerlei politieke en niet- politieke onderwerpen. Deze menings- vorming is niet los te koppelen van dadendrang. Hiermee bedoelen we dat mensen die zich over een of andere zaak een mening hebben gevormd ook graag zouden zien, dat deze mening uitgevoerd wordt. Bijvoorbeeld door middel van een wet. Zo ontstaat de druk van de openbare mening. Door deze druk zijn politici genoopt,

willen ze niet hieraan bezwijken op een zodanige wijze wettelijke kaders te scheppen, dat ze tegemoet komen aan de eisen van de openbare mening.

Over een openbare mening omtrent euthanasie op Curaçao kan nog niet worden gesproken. Bij de mensen waarmee wij gesproken hebben over euthanasie bemerkten wij een terughoudende opstelling. Enerzijds bleek dit uit het feit dat sommigen te kennen gaven liever niet over zo'n delicaat onderwerp te willen spreken. Anderzijds waren er mensen die zich afvragen of de publiciteit en de discussie die er rond euthanasie weer zijn losgebarsten wel zo'n goede zaak zijn. Hoe ver reikt de macht van de openbare mening namelijk? Gaan media, verpleegkundig personeel en familieleden van ernstig ziken elkaar met argusogen bekijken? Wordt de verantwoordelijkheid die in eerder dagen alleen bij de arts berustte niet door teveel schouders gedragen? . Een wettelijk kader is niet altijd een oplossing voor het hanteren van bepaalde maatschappijlijke problematieken.

Het mes snijdt in dit geval aan twee kanten, voor de ene interpreteerder wordt euthanasie meer gelegaliseerd voor de ander is het een manier om meer te willen beheersen en controleren. Als de openbare mening vóór euthanasie is en daarvoor de weg naar legalisering openstaat dan ligt de verantwoordelijkheid over een juiste toepassing van deze wet in laatste instantie bij de uitvoerder van de euthanasie. Immers, doden spreken niet. Het gevaar voor willekeur is dus niet ondenkbeeldig. Ook een wettelijk kader kan openstaan voor velerlei interpretaties. De waarde die elk individueel leven heeft wordt door velen als het belangrikste gezien door anderen wordt het individu ondergeschikt aan het collectieve belang. De wet kan steeds verder 'afdrijven', ziekelijke ouden van dagen, geesteszieken, etc. kunnen door sommigen als hoge kostenfactoren gezien worden of als mensen die geen wezenlijk "nuttige" bijdrage kunnen leveren aan onze samenleving. Waartoe redenaties kunnen leiden is in vroeger tijden reeds duidelijk geworden. Niet alleen in heel groot collectief verband óók in kleinere kring bestaan gevaren die zich voordoen wanneer euthanasie wettelijk is gelegaliseerd. Euthanasie kan verworden tot een machtsgreep naar het leven die schuil gaat onder de schijngestalte van het beeindigen en voorkomen van menselijk leed. In zoverre blijft de twijfel over waar een gevormde openbare mening toe kan leiden op zijn plaats. Maar of het daarom beter is nergens over te praten en medici hun gang te laten gaan stemt evenzeer tot nadenken.

DIANA MONISSEN RON SKOMOROWSKI

GEBRUIKTE LITERATUUR:
—De grenzen van het bestaan, drs. M.J. Elfferich, Purmerend.
—Kritische polemologie, o.r.v. Hylke Tromp, Assen.
—In Coma uit de Tijd, 6 febr. 1987, P v.d. Eijk/ Jet Kunkeler.
—Euthanasie volg het spoor terug, drs Rutenfrans.
—Een verkeerd spoor, Theo Beemer, beide uit Intermediar, 5 dec. 1986.
—De schimmige positie van de verpleegkundige, Henk Oolbekkenk (Haagsche Courant).
—Verpleegkundige treedt dikwijls noodgedwongen in positie arts, (29 jan. Volkskrant).
—Verpleegkundige kan zwijgen over euthanasie doorbreken, Apc de Jonge. (Volkskrant 12 febr.)
—Euthanasie de zelfmoord ... zieken en bejaarden. I. Dessau (In Delikt, Delinkwent. dec. 1986.
—Mag de dokter doden, Dessaur/ Rutenfrans, Amsterdam 1986.

Reactie uit het veld:

Van pro-passieve naar felle anti-actieve instelling

Hierbij reageer ik op Uw artikel in de Napa van 7 maart jl, over euthanasie. Hoewel het mij bekend is dat de Amigoe in principe geen anonieme stukken opneemt, vraag ik in dit geval begrip voor het feit dat ik niet met mijn eigen naam kan ondertekenen. Zodra U mijn stuk gelezen heeft zal U duidelijk zijn, dat naar buiten treden met mijn eigen naam de consequentie kan hebben dat ik juridisch vervolgd zou kunnen worden wegens het niet aangeven van een geval van moord. Gedane zaken nemen geen keer; ik ben er van overtuigd dat de arts inkwestie vanuit goede bedoelingen heeft gehandeld, ook ik was toen niet echt in de veronderstelling dat die arts verkeerd handelde. Dat besef kwam later pas.

Het heeft wel gemaakt dat ik erg huiverig ben geworden tegenover het begrip euthanasie; de motieven daartoe zijn vaak minder edel dan in het stuk van 7 maart de schrijvers ervan het publiek willen doen geloven. (Hoewel de schrijvers, veronderstel ik, geheel te goeder trouw zijn. Juist vanwege dat te goeder trouw zijn wil ik waarschuwen voor de tendens die kan schuilen in de discussie rond euthanasie). Weest U ervan overtuigd dat ik liever met mijn eigen naam zou willen ondertekenen. Ik durf het echter niet aan om mijn naam bekend te maken, zelfs als dat binnen de beperkte kring van de Amigoe-redactie zou zijn. Ik kan dat risico niet lopen, en tegelijkertijd wil ik niet wéér zwijgen op een moment dat ik denk dat het belangrijk is dat er niet gezwegen wordt, maar gesproken. Laat mijn stem spreken uit naam van al de weerlozen. Eens zijn we dat allemaal — en wie spreekt dan voor ons?

"FLORENCE NIGHTINGALE"

Alhoewel het, zoals de schrijfster van bijgaand artikel terecht opmerkt, niet de gewoonte van de Amigoe is om niet-gesigneerde artikelen te plaatsen, werd daarvan dit maal bij hoge uitzondering afgezien. De redenen die de schrijfster zelf noemde, worden voldoende zwaarwegend geacht. De inhoud van haar betoog achtte de redactie evenzo dermate belangrijk voor het tot stand brengen van een evenwichtige discussie van het onderwerp "euthanasie" dat tot plaatsing werd besloten.

Redactie

MET BELANGSTELLING heb ik het artikel gelezen van Diana Monissen en Ron Skomorowski over euthanasie. Een controversieel onderwerp dat hier, in tegenstelling tot Nederland, de media en de politiek nog niet beheerst. Omdat ik in de praktijk (verpleging) enige jaren van nabij te maken heb gehad met euthanasie, en omdat in de loop van de jaren mijn visie op dit verschijnsel is gewijzigd van een enigszins propassieve euthanasie- instelling naar een felle anti-actieve euthanasiehouding (de grens tussen die twee zaken, actieve of passieve euthanasie, zijn overigens in de praktijk lang niet altijd zo simpel als in het artikel wordt voorgesteld), en omdat de positie van de verpleging in dit artikel mijns inziens niet geheel correct wordt weergegeven, wil ik graag reageren. Ik zal eerst ingaan op de positie van de verpleegkundige en de beroepsethiek die bij dit vak hoort. Aan de hand van enkele praktijkvoorbeelden zal ik vervolgens ingaan op mogelijke situaties waarvoor een verpleegkundige zich gesteld kan zien, om te eindigen met een beschouwing over het begrip euthanasie.

Eerst even een kleine correctie wat betreft het medische handelen dat door verpleegkundigen verricht wordt: temperatuur opnemen is géén medische handeling. Een van de eerste dingen die een leerling tijdens zijn inservice-opleiding leert is "tempen". Het uitvoeren van een thermotherapie dient echter op voorschrift van een arts te worden uitgevoerd, volgens de regels van de verpleegkundige kennis daaromtrent.

Dit kleine detail toont aan dat "het publiek" nog altijd geen duidelijk beeld heeft van de bevoegdheden van verpleegkundigen en van de specifieke vakkennis die zij verworven hebben. Want ook verplegen is al lang niet meer alleen het aanleggen van verbandjes, patienten wassen, kussens opschudden en het leggen van een koele hand op een klam voorhoofd. Niet alleen in Amerika, maar ook in tal van Europese landen kan men op universitair niveau verpleegkunde studeren, er in promoveren, en er zijn zelfs leerstoelen verpleegkunde. Nog altijd wordt de verpleging gezien als de onderhorige loopjongen (juffrouw, meestal) van de arts.

Ook bij artsen dringt het nog maar moeizaam door dat hetgeen zij voorschrijven soms kan indruisen tegen de bevindingen van de verpleegkunde. Het is een nog jonge wetenschap, die nog geen, of amper, status heeft verworven. Dat veel van de benodigde handelingen bovendien meestal worden uitgevoerd door jonge vrouwen met een opleiding op middelbaar niveau, maakt dat oudere mannen (de meerderheid van de artsen in de westerse maatschappij zijn mannen) met een universitaire opleiding aan hun sexe, aan hun leeftijd en aan hun opleiding een macht ontlenen die niet altijd correleert met de door de verpleegkundige verdedigde belangen van en ervaringen met de patient.

Het verschil in uitgangspunten naar de patient toe is duidelijk te zien als we de Hippocratische eed leggen naast de gelofte die verpleegkundigen afleggen bij de aanvaarding van hun diploma. "Het behoud en mogelijk verlengen van het leven" tegenover de 14 regels van de Code van de ethiek der ziekenverpleging (welke Code is aangenomen door de organisaties van verplegenden bij de International Council of Nurses), van welke Code ik er twee noem:

"Het leven beschermen, het lijden verzachten en de gezondheid bevorderen" en "De verpleegkundigen hebben de verplichting de voorschriften van de arts weldoordacht en stipt uit te voeren, echter te weigeren deel te nemen aan handelingen in strijd met de ethiek". Het zal duidelijk zijn dat hetgeen in het artikel van 7 maart gesteld werd (ik citeer): "De verpleegkundige moet echter de aanwijzingen van de arts volgen, ook al zou hij wezenlijk van mening verschillen met de behandelende arts", berust op een verkeerd beeld van de verhoudingen arts-verpleegkundige. Een verpleegkundige mag niet alleen weigeren bepaalde handelingen uit te voeren, maar moet dat zelfs wel eens. Ook als verpleegkundige kun je je nooit verschuilen achter het "Befehl ist Befehl"!

"Het leven zo mogelijk verlengen" kan namelijk indruisen tegen "het lijden verzachten". In dat geval zal de arts moeten afzien van zijn superieure positie en op een gelijkwaardig niveau met de verpleging moeten overleggen. Helaas gebeurt dat nog veel te weinig. Talloze malen heb ik meegemaakt dat artsen in het ziekenhuis bij terminale patienten "toch nog even een colon-inloopje" wilden laten doen, niettegenstaande het feit dat bedoeld onderzoek bij die speciale patient, op dat moment, uitsluitend de diagnostiek van de arts verder hielp, maar het van te voren al duidelijk was dat zijn vermeerderde kennis niet zou leiden tot genezende handelingen. Een coloninloop is het d.m.v. een slang in het rectum doen invloeien van 1-1½ liter contrastvloeistof, voor het maken van een röntgenfoto. Hiervoor moet eerst de dikke darm gereinigd worden (klysma). Na het maken van de foto en na lediging van de darm van de contrastvloeistof, wordt vaak lucht ingebracht om meer details te kunnen waarnemen. Zowel voorbereiding als uitvoering van het onderzoek zijn voor de patient zeer onaangenaam en bovendien niet van gevaar (colaps) ontbloot. Eén van de heren internisten zag er niet tegenop om dat onderzoek bij een stervende vrouw van 83 met hoge koorts voor te stellen. Patiente was bekend met een vergevorderd stadium van kanker.

Uiteraard is het dan de plicht van de verpleging de arts een halt toe te roepen. In de huidige bureaucratische opbouw van het ziekenhuis is daar echter veel moed voor nodig. (De vrouw stierf, zonder colonfoto, 20 uur later). Ik geeft dit voorbeeld om aan te tonen dat niet alle voorschriften van een arts opgevolgd moéten worden. Wel dient er natuurlijk overleg gepleegd te worden, maar zowel het weigeren als de medewerking aan de voorschriften van artsen dient plaats te vinden op rationele en niet op emotionele gronden.

De grote fout die met betrekking tot euthanasie gemaakt wordt is dat de discussie daaromtrent en de beslissingen die daar uit voortvloeien, vaak plaatsvinden op emotionele gronden. "De familie kan het niet langer aanzien". "De verpleging kan het niet langer aan". "De arts weet niet meer wat hij er mee aanmoet". "Dit lijden is ondragelijk"... voor anderen! Mijn ervaring heeft geleerd dat het zeer, zeer zelden de patienten zelf zijn die aangeven dat zij hun lijden niet meer kunnen dragen, zelfs niet zij die tijdens hun gezonde leven altijd hard riepen "Geef mij maar een spuitje" — en dat geeft toch wel wat te denken. Blijkbaar is de spankracht van de stervende mens tav zijn eigen lijden groter dan dat van de mensen die aan zichzelf de eis stellen dat zij de patient moeten helpen (arts, verpleging, familie). De botsing van de wens te helpen en de onmacht òm te helpen leidt dan tot een afweergedrag. Het lijden wordt te erg om aan te zien, het moet afgelopen zijn. Euthanasie is een uiting van onmacht.

Soms leidt die onmacht tot heel zinnige beslissingen, waarin humane redenen en verstand hand in hand gaan. De patient die nog maar enkele uren te leven heeft en die veel lijdt geef je pijnstilling, zelfs als de mogelijkheid bestaat dat het hart die pijnstilling niet kan verdragen. In dat geval kun je ook met recht spreken van een zachte dood: de pijnstilling is bedoeld als middel om het lijden te verzachten en niet als middel om te doden. Ook ik heb wel eens een dergelijke injectie toegediend (op voorschrift van de arts, uiteraard), welke de laatste pijnstilling bleek te zijn die de patient kreeg. En ik heb me daarover nooit schuldig gevoeld. Wel heb ik er spijt van dat ik in een bepaald geval niet mijn mond heb opengedaan toen een arts, onder druk gezet door de familie, een bepaalde patient 50 cc insuline toediende, waarna die patient (die weliswaar al dagen hallucineerde, en in zijn hallucinaties zwaaide naar overleden kennissen en familieleden, maar toch nimmer zei dat hij bij hen wilde zijn) binnen korte tijd in coma raakte en overleed. Het heeft heel lang geduurd voor het tot mij doordrong waarom ik mij over die gebeurtenis zo onrustig voelde en wat er aan dit geval dan niet in de haak was.

Pas veel en veel later ontdekte ik dat het mede kwam omdat er geen rationele, maar emotionele redenen waren geweest die aan die handelingen waren vooraf gegaan. Daarbij ging het bovendien niet om toediening van een pijnstiller, noch om het afzien van een voor de patient belastend onderzoek- zonder-doel, maar om het toedienen van een gifstof. En hetzelfde gebeurde in het geval van de vier verpleegkundigen in Nederland.

Daarnaast bestaat de situatie van de patient die volledig afhankelijk is van apparatuur en die menselijkerwijs gesproken niet meer beter kan worden. De techniek heeft een aantal mogelijkheden binnen ons bereikt gebracht die miljoenen mensen hebben geholpen beter te worden: infusen, E.C.G.-apparaten, catheters, beademingstoestellen etc. etc. We zullen van die geweldige hulpmiddelen echter ook de belastende kanten moeten aanvaarden. Het gaat niet aan om die apparaten dan maar af te sluiten als we zelf emotioneel overbelast raken. In dat geval kan men namelijk wel degelijk spreken van moord: geen haat of geldgewin zijn dan het motief, maar ontlasting van de eigen overprikkelde emoties. Ook dat is eigenbelang! En waar van eigenbelang sprake is, kan men het niet hebben over doden uit medelijden. De goede dood bestaat, maar de goede moord....? In dat verband zie ik zelfs een beangstigende gedachtengang in het artikel van 7 maart: "Misschien is de mens al dood als hij bij zijn geboorte geen verwachtingen van de toekomst kan hebben? " Wanneer en hoe bepalen we wat voor iemand een toekomst zal zijn? Wordt dat niet mede gestalte gegeven door de omgeving die belast wordt met de zorg voor een "nutteloos" leven? Eigenbelang, dus?

Misschien moeten we wat meer een voorbeeld nemen aan de verzorgsters en verpleegkundigen op afdelingen met diep idioten. Via een uitzendbureau kwam ik daar enkele dagen te werken temidden van "kinderen" die ieder doof, blind, idioot, lichamelijk onvolgroeid, onzindelijk en niet in staat tot kauwen waren. Zelf was ik zwanger van mijn tweede kind en hoewel de "kinderen" geen tekenen vertoonden van ongelukkig-zijn dacht ik toch: "Als ik zo'n kind krijg, ga ik er op zitten". Een collega gevraagd hoe ze het werken met deze kinderen volhield. Ze reageerde verbaasd. "Gewoon, omdat ze er zijn!".

Als overheden meer geld beschikbaar zouden stellen voor de verpleging en verzorging van patienten; als daardoor de verpleging meer tijd zou krijgen om wezenlijk aandacht te besteden aan stervenden; als er, door aanwezigheid van voldoende personeel, de mogelijkheid zou zijn om, bij dreigende overbelasting van dat personeel, dienstroosters te kunnen maken waarbij verpleegkundigen elkaar beter kunnen afwisselen; als het beroep van verpleegkundige niet met een fooi beloond werd, maar fatsoenlijk betaald zou worden, zodat het verloop onder verpleegkundigen niet zo groot zou zijn en de verpleging qua leeftijdsopbouw (levenservaring en stabiliteit) een evenwichtiger beeld zou kunnen tonen, waardoor jongere en meer onervaren collega's kunnen worden opgevangen; als er sprake is van teamverpleging, in plaats van de ouderwetse vorm dokter beslist-hoofdzuster geeft opdracht (leerling) verpleegkundige voert uit; als er meer praktische en emotionele opvang voor de familie mogelijk was, dan zou er veel en veel minder over euthanasie gepraat en gedacht worden. Zolang aan die voorwaarden niet is voldaan — en dat zijn heel dure voorwaarden — is het euthanasievraagstuk aan handen en voeten verbonden aan de economie en de politiek. Alle reden dus om je argwanend op te stellen tegenover alle "goede bedoelingen" rond het opstellen van een eventuele wetgeving voor euthanasie. Maar daar lijkt op Curaçao voorlopig nog geen sprake van te zijn — en dat kan misschien maar beter zo blijven ook. Er zijn bovendien naar mijn mening veel te veel mensen die beroepshalve er hun voordeel mee kunnen doen als er veel en uitgebreid en bij voorkeur met larmoyante argumenten over euthanasie gediscussieerd wordt. Curaçao, hoedt U voor het modeartikel euthanasie.

"FLORENCE NIGHTINGALE"

Nadat de stekker eruit getrokken is

Waar ligt de verantwoordelijkheid?

"DAN HOOR JE dit verhaal: de arts zegt tegen de hoofd- verpleegkundige: zet het beademings- apparaat maar uit, want de patiënt is klinisch overleden. De hoofd- verpleegkundige geeft de opdracht door aan de verpleegkundige en de verpleegkundige zegt het weer tegen de leerling. Die leerling staat met de rug tegen de muur, trekt de stekker eruit en is daarna een paar dagen overstuur. Nou, dat vind ik zó'n laf gebeuren — als *jij* constateert dat de patiënt is overleden, trek *jij* die stekker eruit".

Ganny Boer was zelf verpleegkundige; nu uit ze haar intense verontwaardiging als beleidsmedewerkster van Het Beterschap, de belangen- vereniging van verpleegkundigen en verzorgenden. "Er heerst grote onrust onder de verpleegkundigen, de mensen weten niet meer waar ze aan toe zijn. De geneeskunst heeft zich de laatste vijfentwintig jaar geweldig ontwikkeld, maar de rechtszekerheid is daar bij achtergebleven. De wet van 1927 is niet aangepast. Zo verzet de arts, die wel graag ziet dat de verpleegkundige hem bijstaat en een aantal handelingen van hem overneemt, zich in het algemeen sterk tegen onze wens om die verpleegkundige ook bevoegd te verklaren voor die handelingen".

Henk Hulsebosch (49) was zelf verpleegkundige; nu spreekt hij gedreven als bestuurder van de CFO, de CNV- bond voor Overheid, Gezondheid, Welzijn en Sociale Werkvoorziening.

BOOS

De verpleegkundigen zijn mild uitgedrukt, boos. Vier van hun aan het academisch ziekenhuis van de Amsterdamse Vrije Universiteit verbonden collega's werden op 8 januari gearresteerd omdat ze de afgelopen jaren het leven van enkele patiënten met injecties zouden hebben beëindigd zonder daartoe overleg met artsen of familie te plegen. Drie van hen — onmiddellijk door de directie ontslagen — hebben ruim twee weken in voorarrest gezeten, verdacht van moord.

Twee verpleegkundigen hebben inmiddels bekend een ongeneeslijke zieke patiënt op eigen initiatief een dodelijke injectie met insuline te hebben gegeven. Hoewel ze aanvoerden het leven van de man uit humanitaire overwegingen te hebben beëindigd, oordeelde de rechtbank, evenals het Openbaar Ministerie, dat de rechtsorde hierdoor in die mate is geschokt dat de verpleegkundigen, in afwachting van hun berechting, niet kunnen worden vrijgelaten. Het gerechtshof in Amsterdam heeft onlangs anders geoordeeld.

Hun ontslag op staande voet, de tenlastelegging van moord en het verlengde voorarrest hebben de verpleegkundige gemeenschap in beroering gebracht. Hulsebosch: "Wat die verpleegkundigen hebben gedaan, wordt omschreven als moord, maar dezelfde handeling door een arts heeft de laatste mogelijkheid om aan lijden een eind te maken. Dat soort onderscheid brengt de verpleegkundigen in een geweldige gewetensnood, ze krijgen sterk het idee van een grote rechts- ongelijkheid".

Boer en Hulsebosch komen, op grond van de nog steeds geldende euthanasie- wet, onafhankelijk van elkaar tot deze conclusie: "Het had niet mogen gebeuren, die verpleegkundigen hadden hun handen thuis moeten houden". Om vervolgens aan te geven dat de psychische druk waaronder verpleegkundigen vaak door patiënten of hun familieleden worden gezet om een einde te maken aan een huns inziens zinloos geworden leven, zo groot kan worden dat de levens- beëindigende behandeling onontkoombaar lijkt.

Zonder vooruit te willen lopen op het oordeel van de rechtbank, noemen ze het geval van de vijfentwintig-jarige taxichauffeur, die op het Amsterdamse Leidseplein door zeven mannen was beroofd en zo in elkaar geslagen dat hij vijf maanden in een uitzichtloos coma bleef liggen. Op deze patiënt slaat de bekentenis van de twee verpleegkundigen, en al houden ze een morele veroordeling voor zich, duidelijk is dat Hulsebosch en Boer op zijn minst begrip voor de handeling hebben.

Binnen hun organisaties (vakbond en belangen- vereniging) heerst de mening dat de verpleegkundige ten opzichte van de medicus op grond van de wet sterk in het nadeel is. Artikel 293 van het wetboek van strafrecht bevat weliswaar het verbod tot levens- beroving, maar de medicus wordt in bepaalde gevallen van levens- beëindiging niet strafbaar geacht. Dat behelst dus een zekere "bescherming" van de arts. Voor verpleegkundigen biedt de wet in dat opzicht geen uitweg, terwijl juist zij, meer dan de medicus, dagelijks betrokken zijn bij het lijden van hun patiënten.

Een nadere bescherming kan de arts vinden in artikel 40 van datzelfde wetboek: "Niet strafbaar is hij die een strafbaar feit begaat waartoe hij door overmacht is gedwongen". Wanneer een medicus verdacht wordt van euthanasie kan hij dus ook op dit artikel een beroep doen, hoe onbevredigend dat ook kan zijn. Jaarlijks doen artsen (afhankelijk van hoe euthanasie gedefinieerd wordt) tussen de vierduizend en tienduizend keer een ingreep waardoor het leven van een patiënt bekort wordt.

BOTSINGEN

Er bestaat geen schatting van het aantal keren dat een verpleegkundige, al dan niet in opdracht van een arts, dezelfde handeling verricht, maar naar de huidige justitiële normen is elke keer dat het gebeurt er één te veel. Wel valt vast te stellen dat eigenmachtig optreden door verpleegkundigen in euthanasie- zaken niet zelden voortspruit uit botsingen binnen een team van artsen en verpleegkundigen in een ziekenhuis.

Hulsebosch, destijds hoofdverpleegkundige, zegt: "In die functie kom je in aanraking met mensen die in conflict raken met de uitvoering van hun werk. In die teams van artsen en andere werkers in de gezondheidszorg worden besluiten tot opdrachten genomen waar verpleegkundigen niet altijd mee uit de voeten kunnen. Ze vertoeven, in wisseldiensten, vierentwintig uur per dag aan het bed van een patiënt, zonder uitzicht op herstel en zijn zó begaan met dat lijden, dat ze de mogelijkheid van beëindigen in hun team ter sprake brengen.

Maar in zo'n team heb je verschillende specialisten die het vaak niet met elkaar eens zijn. De long- specialist zegt: Ik ben geroepen voor die tumor, maar die verdrukt alle andere functies, vandaag of morgen is het met die patiënt afgelopen. Dan komt er geen collectief besluit en de verpleegkundige signaleert vervolgens dat de specialisten proberen het probleem van zich af te houden".

GEWETENSNOOD

"Die verpleegkundige kan daardoor in gewetensnood komen en treedt dan maar zelf op. Het is niet goed te praten, maar hij of zij komt in het praatje gewoon niet voor — niet in de huidige wetgeving en ook niet in het voorliggende kabinets- voorstel of het voorstel van D'66- Kamerlid Wessel- Tuinstra of de ideeën van de Staatscommissie Euthanasie. Het gaat alleen maar over de relatie patiënt- arts en een door de overheid aangewezen vertrouwens- persoon, eveneens een arts, bij wie de behandelende medicus te rade moet gaan om legalisering te krijgen voor zijn voornemen tot levens- beëindiging. De verpleegkundige vind je daar volstrekt niet in terug".

Het kabinet heeft een voorstel aangedragen voor een tekst in artikel 293 van het wetboek van strafrecht: "Niet strafbaar is de geneeskundige die het feit pleegt in het kader van stervens- begeleiding, indien de beëindiging van het leven voortvloeit uit zijn zorgvuldig medisch handelen op uitdrukkelijk en ernstig verlangen van een patiënt die ondraaglijk lijdt, en tevens naar heersend medisch inzicht als gevolg van de ziekte of aandoening een concrete doods- verwachting staat en door een verdere geneeskundige behandeling geen en[...] redelijk doel voor de patië[...] wordt gediend. Als dan zijn ev[...] min strafbaar andere deeln[...] mers aan het feit".

PARAPLU

In deze optie blijft de arts al[...]
de hoofd- verantwoordelijke v[...]
bekorting van het leven; de v[...]
pleegkundige kan hoogste[...]
meeschuilen onder de para[...]
die de wet biedt. Hoe onvoldo[...]
de hij/zij zich in juridische zin[...]
dekt voelt, blijkt uit het feit d[...]
de verpleegkundige *dageli*[...]
handelingen verricht die [...]
volgens de wet niet zijn toeg[...]
taan: het geven van een injec[...]
het verwisselen van een i[...]
fuusfles, het inschakelen van [...]
ademings- apparatuur, het [...]
delen van medicijnen — zelfs [...]
aanleggen van een thermome[...]
is in feite een *medische* han[...]
ling en daarom voorbehoud[...]
aan de medicus

Het is volstrekt duidelijk d[...]
wanneer verplegend en ver[...]
gend personeel zich aan die str[...]
vastgestelde regels zou houd[...]
de situatie in ziekenhuizen [...]
andere verpleeg- inrichting[...]
onwerkbaar zou worden: [...]
artsen hebben eenvoudig de t[...]
niet om die handelingen zelf [...]
verrichten. Het gevolg is wél d[...]
de verpleegkundige dag in d[...]
uit in overtreding is, illeg[...]
werkt en daarop door de wet [...]
kunnen worden aangesproken[...]

Deze, in wezen, verboden m[...]
nier van werken wordt de "v[...]
lengde-arm- methode" genoem[...]
de arts is er zeker van dat de ve[...]
pleegkundige in staat i[...]
handeling waartoe hij opdr[...]
krijgt, bekwaam te verricht[...]
maar de medicus blijft v[...]
antwoordelijk en wordt gea[...]
althans in de buurt te zijn w[...]
neer die handelingen word[...]
verricht. Ook daar zal het [...]
zelden aan ontbreken, maar [...]
gevoel van rechts- onzekerh[...]
onder verpleegkundigen wo[...]
dan weer verhoogd door de [...]
tenschap dat, áls het misg[...]
die verpleegkundige nogal e[...]
als de enige schuldige wordt [...]
schouwd.

VERRUIMEN

Ganny Boer pleit er dan [...]
voor dat de wet aanzienlijk [...]
ruimd wordt. "Ik krijg bij Het [...]
terschap tientallen telefoon[...]
van mensen die vragen hoe [...]
rechtspositie nu is bij euthan[...]
rend handelen, in de sfeer [...]
ben ik er aanspreekbaar op, [...]
al heeft de arts de eind- [...]
antwoordelijkheid? Daar [...]
moet, naast aanpassing van [...]
euthanasie- wet, de discu[...]
vooral gaan over de bevoeg[...]
den van verpleegkundigen.

"Dat dagelijks overtreden [...]
de wet bij die medische hand[...]
gen is natuurlijk een absurd[...]
tuatie. Je moet een verpleegk[...]
dige bijvoorbeeld deelgenoot [...]
ken, geef hem een consult[...]
functie in het medische te[...]
Als dan het tegen- argume[...]
dat een verpleegkundige g[...]
medisch inzicht heeft, denk[...]
dat artsen zich daar aardig [...]
vergissen. Nu gaat het meer [...]
met de mond belijden dat je m[...]
ti- disciplinair werkt, maar [...]
het op daden aankomt, kan [...]
arts toch maar moeilijk accep[...]
ren dat een verpleegkundige [...]
gelijkwaardige wijze de situa[...]
bekijkt".

Het principiële punt van [...]
thanasie is dat de patiënt zelf [...]
familie of hechte vrienden) [...]
drukkelijk om levens- beëin[...]
ging moet vragen en daar [...]
Boer en Hulsebosch het harte[...]
mee eens. Boer vindt het een [...]
lukkige omstandigheid dat [...]
patiënt de laatste tijd tóch [...]
meer inspraak verlangt, dat [...]
arts het imago van tovenaar [...]
de witte jas een tikje kwijtraa[...]
waardoor de kans op verbredi[...]
van de discussie toeneemt.

Dat lijkt inderdaad hard [...]
dig, want euthanasie (actie[...]
passief) is een schimmig ge[...]
van verbods- bepalingen, co[...]
municatie- stoornissen binn[...]
een medisch team waardoor [...]
ten gemaakt of essentiële za[...]
nagelaten kunnen worden, d[...]
uitoefenende familieleden [...]
patiënten en in gewetensn[...]
gedrongen verpleegkundig[...]
die verantwoordelijkheden [...]
zich (moeten) nemen waar de [...]

Nadat de stekker eruit getrokken is

geen ruimte toe biedt.

Ganny Boer zegt: "De verpleegkundige moet mede kunnen beslissen, omdat hij of zij tenslotte ook verantwoordelijk is voor de zorg; in feite een contract aangaat met de patiënt, zoals de arts dat ook doet. Daarom moeten er in een team ook van tevoren, zonder dat er een concrete situatie voorligt, gesprekken worden gehouden over de ethische dilemma's waar je voor komt te staan in dit soort gevallen. En als de verpleegkundige dan een verzoek van een patiënt krijgt, moet hij het eerst in zichzelf laten bezinken, al heb je wel de plicht dat signaal door te geven aan een arts of een hoofdverpleegkundige. Vervolgens is het aan de arts om te beslissen over de medische ingreep".

DOOD

"Er moet in Nederland trouwens méér gepraat worden over een onderwerp als: ik leef nu, maar aan dat leven is ook een eind; de dood is tenslotte ook een stukje van het leven. Maar wij zijn in het Westen zó gericht op het leven dat we niet meer, zoals vroeger, met de dood kunnen omgaan, er vervreemd van zijn. Ik denk dat door die houding ook de mening van veel mensen over euthanasie gekleurd wordt".

Praten, dus, ter leniging van de nood waarin de verpleegkundigen kunnen komen te verkeren. Vooral door het innige contact dat zij onderhouden met hun patiënten. De arts legt zijn bezoekjes op zaal af en spreekt misschien een bemoedigend woord — de verpleegkundigen komen rechtstreeks in aanraking met het lijden. Ze wassen de patiënt, voeden hem, praten met hem, vaak ook wanneer hij in coma ligt. Ganny Boer is ervan overtuigd dat ze juist door dat intensieve contact het medisch inzicht krijgen dat hun door veel artsen wordt ontzegd.

GEWETEN

Henk Hulsebosch, wiens opinies goeddeels parallel lopen aan die van Ganny Boer, voert ook een ethisch aspect aan. Vanuit zijn christelijke overtuiging zegt hij: "Het geweten is het je bewust wezen van goed en kwaad en in de verpleging kan het je duidelijk worden dat iemand nog langer laten doormartelen een kwaad is. Dat geweten moet je ondersteunen met regels en wetgeving. Een arts kan een verpleegkundige vragen een bepaald medicament toe te dienen vanuit zijn kennis van de sterkte en gevolgen van dat middel, en waarvan de verpleegkundige ook wel kan weten dat het tot euthanasie leidt. In dat geval kan hij altijd nee zeggen, dát recht heeft hij tenminste".

Hij vertelt het verhaal dat hij hoorde van het hoofd van een afdeling intensive care van een ziekenhuis. Ze had een patiënt, die in diepe coma lag en geen hersenfuncties meer vertoonde. Een van de specialisten stelde voor de machinerie uit te schakelen; de anderen zeiden vanuit hun eigen specialismen dat longen, hart en nieren nog functioneerden, dus dat uitschakeling voorbarig was. Op dat moment is het binnen het medisch team al fout gegaan. Een van de artsen gaf tijdens zijn dienst opdracht de gevolgde therapie te beëindigen, geen medicamenten meer toe te dienen, maar de machine nog even te laten draaien. Die arts was klaar met zijn dienst en zijn opvolger uit hetzelfde team gaf opdracht de medicatie weer op gang te brengen.

Hulsebosch: "Daar worden verpleegkundigen doodongelukkig van, in zo'n geval komt de machts- verhouding om de hoek kijken, en als verpleegkundige heb je nou eenmaal elke opdracht te gehoorzamen, zo sterk is de hiërarchie wel".

Zowel Ganny de Boer als Henk Hulsebosch is onwrikbaar in de overtuiging dat de directie van het VU- ziekenhuis inhumaan gehandeld heeft door de verpleegkundigen op staande voet te ontslaan.

Hulsebosch: "Dat is veel te snel en te onzorgvuldig gegaan; het is erg ongenuanceerd en koel naar buiten gekomen. Die mensen zullen, veroordeling of niet, heel moeilijk weer aan het werk in de gezondheidszorg komen en áls ze al een baan vinden, zullen ze zo aan voorwaarden worden onderworpen, dat je je afvraagt: is dát nog de beroeps- uitoefening die ze voor ogen hadden?"

Ganny Boer klinkt nog feller: "Die mensen zijn meteen benoemd tot moordenaar, daar zijn wij als belangen- vereniging zeer verontwaardigd over. Privé en maatschappelijk zijn ze compleet stuk. Ga maar eens solliciteren bij een ander ziekenhuis, dan wordt er allicht gezegd: Oh, ben jij er één van díe vier? Ik heb met een van die verpleegkundigen gesproken en die is al aardig kapot. Het griezeligste vind ik nog dat een ziekenhuis de macht heeft om iemand stuk te maken nog vóór er iets bewezen is".

(Henk Oolbekkink, Haagsche Courant)

Boekbespreking

Mystieke Wijsheid en Universele kennis, door Henri van Praag

NA BIJNA EEN decennium treedt professor Henri van Praag weer bij het lezerspubliek in het voetlicht. Nadat hij zich de afgelopen 10 jaar voornamelijk heeft bezig-gehouden met de oprichting van de Internationale Universiteit te Lugano, waar nu aan full-time en aan part-time studenten kennis en inzichten onderwezen worden "gericht op de mens en op de toekomst" door een keur aan gastdocenten die Van Praag uit de hele wereld samentrommelt, heeft hij zijn bredere cultuur-pedagogisch werk weer opgepakt met het schrijven van een zestal boeken die tezamen het geestelijke erfgoed van Oost en West in kaart zullen moeten gaan brengen.

Daarmee voegt Van Praag in totaal weer zo'n duizendtal pagina's toe aan zijn oeuvre, dat inmiddels ruim tweehonderd boeken en duizenden artikelen beslaat. Als voornaamste doel bij het schrijven van deze "atlas van ideeën" staat hem het begrijpelijk maken van de moderne, pluriforme maatschappij voor ogen, en inderdaad is er een generalist (een veelzijdig begaafd en ontwikkeld figuur) voor nodig om te wijzen op ontwikkelingen en samenhangen die anders gemakkelijk over het hoofd zouden worden gezien. Het eerste deel van de zesdelige serie, die in twee parallelle groepen van drie zal verschijnen, is inmiddels verkrijgbaar. De titel van het boek, Mystieke Wijsheid en Universele Kennis, getuigt van de **moed** van de auteur om zijn werk **die** vlag te geven die de lading dekt, ondanks allerlei zweverige, halfzachte en onbenullige associaties die middels de aktiviteiten van min of meer malafide schrijvers (men denke aan "Lama" Lobsang Rampa, onder anderen) aan termen als "mystiek", "Universeel", enz. zijn gaan kleven, èn ondanks de veel te ver doorgeschoten **hard-boiled** critici daarop, die in hun heksenjacht en lynchwoede niet meer weten wanneer het tijd is om op te houden.

Deze recht-toe-recht-aan houding kenmerkt niet slechts de levensloop van de auteur, maar tevens het stug-volgehouden **terugkeren naar de bron**, naar de oorspronkelijke formuleringen en de originele betekenissen van de woorden van hen die zo'n belangrijke impuls aan de ontwikkeling van het culturele erfgoed van moderne mensen hebben gegeven. En dat is, ook voor deze tijd en voor de praktijk van alledag, **enorm leerzaam:** wist u bijvoorbeeld, bij het aanschouwen van de wijzen waarop politici hun dagelijks werk uitoefenen, dat het woord MINISTER oorspronkelijk DIENAAR betekent.....?

RELIGIE, FILOSOFIE EN WETENSCHAP.

In dit eerste deel uit de serie gaat Van Praag in op drie vormen van het menselijk **kennen** en hij doet dit aan de hand van drie exemplarische (= voorbeeldige) figuren uit de cultuurgeschiedenis: Jezus, Socrates en Galilei. Elk van deze drie kan worden gezien als een **dissident** in zijn tijd en samenleving, een mens die met hart en ziel, ofwel "met de volle inzet van zijn leven" (pag. 45) achter een verworven inzicht heeft gestaan. Elk van de drie is voor het gerecht gedaagd en aangevallen op uitspraken die als godslastering werden opgevat door velen van hun tijdgenoten. En ieder van de drie is niet meer weg te denken uit de cultuurhistorische wortelen van onze hedendaagse samenlevingsvormen. Van Praag verheldert in de inleiding van dit boek, die tevens een voorwoord tot de gehele serie vormt, met welke motieven hij voor bespreking van **deze** drie mensen (hun leven, hun omgeving en hun werk) gekozen heeft, eerder dan voor anderen; maar talloze andere "reuzen" uit de geschiedenis van religie, wijsbegeerte en wetenschap passeren in zijn besprekingen en beschouwingen de revue.

In de volgende delen van de serie zal Van Praag ingaan op heiligheid en vernuftig handelen en op futurologische (= toekomstverkennende) aspekten van de Westerse culturele constellatie. De **parallelle serie** bespreekt dezelfde cultuurgebieden zoals zij zich in het Oosten hebben ontwikkeld en zich verder aandienen.

DE MAN VAN NAZARETH

Het eerste hoofdstuk na de inleiding gaat over Jezus. "Van weinig personen uit de oudheid zijn zoveel gegevens bekend" (pag. 57) als over de Christus, maar problematisch bij een bespreking van Jezus is wel "het feit, dat er rond de persoon van Jezus een religieus universum gecreëerd is, waarin ieder naar eigen goeddunken fantaseren kan, en dit proces gaat nog steeds verder" (pag. 57), aldus Van Praag. Méér dan ook, dan in de andere hoofdstukken geschiedt, houdt Van Praag zich hier bezig met het corrigeren van allerhande misvattingen, met het doorprikken van gefantaseerde en door de Christelijke kerken verbreide verhalen over de mens Jezus en van de misinterpretaties van zijn woorden. Zo komt onder andere het volgende aan de orde: Het zwaar "geromantiseerde" geboorteverhaal over de grot te Bethlehem, enz., is "Later ontstaan — in concurrentie en in assimilatie met andere religies — (...)", (pag. 64), aldus Van Praag. Verder zijn uitspraken van Jezus als "Ik ben niet gekomen om de Thora te weerleggen maar om ze te **vervullen**" door historische onderzoek behoorlijk aan het wankelen gebracht, in die zin dat het "vervullen" oorspronkelijk veeleer "bekrachtigen" zal zijn geweest. Ook onze interpretatie van de zaligsprekingen in de bergrede komt onder vuur: in plaats van "armen van geest" gaat het in Jezus' oorspronkelijke uitspraken veel waarschijnlijker over "armen uit de geest", dat zijn zij die uit vrije keuze afstand van hun goederen en/of rijkdommen hebben gedaan. Toch méér dan nuanceverschillen, zo te zien!

Van Praag gaat in op dit verschil (in datgene wat Jezus heeft gezegd en datgene wat de Christenen daarvan denkt) en constateert een kloof (pag. 69). Dit neemt echter niet weg dat ook in de Christelijke traditie nog veel denkers en religieuzen de aandacht verdienen. Van Praag bespreekt voornamelijk Augustinus, Thomas van Aquino, Duns Scotus en enkelen uit de Reformatie, hoofdzakelijk in het licht van de betekenis van deze denkers voor de Christelijke wijsbegeerte.

SOCRATES

Het oude Griekenland, waar Van Praag de wortels van de Westerse wetenschap aantreft, herbergde dáár en in haar vestigingen elders, een groot aantal wijsgeren van formaat, die van grote betekenis zijn voor de filosofiebeoefening zoals wij die thans kennen. Na een, in mijn ogen nogal korte, bespreking van Socrates zelve, wordt uitvoerig stilgestaan bij zijn voorgangers en opvolgers en passeren vele grote geesten, waarvan althans de namen bij menigeen bekend zijn (Herakleitos, Plato, Archimedes, bijvoorbeeld), de revue. De auteur maakt met name de **stoutmoedigheid** van vele Griekse wijsgeren en denkers klaar voor zijn lezerspubliek: de onverschrokkenheid waarmee deze mensen hun inzichten en opvattingen onder woorden brachten ondanks de "tijdgeest" die niet steeds in hun voordeel werkte en sommigen de kop kostte. Dat in het oude Griekenland veel "voorwerk" voor de huidige filosofie, psychologie en natuurwetenschappen werd verricht, wordt uitvoerig door de schrijver beargumenteerd en geïllustreerd.

Tevens wordt de lezer (**opnieuw,** daarover straks méér) een kader geboden waarbinnen hij/zij de geschiedenis van de wijsbegeerte sindsdien kan onderbrengen en begrijpen. Dat zoiets tot een beter verwerken van de wijsgerige ideeënwereld kan leiden dan allerlei gortdroge chronologische opsommingen **zonder** enige duiding of situering van besproken systemen of wijsgeren zelve, is althans voor Uw recensent zonneklaar.

GALILEO GALILEI

Met instemming citeert Van Praag een encyclopedie waarin Galilei "het prototype van een wetenschaps- beoefenaar" (pag. 126) wordt genoemd. In samenhang met het werk van andere natuurwetenschappers uit die tijd (Copernicus, Kepler, Brahé, Newton) bekijkt Van Praag de betekenis van de arbeid van Galilei. Deze laatste ruimde een aantal misvattingen op natuurwetenschappelijk terrein (die nog stamden van Archimedes!) uit de weg, om zodoende plaats te maken voor inzichten die later aanzienlijk zouden bijdragen tot de ontwikkeling van de dynamica (= krachtenleer), de zwaartekrachts- theorie van Newton, en zelfs tot de relativiteits- theorie waarin enkele van die inzichten tot in hun uiterste consequenties werden doorbracht. Nogal uitgebreid gaat de auteur vervolgens in op de wetten die Kepler uit berekeningen had afgeleid voor de banen die planeten om de zon afleggen, alsmede op de fluxie-rekening (ofwel differentiaalrekening) die door Newton — en, simultaan, door Leibniz — werd ontwikkeld en die van enorme betekenis is geweest voor, zeg maar, "alle" ontwikkelingen in de natuurwetenschappen sindsdien.

In het **Voorwoord** van het voorliggend boekwerk geeft de schrijver aan, **waarom** hij juist óók op wiskundig en natuurwetenschappelijke gebied ontwikkelingen en belangrijke ideeën bespreekt. Hij verantwoordt dit vanuit de geweldige invloed die de exacte wetenschappen op de inrichting van ons maatschappelijk leven hebben en hij veroordeelt ten stelligste het nog steeds heersende "formule'analfabetisme" bij talloze mensen die beweren de cultuur waarbinnen ze leven te begrijpen..... Met Newton's werk sluit Van Praag dit eerste deel uit zijn cultuurpedagogische serie af.

EEN ENKEL OMISSIE

Bij het laatste hoofdstuk heb ik enkele kanttekeningen, namelijk:

1) Van Praag staat afwijzend tegenover de "ideëele voorkeur" die de oude Grieken hadden voor **cirkels**. Zij dachten bijvoorbeeld dat planetenbanen steeds cirkelvormig **moesten** zijn, omdat cirkels nou eenmaal de "meest perfekte vormen" zijn. Schrijver dezes is het met Van Praag eens (pag. 144) dat zulk een ideëele **voorkeur** af te wijzen is. Ik had echter, in een panorama van grote ideeën van onze cultuur, verwacht dat de schrijver zou wijzen op de opmerkelijke parallel die bestaat tussen die ideëele voorkeur en een idealistisch getinte werkhypothese in de moderne fysica, waarbij reeds vaak gebleken is dat theoretici het bestaan van zekere "elementaire deeltjes" correct voorspelden **op basis van** wiskunde symmetriebeschouwingen. (Alles stroomt? !)

2) Op pagina 165 bovenaan wordt een voorbeeld uit de mechanica op foutieve wijze uitgewerkt/geïnterpreteerd.

RELATIES MET ENKELE EERDERE BOEKEN VAN DEZELFDE AUTEUR.

Voor de trouwe lezers van Van Praag, of voor hen die dat willen worden, zal wellicht een enkele verwijzing naar andere boeken van zijn hand goede diensten bewijzen.

* het interpretatiekader voor de geschiedenis van de Westerse wijsbegeerte vindt men, voorzien van andere voorbeelden en verder in detail uitgewerkt in: **Sleutel tot de filosofie** (Agon Elsevier, Amsterdam, 1972).
* Meer over religie en wereldbeschouwing, over waarden en institutionalisering daarvan, vindt U in **Blauwdruk voor een nieuwe wereld**. (Boekencentrum, Den Haag, 1976).
* Over exemplarische figuren uit Oost en West kunt U terecht bij: **Wegwijzers der mensheid.** (Ankh Hermes, Deventer, 1976).
* Over (aspecten van) wetenschap in het algemeen en taalwetenschap in het bijzonder gaat: **Denken als spel.** (Meulenhoff, Baarn, 1977).

Mystieke Wijsheid en Universele Kennis, door prof. Henri van Praag, (ISBN 90-202-5473-1) is als paperback uitgekomen bij Ankh-Hermes te Deventer (1986). Het omslag-ontwerp is van de Belgische kunstenaar Matthieu Hamaekers, het boek telt 167 bladzijden (bevat een enkel drukfoutje in het laatste hoofdstuk) en kost *f*.29,50.

MIKE STARING

Martinus Arion en Guilen: verschillen!

WAT MEN OOIT, "Poesía negra" (zwarte poëzie) heeft genoemd, wordt vandaag weleens meer verward met de poëzie van de zgn. "Négritude".

De "Négritude" is een beweging, waarvan aangenomen wordt dat die op literair gebied begonnen is met dichters zoals Aimé Césaire (Martinique) en Léopold Sedar Senghor (Afrika). Dat gaat terug tot omstreeks 1934, met de oprichting van het tijdschrift L'Étudiant Noir in Parijs door Sésaire, Senghor en Léon Damas (Fr. Guyana).

In die poëzie werd de neger vaak uitgebeeld als de mens, die het lijden van de hele mensheid heeft ondergaan. Het lijden, veroorzaakt door de blanken, is een veelvuldig onderwerp: er wordt gesproken over de slavernij, de onderdrukking van Afrika door de blanken en de misère van het neger- bestaan. Het is niet te verwonderen dat ook elders dit soort poëzie geschreven werd. In de Verenigde Staten, waar de negers het van de discriminatie en lynchpartijen (Ku Klux Klan) te verduren hadden, hebben vóór Césaire en de andere Franstalige dichters, Engelstalige dichters als Vachel Lindsay, Langston Hughes en Claude McKay al "black poetry" geschreven. Voorbeelden van lijdende "négritude" bij de laatsten vinden we o.a. in "Proem" (The Weary Blues, 1926) respectievelijk "The Negro's Tragedy".

Langston Hughes schrijft:

I am a Negro:
Black as the night is black,
Black like the dephts of my Africa

I've been a slave:
Ceasar told me to keep his door-step clean
I brushed the boots of Washington

I've been a worker:
Under my hand the pyramids arose.
I made mortar for the Woolworth Building

I've been a victim:
The Belgians cut off my hands in the Congo
They linch me now in Texas

McKay, een neger uit Jamaica, die vrij jong naar de Verenigde Staten verhuisde, brengt hetzelfde lijdende aspect tot uiting:

It is the Negro's tragedy I feel
Which binds me like a heavy iron chain,
It is the Negro's wound I want to heel
Because I know the keenness of his pain.
Only a thorn-crowned Negro and no white
Can penetrate into the Negro's ken,
Or feel the thickness of the shroud of night
Which hides and buries him from other men.

Naast die lijdende "négritude" echter bestaat er — hoe kon het anders? — ook een agressieve "négritude". Dezelfde McKay zet zich schrap in "If We Must Die":

If we must die, let it not be like hogs
Hunted and penned in an inglorious spot,
While round us bark the mad and hungry dogs,
Making their mock at our accursed lot.

Though far outnumbered let us show us brave,
And for their thousand blows deal one death-blow!
What though before us lies the open grave?
Like men we'll face the murderous, cowardly pack,
Pressed to the wall, dying, but fighting back!

Langston Hughes zou hetzelfde doen in A New Song (1938). Vergelijk ook Léon Damas in Pigments (1937) en Jacques Roumain (Haiti) in Bois d'Ebéne (1939) en in de veelzeggende titels van zijn bundels: Soleil cou coupé en Les armes miraculeuses.

Dit opstandige element nu is wat de poëzie van Nicolás Guillén (Cuba) karakteriseert. Vóór dat zijn bekende Cantos para soldados y sones para turistas (1973) zou verschijnen, had hij reeds drie andere bundels gepubliceerd: Motivos de Son (1930), Sóngoro Cosongo (1931) en West Indies Ltd. (1934). De eerste bundel bevat een aantal gedichten, die zoals de titel suggereert, gecomponeerd zijn volgens het patroon (motief) van de typische Cubaanse dansmuziek, de "Son", die iets wegheeft van de "rumba". Guillén keert hierin de wereld van de volkstypen binnenste- buiten: hun dagelijkse problemen, vernederingen, discriminaties, wraakgevoelens, ect. Het is dus een aanklacht tegen de sociale en raciale toestanden van die dagen. De tweede bundel kreeg een voorwoord mee, waarin Guillén zegt: "Ik kan mij voorstellen, dat deze gedichten velen tegen de borst zullen stuiten, omdat ze over negers (Guillén is zelf een mulat) en over het gewone volk handelen. Het kan me echter niets schelen, of liever, ik ben er blij om....". Het is de typische ironie of sarcasme, die in het hele werk van Guillén terug te vinden is. In de derde bundel hekelt Guillén de misère waarin zijn eiland verkeerde onder de pro- Amerikaanse dictator Gerardo Machado, die in 1934 ten val werd gebracht. Het is een aanklacht tegen de onderdrukkers: de imperialistische trusts en de lokale handlangers. Voor het eerst verschijnt het ware gelaat van Cuba, het paradijs van de Amerikaanse toerist en de hel van de uitgebuite Cubaan, het tragische en vernederde Cuba, zoals, overigens, in heel West Indie....

Het revolutionaire element is duidelijk aanwezig. Tot de neger- bedelaar, "Sabas", richt de dichter zich om hem tot opstand aan te sporen: "Grijp het brood, maar smeek er niet om/Grijp het licht, grijp je trefzekere hoop/zoals je een paard bij de teugels grijpt". De dichter wil de uitgebuite neger dus leren, dat hij zich niet tevreden moet stellen met kruimeltjes, maar dat hij zijn rechten moet opeisen.

In Cantos para soldados y sones para turistas (1937) zet Guillén het revolutionaire thema voort. Hij tracht nu aan te tonen dat het een plicht van de soldaat (politie) is qua instelling te veranderen en dat deze zich niet langer als een instrument door de vijanden van het volk moet laten gebruiken: "Soldado, aprende a tirar/... para abajo, no/ que allí estoy yo" (Leer toch schieten, agent/... maar niet omlaag, want daar sta ik).

In een ander gedicht probeert Guillén een solidariteits- besef te kweken tussen de "soldaat" en de gewone man: "Ik begrijp niet waarom jij denkt/ agent, dat ik jou haat/als wij toch dezelfde zijn/ jij en ik". Later, in El Gran Zoo (1967), pakt hij het sociale en politieke probleem anders aan. Geen wonder dat hij dat dan anders aanpakt; De Cubaanse Revolutie was toen een feit geworden.

Frank Martinus Arion, die men onlangs met de Cubaanse dichter vergeleek, heeft daarentegen geen "poesía negra" of, beter nog, poesía "afro- antillana" (Cuba, Santo Domingo en Puerto Rico) geschreven. De bundel Stemmen uit Afrika, die voor het eerst in 1957 verscheen, mist vrijwel alle kenmerken van dit genre. Die behoort veeleer tot de "Négritude". Het thema "Afrika" werd heel vaak door de dichters van de "Négritude" gebezigd. Het ging dan meestal om een vage en denkbeeldige vaderland, waarin men herhaaldelijk schrijft over: "handgeklap, voetgestamp/ alles in harmonie/ Afrikaanse gezang/ demonisch ritme/ tam- tam! tam- tam!" ("Nacht in Afrika" van Jacques Libizza N'Gomo). We krijgen zo een zeer idyllisch beeld van Afrika, dat enigszins doet denken aan de herdersromantiek. Het zwart- zijn wordt verheerlijkt tegenover het blank- zijn.

De oorspronkelijke titel van deze bundel was — zoals de dichter zelf later schreef - Poëtische tocht door Afrika. Deze titel doet ons onbewust denken aan Marcua Garvey, de neger uit Jamaica, die met het grootse plan kwam om alle negers naar Afrika terug te voeren. Garvey verheerlijkte alles wat zwart was. Dit tendens komen we tegen in Stemmen uit Afrika. Kortom, Martinus Arion staat, als dichter, ver van de Cubaanse dichter Nicolás Guillén. Deze verwierp de blanke beschaving niet. Hij sprak daarom ook van "poesía mulata". Hij was tégen de term "Poesía negra". Hij maakte geen imaginaire tocht door Afrika, maar verzette zich voortdurend tegen de uitbuiters van zijn eigen eiland en heel Latijns- Amerika. De sociale en politieke spanning, waarmee heel zijn poëzie (inclusief "De Grote Dierentuin") geladen is, is in Stemmen uit Afrika ver te zoeken.

HENRY HABIBE

Syriers in Libanon

HET LEEK EEN dag van zoete wraak voor de Syrische president Hafez al-Assad, die bekend staat om zijn gevoel voor geschiedenis en voor symboliek. De 85ste brigade keerde met zijn tanks, artillerie en luchtafweergeschut terug naar West- Beiroet — dezelfde troepen die 4½ jaar geleden onder dwang van Israel West- Beiroet hadden moeten verlaten. Zij werden vanuit de lucht gadegeslagen door Israelische vliegtuigen die ditmaal niets tegen de Syriers konden doen. De strijdmacht groef zich in in dezelfde duinen langs het internationale vliegveld, waar drie jaar geleden de Amerikaanse mariniers van de multinationale vredesmacht zich hadden ingegraven.

Die mariniers en hun Westeuropese bondgenoten waren in 1982 naar Beiroet gekomen "om de soevereiniteit en de onafhankelijkheid van Libanon te garanderen", maar zij werden verdreven in een reeks van zorgvuldig door Syrie en Iran geplande en door Chomeiny's Libanese volgelingen uitgevoerde bomaanslagen. Volgens de Syrische media van die dagen was daarmee een eind gekomen aan de pogingen van de Navo om in de Arabische wereld een nieuwe basis van agressie te vestigen.

De Syrische manschappen die West- Beiroet binnenrukten, hadden op hun wagens geschilderd: "Wij houden van je, Libanon" en zij schreeuwden dat zij met heel hun hart en ziel Libanon zouden beschermen. Zij waren als het ware naar huis teruggekeerd en gaven dat te kennen door onmiddellijk de muren van Beiroet met Assads beeltenis op te fleuren. Zij waren echter wel naar Beiroet gekomen zonder toestemming en zelfs onder protest van "het soevereine en wettige gezag van Libanon" — te weten president Amin Gemayel.

Gemayels buitenlandse vrienden lieten eventjes verstek gaan; zij tekenden geen protest aan. Dat deed trouwens geen enkele buitenlandse mogendheid. De vijanden van president Assad waren even terughoudend in hun reacties op de Syrische interventie als de vrienden van president Assad. En zelfs de vrienden van Assads vijand, PLO- voorzitter Arafat, hielden zich muisstil. Alleen Koeweit gewaagde van zijn vreugde over het Syrische optreden, maar dat was meer als afbetaling voor de bereidheid van Assad om de recente Islamitische top in Koeweit bij te wonen dan uit principiele overwegingen.

Deze merkwaardige eensgezindheid van de buitenwereld vloeit uit onzekerheid voort. Niemand kan beoordelen of Assad er werkelijk in zal slagen een minimum aan orde te herstellen in Beiroet. De Syrische officieren geloven dat het mogelijk is. Een van hen deelde een Westerse journalist mee: "Wij zullen elke macht die ons in de weg staat vernietigen. Zij zijn geen mariniers, geen Amerikanen of buitenlanders. Wie zal het wagen om ons aan te vallen? En wie dat wel durft, zal worden uitgeroeid".

Zijn woorden werden enkele uren later kracht bij gezet met daden: meer dan 20 Hezobollahi — Shi'itische aanhangers van iman Chomeiny — werden door Syrische militairen geliquideerd. Voordien hadden al enkele Druzische strijders de dood gevonden en waren andere Druzen opgepakt.

Hezbollah Irans voorhoede in Libanon, en de Druzen zijn in principe bondgenoten van Syrie. De Palestijnen zijn dat ook, maar zij hebben zich onder Arafat voortdurend verzet tegen de Syrische hegemonie. Zij hebben dan ook het ergste te vrezen. Niet voor niets heeft de PLO al gesuggereerd dat de Verenigde Naties maar troepen naar Beiroet moeten sturen om de Palestijnen te beschermen die nog steeds door de Shi'itische militie Amal worden belaagd, de enige Libanese bondgenoot die niet door de harde Syrische vuist werd getroffen.

Assad slaagde er tot dusver in een minimale mate van controle over grote delen van Libanon uit te oefenen door een verdeel- en heers- politiek toe te passen en van plaatselijke bondgenoten gebruik te maken. Maar toen zijn belangrijkste twee bondgenoten, de Shi'itische militie Amal en de Druzische PSP, elkaar in de haren vlogen, kon die politiek niet langer worden voortgezet. Amal begon de strijd te verliezen, nadat het voordien al tegen de Palestijnen het militaire onderspit had gedolven.

President Assad kon dat onmogelijk tolereren omdat Amal het laatste bolwerk is tegen de fundamentalistische Shi'ieten van Hezbollah, die zich met de Palestijnen hebben verbonden. Hun gemeenschappelijke doel is om zo snel mogelijk vanuit Zuid-Libanon Israel aan te vallen en Jeruzalem te bevrijden. Plaats en tijdstip van de komende oorlog tegen Israel zouden dan niet langer door Syrie worden bepaald, terwijl Syrie wel in die oorlog zou worden meegezogen, zoals ook al in 1982 gebeurde.

De triomf van de Syrische terugkeer naar Beiroet is dus in werkelijkheid een sprong in het Libanese duister, die meer door wanhoop dan door wraak wordt ingegeven. Waarschijnlijk zullen de Syrische militairen met veel geweld een periode van relatieve rust kunnen afdwingen omdat de Libanese bevolking doodziek is van zijn milities.

Maar president Assad heeft zich door zijn interventie zoveel nieuwe vijanden op de hals gehaald dat de rust onherroepelijk van korte duur zal zijn. Het toch al wankele bondgenootschap met Iran staat op springen, nu de Syriers Hezbollahi hebben afgemaakt. De Druzen hebben zich formeel bij de Syrische interventie neergelegd, maar zij zijn woedend en bepaald zeer gevaarlijke tegenstanders. De christenen voelen zich bedreigd omdat zij een toekomstig Syrisch offensief tegen hun kanton niet uitsluiten. Zelfs de Sunnieten, die traditioneel bij Syrie hun heil zochten, zullen van hun grote broer vervreemden Als de Syriers direct of indirect (via Amal) de Palestijnen "tot de orde roepen".

President Assad heeft gehandeld alsof Syrie een supermogendheid is. Maar Syrie is een armlastig land met een topzwaar militair apparaat dat zich zonder steun van buitenaf een blijvende bezetting van Libanon niet kan permitteren. De behendige calculator Assad heeft waarschijnlijk net iets te ver gereikt voor zijn krachten. (Uit NRC/ Handelsblad)

Doorsnee Egyptenaar had niets in de gaten van bezoek Perez

De vrede met Israel is gegeven waarmee men leeft

...Peres in Cairo met zijn Egyptische collega Ismat Abdel Meguid...

CAIRO — De Egyptenaren hebben nauwelijks notie genomen van het bezoek van de Israelische minister van Buitenlandse zaken Shimon Peres aan hun hoofdstad Cairo. Peres werd gewoon beschouwd als een van de buitenlandse staatslieden die de Egyptische hoofdstad met grote regelmaat aandoen en dat is kenmerkend voor de normalisering van de betrekkingen tussen Egypte en Israel die zich begint af te tekenen.

Egypte wordt maandelijks door duizenden Israelische toeristen bezocht, zodat Egyptische taxichauffeurs zich soms al een paar woorden Hebreeuws eigen hebben gemaakt. En in de straten van Cairo waren ook geen Israelische vlaggen ophangen, want het betrof maar een werkbezoek.

Het is de Egyptenaren niet kwalijk te nemen dat zij geen belangstelling meer aan de dag leggen voor het slepende vredesproces, dat hen niet direct raakt. Zij maken zich vooral druk over de forse stijging van de kosten van levensonderhoud en de andere economische problemen wa mee Egypte worstelt. Boven beginnen de politiek bewust woners van Cairo warm te lo voor de op 6 april te houden lements- verkiezingen. eerste gigantische portre van Hosni Moebarak zijn startsein van de verkiezi campagne al bij belangrijke keersaders opgesteld.

AFSTAND

Zelfs de meeste Egypti journalisten hebben het be van Peres slechts op een afst gevolgd. Tegenover de horde raelische journalisten in het volg van Peres waren de ve genwoordigers van de Eg tische pers verre in de min heid. "De vrede met Israel is feitelijk gegeven, waarmee in Egypte leven", zegt een Eg tische journalist, die het Is lisch bezoek voor een bui landse persbureau moest vol "Voor ons betekent die vrede Israel dat Egyptische jonge nen niet meer jarenlang in het ger hoeven te dienen en op de gaven voor de Egyptis strijdkrachten kan worden b aard".

De Egyptenaren staan vreemd te kijken van de on linge ruzies tussen de beide raelische coalitiepartners, in personen van Peres en pre Shamir, die de afgelopen we in het openbaar zijn uit vlochten. In Egypte stelt p dent Moebarak het beleid va een minister moet het niet in hoofd halen daar publieke kritiek op te leveren. De Eg tische leiders onthielden van ieder commentaar op w Cairo nadrukkelijk als een nenlandse aangelegenheid Israel wordt beschouwd. Bo dien, met verkiezingen voor Egyptische parlement in het schiet wordt deze Israelische in het functioneren van een lementaire democratie in de sidentiele republiek aan de liever overgeslagen. De Eg tenaren vertrouwen erop da rael zijn verplichtingen ten zien van de internationale desconferentie zal nakomen, al komen er uit Jeruzalem schillende geluiden. (Uit Haagsche Courant).

CIA-wapens veel goedkoper dan die van Nationale veiligheidsraad

Marktachtige toestanden bij overleg VS met Iran

UIT DE STORTVLOED van onthullingen in de Iran- affaire die de regering Reagan verlamde, bleek (nog) niet hoe de Amerikanen betrokken raakten bij de koehandel in wapens in ruil voor gijzelaars. De twee zakenlieden die Iran en de VS tot elkaar brachten, Adnan Khashoggi en Manucher Ghorbanifar, hebben in een exclusief interview met het Britse blad The Observer een boekje opengedaan over hun aandeel in de koehandel.

De Saoedische multimiljonair Adnan Khashoggi en zijn Iraanse zakelijke partner Muncher Ghorbanifar, de twee hoofdrolspelers in de Iran- affaire, benadrukken nu dat de pogingen van de VS om de dialoog met Iran te hervatten, in een tragi-komedie eindigde. En wel omdat de CIA en de Nationale Veiligheidsraad blijkbaar niet van elkaar wisten dat zij beide, onafhankelijk van elkaar, bezig waren met wapenverkopen aan Iran. Khashoggi en Ghorbanifar beweren dat de werkelijke reden van het falen van de Amerikaanse pogingen de ontdekking door de Iraniërs was, dat de CIA wapens aanbood tegen een vijfde van de prijs waartegen kolonel Oliver North van de Nationale Veiligheidsraad zijn handeltje sleet.

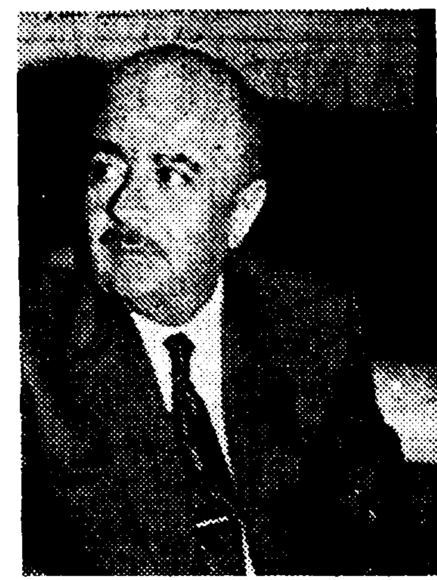
Kolonel Oliver North van de Nationale Veiligheidsraad.

Khashoggi stelt nu alles in het werk om het bedrijf Lake Resources in Genève, via welk North de winsten naarde Contra's zou hebben doorgesluisd, aan te klagen ten einde de tien miljoen de Irangate hem heeft gekost, terug te krijgen.

OPENINGSZET

In een van de apartementen van de steenrijke Khashoggi aan de Avenue Montaigne in Parijs, laat de zakenman de verslaggevers van The Observer een kopie van het 47-pagina's tellende gedetailleerde voorstel zien, dat diende als openingszet voor de dialoog tussen de Iraniërs en de Amerikanen. Hij stuurde het stuk op aan Robert 'Bud' McFarlane, de voormalige veiligheidsadviseur van president Reagan, die de herstellende is van een zelfmoordpoging.

Het voorstel (gedateerd juli 1985) schetst in hoofdlijnen de details van het eerste gesprek dat Khashoggi voerde met de mysterieuze figuur Ghorbanifar, die hij niet noemde, maar die hij omschreef als een belangrijke informant van de Iraanse regering in Europa. Evenals Khashoggi wordt van Ghorbanifar gezegd dat hij bij de mislukte deal veel geld — ongeveer 3,5 miljoen dollar — heeft verloren, maar in het vraaggesprek met The Observer in Khashoggi's apartement, doet hij zijn persoonlijk verlies af als 'van ondergeschikt belang'. Hij lijkt zichzelf liever af te schilderen als een soort politicus, misschien zelfs als een van de toekomstige leiders van zijn land. "Ik ben nu verwikkeld in het centrum van de machtsstrijd in Iran", vertrouwt hij de verslaggevers Colin Smith en Paul Lashmar toe. "Alles wat jullie journalisten tot nu over de affaire hebben vernomen, is bullshit", zegt hij ten overvloede.

De Saoedische miljonair Adnan Khashoggi.

GESPANNEN

Ghorbanifar maakt tijdens het gesprek met The Observer een gespannen en weinig mededeelzame indruk. Hij is wel bereid alles uit de doeken te doen als het rapport van de commissie Tower (de Senaatscommissie die 'Irangate' onderzoekt) is verschenen.

Khashoggi ontmoette Ghorbanifar voor de eerste keer in Hamburg, in april 1985. Hij bezocht daar een warenhuis in exclusieve Iraanse tapijten, waarvan sommige nog hadden toebehoord aan de sjah. Terwijl de Saoedi de tapijten keurde, werd hij door een Amerikaanse zakenman uit New York aan Ghorbanifar voorgesteld. Zij gingen gedrieën lunchen in een Perzich restaurant. Daar vertelde Ghorbanifar over de machtsstrijd in Teheran en over de drie fracties die om de opvolging van Khomeiny streden met een gemeenschappelijk doel: de voortzetting van een religieuze staat, maar met afwijkende denkbeelden over de manier waarop.

Tijdens die lunch in Hamburg suggereerde Ghorbanifar dat de Amerikanen moesten gaan onderhandelen met de meest wereldrijke lijn, die ook grote aanhang in het parlement zou genieten: de groep die geloofde in persoonlijke rijkdom, die fel tegen het communisme was gekant en hoopte op verbeterde relaties met het Westen. Ghorbanifar zou zelf als tussenpersoon optreden. Khashoggi hoorde het verhaal gefascineerd aan. Zo ontkiemden de eerste zaadjes van het beruchte Irangate- schandaal.

ZELFVERTROUWEN

Begin juli 1985 had Khashoggi voldoende zelfvertrouwen om McFarlane genoemd voorstel te doen. In Hamburg werd vervolgens een gesprek gearrangeerd tussen Israelische invloedrijke vrienden van Khashoggi, met een Iraanse vertegenwoordiging en zo werd de weg geplaveid voor de eerste directe onderhandelingen tussen de Amerikanen en de Iraanse zakenman Ghorbanifar.

Twee maanden later belde Ghorbanifar Khashoggi op met de vraag of hij als tussenpersoon wilde optreden in een 'proefdeal', waarin de Amerikanen vijf miljoen dollar vroegen voor 500 TOW-anti-tankraketten en de uitlevering van de CIA-agent **William Buckley**, die door de Hezbollah in Libanon was ontvoerd. De tussenkomst van de Saoedi Khashoggi was gewenst, omdat de Amerikanen te weinig vertrouwen stelden in de Iraniërs. Er volgden meer contacten, al bleek intussen dat Buckley was doodgemarteld door zijn ontvoerders. De Amerikaanse priester Jacobsen werd echter overgedragen aan de Britse kerkelijke bemiddelaar Terry Waite en Khashoggi herinnert zich dat alles veel voorspoediger verliep dan hij had durven dromen.

OMMEKEER

Maar toen kwam de ommekeer. Volgens Khashoggi vanaf het moment dat CIA- functionarissen, gedreven door hun geobsedeerdheid over Buckley en de andere Amerikaanse gijzelaars, hun eigen wapenonderhandelingen begonnen met de Iraanse parlementsvoorzitter Rafsanjani. Kolonel Oliver North, die de leiding had over de operatie van de Nationale Veiligheidsraad, zou daarvan niet op de hoogte zijn geweest. Erger, hij wist zelfs niet dat de CIA de wapens tegen kostprijs aanbood, een vijfde van het bedrag dat North in rekening bracht.

Khashoggi: "Het werden marktachtige toestanden, een soort oosterse tapijthandel. In plaats van over grote zaken, de politiek in de regio te praten, werd er handel gedreven in lichamen. Op een gegeven moment hoorde ik van Ghorbanifar dat McFarlane zelf van plan was om naar Iran af te reizen. Ik adviseerde dat hij niet moest gaan, omdat hij te herkenbaar was. Stuur iemand anders, zei ik. Maar Ghorbanifar vertelde me dat McFarlane de initiatiefnemer was van de onderhandelingen met Iran, en dat hij, hoewel hij toen niet meer in dienst was van de Nationale Veiligheidsraad, het zaakje persoonlijk wilde afsluiten".

McFarlane ging, aldus Khashoggi, maar hij bleek uitsluitend over gijzelaars te willen praten. "Daarbij veronachtzamend dat de Iraniërs natuurlijk niet openlijk zullen toegeven dat zij iets met de gijzelingen in Libanon uitstaande hebben. McFarlane stelde een ultimatum en toen de Iraniërs dat negeerden, beende hij als een militair terug naar zijn vliegtuig en vertrok", vertelt de Khashoggi.

De stemming keerde zich definitief tegen de Amerikanen toen de Iraniërs hun rekensommetje gingen maken. Zij vergeleken de prijs die de CIA voor de wapenzendingen vroeg, met de bedragen die zij via Ghorbanifar de Nationale Veiligheids hadden betaald. Khashoggi: stoppen sloegen door en de niërs dachten dat Ghorban een oplichter was, terwijl hij niets wist".

De Iraanse parlementsvoor Rafsanjani.

GROTE SATAN

In Iran begonnen de ver lende facties elkaar intus beschuldigen handel te d met de 'Grote Satan'. Het taat was dat alle deals w stopgezet, wat neerkwam op gigantische financiële strop Khashoggi. Hij had, teneinde zijn geldschieters een lening 15 miljoen los te krijgen vo laatste deal, onder meer zijn vé DC-8 en zijn Russische be sprei van sabeltijgervel in on pand gegeven. Toen Iran de herriep, was al 8 miljoen do van het geleende geld over schreven naar de rekening Lake Resources in Genève, de ruchtte fondsen die door No naar de Contra's zouden doorgesluisd.

Khashoggi blikt ondanks 'zakelijk' terug op de oper waarin hij als tussenper fungeerde. Hij houdt vol dat belangrijkste motief het moedigen van de Amerik was om een grotere rol te spelen in het vredesproces in Midden-Oosten. "Het was spel met vuur", zegt hij. "Een spel geduld. Ik nam een risico, ik te mijn relaties met Israel in waagschaal, maar ik heb er spijt van. We moesten de openzetten en bewijzen dat bereid zou zijn om met Grote tan te onderhandelen...." (Uit de Haagsche Courant.

Vinicio Cerezo houdt zich op de vlakte

Leger controleert burger-president van Guatemala

GUATEMALA is sinds jaren synoniem voor moordpartijen en bananenrepubliek. Ruim een jaar geleden werd de christendemocraat Vinicio Cerezo (45) de eerste democratisch gekozen burgerpresident na dertig jaar militaire heerschappij.

Cerezo kreeg in eigen land van bijna iedereen het voordeel van de twijfel. Van de militairen die jaren de macht hadden gehad. Van de arme, veelal indiaanse boeren die weinig hadden gemerkt van vrije verkiezingen. Zelfs van de fabrikanten en grootgrondbezitters die dankzij de feodale verhoudingen in het land makkelijk en goedkoop aan hun grondstoffen en produkten konden komen.

Cerezo begon op 14 januari vorig jaar aan zijn moeilijke taak van Guatemala een moderne, of op zijn minst rechtvaardige maatschappij te maken. Zijn start was spectaculair: hij ontbood de geheime politie DIT.

Consensus is het woord dat Cerezo voor op de tong ligt: nationale overeenstemming. Dat houdt onder meer dat hij de militairen niet zal vervolgen voor de misdaden die ze hebben begaan. Vervolging zou overigens zeer moeilijk zijn geweest, want vlak voor hun vrijwillige terugtreding hebben de militairen een wet laten afkondigen die hen zo goed als immuun maakt. Volgens de radicale GAM, de Groep van Wederzijdse steun, gaan de moorden en verdwijningen onder Cerezo gewoon door, willekeurig als altijd maar met een lichte voorkeur voor de boeren. Deze bewering wordt uit onverdachte bron onderschreven. De mensenrechtenorganisatie van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) gaf mei vorig jaar een rapport uit met de conclusie: Cerezo heeft de moorden niet kunnen afremmen.

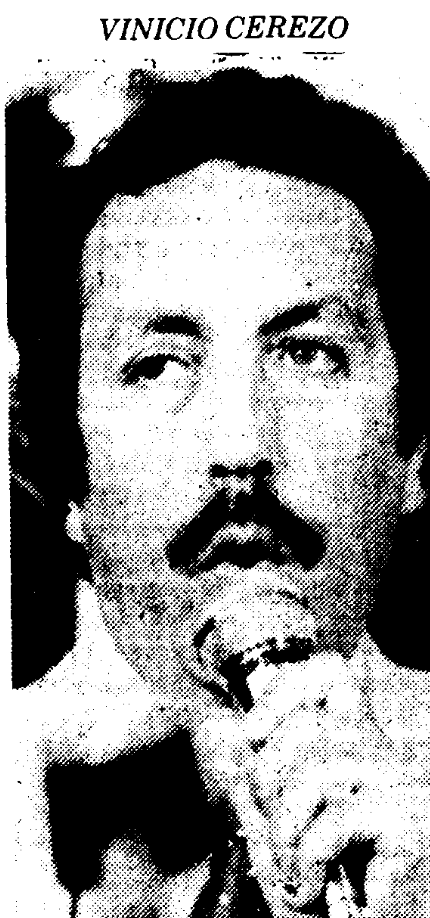
Cerezo houdt zich op de vlakte. Hij weet dat de militairen elk moment een einde kunnen maken aan het democratisch bewind in Guatemala. Als de linkse guerilla zijn kop weer op steekt, als de grootgrondbezitters ontevreden zijn, als de militairen zich persoonlijk gegriefd voelen... dan komen ze weer uit de kazernes en is Guatemala terug bij af. Terug in 1954, het jaar van de Amerikaanse inmenging en vestiging van militaire dictatuur. Cerezo moet dus voorzichtig aan doen, nationale overeenstemming nastreven in zijn eigen woorden.

Cerezo heeft wel een plan voor economische en sociale reorganisatie ingevoerd. Hervorming zou een te zwaar woord zijn. Ook op dit terrein wordt Cerezo's speelruimte beperkt. De ondernemers en grootgrondbezitters, verenigd in de CACIF, zijn machtig en bovendien traditioneel en gevoelsmatig verbonden met het leger. In het plan geeft Cerezo ruimte aan ondernemers die produceren voor de buitenlandse markt. Ze verwerken halffabrikaten uit de VS tot eindprodukten voor de Amerikaanse markt. Daarmee wordt winst gemaakt (Guatemalteekse arbeid is goedkoop voor de Amerikanen), op die winst wordt belasting geheven, het gevaar van een economische monocultuur (koffie) wordt afgewend en er wordt werkgelegenheid geschapen. Het is de bedoeling dat de ondernemers de winst weer investeren in de Guatemalteekse economie.

Critici wijzen er op dat deze nieuwe economische politieke geen einde heeft gemaakt aan de schaarste van de eerste levensbehoeften voor de bevolking. Bovendien is het graan, dat voor een deel geimporteerd moet worden, duurder geworden omdat de nationale munt (quetzal) is gedevalueerd. Daarnaast loont smokkel van levensmiddelen naar de buurlanden Honduras en El Salvador, met als gevolg dat de schaarste in Guatemala groter wordt. Heeft Cerezo een eind gemaakt aan de praktijk van de modeldorpen, die veredelde concentratiekampen? Nee, ze bestaan nog. Ze worden nog steeds aangeprezen als ontwikkelingscentra waar arme mensen werk en opleiding krijgen, maar dat is slechts een deel van de waarheid. Het andere deel is dat het gemakkelijk is toezicht te houden in de modeldorpen op de arme bevolking, zodat ze niet onder invloed kunnen raken van een revolutionaire beweging. Daarnaast moeten de bewoners patrouille lopen; ze verrichten dus ook paramilitaire taken.

Waarbij ze, zoals in het geval van de indianen, gedwongen worden geweld te gebruiken tegen leden van de eigen stam. Dat de dorpen nog bestaan, heeft ook al weer te maken met het leger. Voor de militairen vormen de burgerpatrouilles een onmisbare schakel in de bestrijding van het linkse verzet. Het zal nog lang duren voordat de positie van Cerezo sterk genoeg is om de militairen tegen de haren in te strijken. Maar dan zijn de modeldorpen al aan hun tweede of derde generatie toe; mensen die niet beter weten of patrouille lopen hoort bij het leven van een modelboer.
(Uit de Gelderlander).

VINICIO CEREZO

Lang hadden de Dolly Dots hun tolk in de VS niet nodig

AMSTERDAM — De twintig zijn ze toch zo langzamerhand wel gepasseerd, maar als we de Dots ontmoeten zijn het eventjes net pubers: zenuwachtig, grote ogen die alleen maar "hoe vond je 'm???" kunnen vragen. Na acht jaar showbusiness zijn ze de zenuwen gelukkig nog niet kwijt. Ontspannen babbelen is pas mogelijk, nadat we zo overtuigend mogelijk hebben verteld dat we ècht hebben moeten lachen om de persvoorstelling van 'Dutch treat'.

"We hebben de film zelf pas twee weken geleden gezien", zegt Ester Oosterbeek. "Zelfs tijdens de opnamen wisten we van niets. Eerst mochten we de rushes niet eens bekijken, en later, toen het wel mocht, hadden we er geen fut meer voor. Het waren lange dagen, we waren blij als we even een paar uur konden slapen".

Ze zijn alweer een hele poos terug in Nederland, de Dolly Dots. Maar de vijf meiden teren nog steeds op de herinneringen aan het afgelopen voorjaar, toen ze twee maanden lang hun Amerikaanse filmavontuur mochten beleven. De opnamen van de Cannon- produktie 'Dutch treat', die 26 febrauri in Nederland en enkele weken later in de VS zijn première beleeft, vormden voor ieder van de vijf Dots een indrukwekkende belevenis.

"We zijn er erg open en zonder te veel verwachtingen naartoe gegaan", zegt Ria Briesfief. "We zouden een onbekende regisseur ontmoeten, de twee hoofdrolspelers hadden we een paar keer even gezien omdat ze ook de schrijvers van het script waren. Wat moet je dan verwachten? Vijf mormels uit zo'n klein landje, zo'n man ziet ons niet eens staan, dachten we. Gelukkig viel dat mee".

Ester: "Van hun kant ook hoor. Ze waren er vanuit gegaan dat we geen Engels spraken want er was zelfs een tolk voor ons aangenomen. Die kon dus na twee dagen wel weer vertrekken. En met de regisseur, Boaz Davidson, ging het uiteindelijk ook prima. Het was niet altijd even leuk, hij schreeuwde weleens, maar hij heeft op die manier wel het beste uit ons gehaald wat er in zat".

MALLEMOLEN

'Dutch treat' is voor het Nederlandse publiek de film van de Dolly Dots. In de Verenigde Staten, waar hij is gemaakt, ligt dat niet zo. Daar zijn de Dots — anders dan in andere buitenlanden zoals Japan — hoegenaamd niemand. En dus moet de film dáár gedragen worden door het komisch duo David Landsberg en Lorin Dreyfuss (de broer van de bekende acteur Richard Dreyfus).

Ester: "We hebben natuurlijk niet onze eigen film kunnen maken, dat wisten we van tevoren. Als je in zo'n mallemolen terecht komt, heb je maar te doen wat ze willen. Kleding, make- up en kapsels bepalen zij. Maar we hebben er toch wel het een en ander van onszelf in terug kunnen vinden. Het was heel verrassend om te zien, dat de mensen op de set soms nog beter wisten wat bij ons paste dan wijzelf".

Waar de Dots vooral van genoten hebben was de sfeer op de set, en de bijzondere rol die ze daar als Hollandse groentjes in konden spelen. "De jongens van de technische ploeg hadden zoiets nog nooit meegemaakt: vijf sterren die gewoon met ze babbelden, die niet apart gingen eten maar lekker gezellig overal bij bleven zitten. Misschien typisch Hollands, ze zijn dat daar in Hollywood helemaal niet gewend", zegt Ria.

ELPEE

Voorlopig blijft het nog even spannend voor de Dots: pas na de première zal blijken of hun Amerikaanse uitstapje ook in de ogen van het publiek een succes is geweest.

Ria: "De elpee vinden we het belangrijkste. Als die goed loopt, ook in het buitenland, trekt die de film wel mee. We hoorden net dat de single 'This girl' op 34 is binnengekomen in de topveertig".

Zal het maken van 'Dutch treat' verder nog invloed hebben op de carriere van de Dots?

Ester: "Nee hoor! We blijven gewone, nuchtere meiden. Het was leuk om te doen, misschien komt er nog eens een vervolg op. Aan het eind van de film zijn we tenslotte nog een gewoon groepje, we kunnen in het verhaal nog doorstoten en een superglamourgroep worden. En misschien gaan we in de toekomst nog wel eens samenwerken met Larry Lee, de muziekproducer. Die man is geweldig, die heeft onze sound zo goed geanalyseerd dat we er ook voor onze eigen toekomstplannen veel aan hebben".

(Door Rob Vermeulen).

...v.l.n.r. Angéla, Ria, Angela, Patty en Ester: de Dolly Dots in 'Dutch treat'. "We blijven gewone, nuchtere meiden".

Danny Kaye

Achter de zingende en dansende grappenmaker school een man met een gouden hart

DEN HAAG — Danny Kaye was een komiek, die zijn succes vooral te danken had aan de warmte die hij uitstraalde.

Achter de ruim 40 jaar zingende, dansende en grappen verkopende welhaast nerveuze artiest mét zijn rode haar en beweeglijk gezicht ging een man schuil met een gouden hart vooral voor kinderen. Gedurende dertig van de veertig jaar van zijn carriere reisde hij namelijk ook de wereld rond met benefiet- concerten voor het kinderhulpfonds Unicef van de Verenigde Naties om geld bijeen te brengen voor zieke en hongerende kinderen.

Kaye vond dat "het mooiste wat ik ooit heb kunnen doen". De man, die op zijn hoogtepunt een van de best betaalde artiesten ter wereld was, deed dat meestal voor niets. In 1954 werd hij door de toenmalige secretaris- generaal van de VN, Dag Hammarskjold, benoemd tot honorair reizend ambassadeur van Unicef. Hij beschouwde Unicef als een van de weinige instellingen die boven de politiek staan. Over de behoeftige kinderen, die van zijn werk profiteerden zei hij: "Zij zijn als bloemen en het is heerlijk om nu en dan eens te gaan kijken hoe de bloemen zijn gegroeid".

Danny Kaye werd 18 januari 1913 geboren als David Kaminsky in New York. Zijn vader Jakob, vroeger paardenhandelaar, was een jood uit de Oekraïne, die met zijn vrouw Clara uit het Tsaritische Rusland emigreerde en werk vond in de kledingindustrie in New York. Danny groeide op in de ongure Brooklynse wijk Brownsville. De tengere, bleke jongen hield ervan zijn kameraadjes te vermaken. Op de middelbare school deed Danny mee aan toneeluitvoeringen. Hij was goed in atletiek en zwemmen. Op 17- jarige leeftijd verliet hij de school.

Clownesk of niet, een van zijn eerste baantjes na deze school, bij een verzekerings- maatschappij, eindigde abrupt toen hij een rekenfout maakte die zijn werkgever 23.000 dollar kostte. Na werk in een zanggroep, die optrad voor de radio en in vakantiekampen poogde hij op Broadway in een show te komen, maar zonder succes.

Zijn moeilijkheid was dat hij van alles een beetje kon en zich niet had gespecialiseerd op een bepaald gebied. Toen ontmoette hij Dave Harvey en Kathleen Young, die hem leerden dansen, hem een rol gaven in een varietennummer en hem op tournee meenamen naar Japan, China, Singapore en Bangkok. In Japan lukte het nauwelijks zelfs ook maar een glimlach te ontlokken aan het onbewogen publiek en daar begon hij met zijn in razend tempo gesproken lachwekkend koeterwaals. Hij trok zich niets aan van de verklaring van een directeur dat de Japanse theater- bezoeker het ongemanierd vindt om te lachen. Kaye ging er daartegenover vanuit dat de ernst van het publiek voornamelijk het gevolg was van een ontoereikende kennis van Engels en maakte zijn eigen, internationale taal van de lach.

Als lid van de reizende groep trad Kaye gedurende een aantal maanden ook in Londen op in het deftige Dorchester hotel, maar zijn nummer was een droevige mislukking. Terug in de VS ontmoette hij Sylvia Fine, met wie hij op 3 januari 1940 trouwde. De geboorte van hun dochter Dena noemde Kaye hun vorm van samenwerking die het beste is geslaagd. Sylvia, pianiste, schreef liedjes en muziek voor hem en nadat hij in hetzelfde jaar in een Newyorkse nachtclub het liedje "Stanislavsky" had gezongen begon de weg naar de roem.

Zijn dolle grappen sloegen plotseling aan en het duurde niet lang of hij trad op in alle grote nachtclubs in New York met de teksten en liedjes die zijn vrouw schreef.

Zo kwam hij toch op Broadway, in "Straw hat revue", "The plays the thing" en "Lets face it". Maar het lied dat hem daar beroemd maakte — waarin hij binnen een minuut 50 landen namen van Russische componisten opraffelt — kwam niet van zijn vrouw, maar van Ira Gershwin. Twee van zijn geslaagde musicals in New York leidden tot een contract met Hollywood, waar hij speelde in en serie films die begon met "Up in arms" in 1944, "Wonder man", "Kid from Brooklyn", "The secret life of Walter Mitty", "White Christmas" en "Hans Christian Andersen". Zijn optreden in het Londense Palladium in 1948 was eveneens een succes. Een van zijn bewonderaars was prinses Margaret, de jongere zuster van koningin Elizabeth, die hem vaak uitnodigde voor een optreden in haar vriendenkring.

In Amerika namen zijn roem en vermogen jaarlijks toe. Vier jaar lang trad hij wekelijks op met een eigen programma, dat tientallen miljoenen kijkers trok en hem twee tv- onderscheidingen bezorgde. In 1954 kreeg hij een ere Oscar voor zijn bijdrage aan de amusements- industrie. Hij verminderde zijn optreden in films.

Kaye's vertolking van de voddenraper in "The mad woman of Chaillot" in 1968 met Katharine Hepburn was zijn eerste filmrol sinds vijf jaar. Bij elkaar speelde Kaye in ongeveer dertig films.

Na een onderbreking van 29 jaar trad hij in 1970 een jaar lang op Broadway op als Noach in de musical "Two by two" van Richard Rodgers. In 1979 moest hij preventief een open- hartoperatie ondergaan en in 1984 werd een van zijn heupen vervangen. Later in hetzelfde jaar kwam hij opnieuw in het ziekenhuis, wegens bronchitis. Hij overleed dinsdag op 74- jarige leeftijd in het Cedars Sinai Hospital in Los Angeles waar hij zondag was opgenomen wegens inwendige bloedingen en geelzucht.

Vlnr Kaye als uitbundige Tartaar (1953), als een misdadige Captain Hook (1976) en als malle Spanjaard (1963).

DE CARRIERE VAN DANNY KAYE

Films

- 1943: *Up in Arms*
- 1944: *Wonder Man*
- 1945: *Kid from Brooklyn*
- 1946: *The Secret Life of Walter Mitty*
- 1947: *A Song Is Born*
- 1948: *The Inspector General*
- 1950: *On the Riviera*
- 1952: *Hans Christian Andersen*
- 1954: *Knock on Wood*
- 1954: *White Christmas*
- 1955: *The Court Jester*
- 1957: *Merry Andrew*
- 1958: *Me and the Colonel*
- 1959: *The Five Pennies*
- 1961: *On the Double*
- 1962: *The Man from the Diner's Club*
- 1969: *The Madwoman of Chaillot*

Televisie

- 1963-67: *The Danny Kaye Show*
- 1975: *The Secret Life of Danny Kaye* (special)
- 1975: *Look in at the Metropolitan Opera* (special)
- 1976: *Pinocchio* (special)
- 1981: *Live from Lincoln Center* (special)
- 1981: *Skokie* (TV movie)

Broadway

- 1940: *Lady in the Dark*
- 1941: *Let's Face It*
- 1970: *Two by Two*

EEN van de vele talenten van Danny Kaye was zijn vermogen om de meest vreemdsoortig klinkende namen feilloos en bovendien zeer rap uit te spreken. Woorden waar anderen een dubbele tongbreuk bij op zouden lopen, kon hij moeiteloos ten gehore brengen. Zo ook de tekst van de compositie "Tschaikowsky" van Ira Gershwin. Kaye vertolkte dit lied voor het eerst in 1941 tijdens de Broadway premiere van "Lady in the Dark". Hij deed dat in 38 seconden. De tekst van het lied, opdat de geïnteresseerde lezer deze krachttoer kan proberen te evenaren, is als volgt:

Tschaikowsky! I love Russian composers!
There's Malichevsky, Rubenstein, Arensky and Tschaikowsky.
Sapellnikoff, Dmitrieff, Tscherepnin, Kryjanowsky,
Godowsky, Arteiboucheff, Moniuszko, Akimenko,
Solovieff, Prokofieff, Tiomkin, Korestchenko;
There's Glinka, Winkler, Bortniansky, Rebikoff, Ilyinsky:
There's Medtner, Balakirev, Zolotareff and Kvoschinsky,
And Sokoloff and Kopyloff, Dukelski and Klenowsky
And Shostakovitsch, Borodin, Gliere and Nowakofski;
There's Liadoff and Karganoff, Markievitch, Pantschenko
And Dargomyzsky, Stcherbatcheff, Scriabine, Vassilenko,
Stravinsky, Rimsky-Korsakoff, Moussorgsky and Gretchaninoff;
And Glazounoff and Caesar Cui, Kalinikoff, Rachmaninoff —
Stravinsky and Gretchaninoff,
Rumshinsky and Rachmaninoff;
I really have to stop, the subject has been dwelt upon enough!

Na de voet tussen de deur, de experimenten

Wax zonder imago naar de top

ALS HET LOT anders had beschikt, stond nu, met een vette knipoog naar reclameland, de New Crispy Rolling Stones met de single 'Systematic' in de top 40. Of een duo dat onder de vreemdsoortige noemer Slang for Horses aanstekelijke popdeuntjes ophoest. Die licht ironische etiketten sneuvelden uiteindelijk. Het oordeel: te frivool. Bij een laatste schifting won degelijkheid het van de drang te ridiculiseren of modern te zijn: Wax was geboren.

Achter die simpele groepsnaam, die behalve voor was ook voor het minder smakelijk klinkende oorsmeer staat, gaat een lang popverleden schuil. Het voert ons terug naar de turbulente sixties met onverbiddelijke meedeiners als 'No milk today' van Herman's Hermits en 'Bus stop' van de Hollies. Graham Gouldman pende dat fraais. Jaren later volgde de triomftocht met de bijna perfecte popband 10CC, die ons klassieke songs als het uiterst sfeervolle 'I'm not in love' en de reggae pastiche 'Dredlock holiday' naliet.

Na het verscheiden van 10CC kwamen de spreekwoordelijke magere jaren met vrijwel onopgemerkt gebleven soloprojecten. Sinds Gouldman en de niet minder begenadigde songschrijver en vriend Andrew Gold elkaar in 1982 vonden, lonkt met Wax een derde gouden episode. Gouldman blaakt dan ook van zelfvertrouwen. "Ik wil eigenlijk niet meer zo graag voor anderen schrijven. In potentie heeft Wax namelijk alles in zich om heel groot te worden". Het grenzeloos optimisme waarmee hij het gesprek opent, loopt in het daarop volgende uur enkele gevoelige deuken op. Na het opmaken van de balans heeft Gouldman een aanzienlijk aantal reserves ingebouwd.

Hoe tevreden is hij over de eerste langspeler van Wax? "Redelijk, maar het ontbreekt ons nog aan een eigen identiteit. Laten we eerlijk zijn: Wax is nu vooral een synthiband met zwaar percussieve elementen en dat zijn er miljoenen van. Het is zaak ons daaraan op het volgende album te ontworstelen. Met 'Magnetic heaven' hebben we op safe gespeeld om een voet tussen de deur te krijgen. Na de acceptatie door het grote publiek kunnen we ons artistiek ontplooien en gaan experimenteren. Zo werkt dat tegenwoordig".

Andrew Gold, die bekendheid kreeg als sessiemuzikant bij mensen als Art Garfunkel en vooral Linda Rondstadt, vult aan: "Platenmaatschappijen zijn na de punkgolf verschrikkelijk conservatief geworden. Pas als ze er heilig van overtuigd zijn dat je het beste bent dat de muziekbusiness ooit is overkomen, wordt je een tweede kans gegund je te bewijzen. Zo niet, kun je het wel vergeten. Het contrast met vroeger is wel heel schril. Toen fourneerden ze moeiteloos hopen geld om iemand 15 jaar lang in de studio een klote-album te laten maken waarnaar vervolgens niemand luisterde. En je kreeg er dan ook nog een limousine bij cadeau. Jammer dat er kennelijk geen tussenweg mogelijk is".

OPVOLGER

De volgende langspeler, waarvoor het duo volgende maand de studio ingaat, is al helemaal doorgepraat. Het moet een menselijker album worden, met meer gevoel. Naast de vele technologische snufjes, die nu het decor van de singlehits 'Systematic', 'Right between the eyes' en 'Ball in chain' bepalen, krijgen ook akoestische instrumenten volop de ruimte. Gold licht alvast een tipje van de sluier op. "We hebben plannen om staande bas en fluiten te gebruiken. Zelfs al is daar geen markt voor. We moeten tenslotte ook onszelf tevreden stellen. En Paul Simon heeft onlangs nog bewezen dat je ook met onvermoede mengvormen een groot publiek kan bereiken. Dat stemt hoopvol".

"Maar er komen ook dansnummers op", verzekert Gouldman. "We moeten tenslotte een commerciële zekerheid inbouwen", waarmee hij insinueert dat de koers van Wax te vergelijken zal zijn met die van 10CC destijds. "Dat klopt. We willen uitgroeien tot een albumband met zo nu en dan een hit. Trouwens, de 10CC sound is heel duidelijk bij ons terug te vinden". Met alle risico's van dien, want de sterfscène van 10CC duurde lang en moet knap pijnlijk zijn geweest. Gouldman: "Ja, maar daarvoor zijn Andrew en ik nu gewaarschuwd. 10CC kon het na het enorme succes van 'Bloody tourists' en het daarvan getrokken 'Dreadlock holiday' niet meer bolwerken. We kwamen in een vacuüm terecht. We toerden, en nog met succes ook, maar leunden te gemakzuchtig op de oude hits. Ik had sterk het gevoel dat we in de technorace een forse achterstand opliepen, waardoor we in een isolement kwamen. Aanvankelijk was dat onze kracht, maar het werd uiteindelijk een zwakte". "Achteraf besef ik dat Eric Stewart en ik te lang hebben gewacht met ingrijpen. Eric vertrouwde te veel op zijn eigen kwaliteiten als engineer. Ik wilde een andere producer, die voor een frisse wind zou zorgen. Toen we na een serie mindere albums Andrew aantrokken om ons in een eigentijdser richting te sturen was het te laat".

Waarom denken jullie dat Wax op den duur niet indut?

Gold: "Geen idee. Misschien krijgen we die kans niet eens, omdat de platenmaatschappij ons wegens gebrek aan succes laat vallen. Dit werk hangt tenslotte van toevalligheden aan elkaar. Gelukkig zijn we door de jaren heen door tegenvallers gelouterd en zullen ons niet zo snel uit het veld laten slaan. Maar echt, je weet het nooit. Neem 'Right between the eyes'. Dat schoot als een komeet in de amerikaanse top 100 omhoog. Ik dacht: we hebben een monster losgelaten waar we geen grip op kunnen houden. Maar zonder aanwijsbare reden bleef het nummer ineens op 42 steken. Vreemd? Ja. Hoe het komt? Als je het weet mag je het zeggen".

"Maar het werkt ook andersom", werpt Gouldman tegen. "Van 'I'm not in love' hadden Eric en ik niet verwacht dat het zo'n gigantische hit zou worden. We vonden het zelf prachtig, maar zagen de hitpotentie er niet van. Toen we het schreven was het een soort bossa nova. Verschrikkelijk. We schrapten het zonder er opnamen van te maken. Op de een of andere manier liet het nummer ons niet los, zodat we net gingen herschrijven. Het resultaat ken je".

IMAGO

In hoeverre speelt het feit dat jullie er zo doorsnee uitzien jullie parten? Gold: "Dat is absoluut een groot nadeel. Mode en imago's bepalen tegenwoordig de mate van populariteit. Dat is ook niet zo vreemd. Na dertig jaar is pop puur als muziekvorm niet meer interessant. Destijds keek je op tegen popsterren, maar tegenwoordig heeft bijna iedereen een electrische gitaar. Er moest iets extra's gebeuren. Dat verklaart voor mij de opmars van de mode in de muziekwereld".

"We moeten er mee leren leven dat we er doodordinair uitzien", vindt Gouldman. "Ik heb een theorie ontwikkeld dat we ons steeds simpeler moeten gaan kleden, totdat het zo ongelofelijk gewoontjes wordt dat dat ons imago wordt".

"Of", zegt hij lachend, "misschien moeten we ons de Sigue Sigue Sputnik-look aanmeten en die dan verder doortrekken. Onder het motto: wat die knapen doen is kinderspel. Nee, maar serieus, we zullen het puur van de muziek moeten hebben. Gelukkig kan dat nog. Phil Collins is het levende bewijs".

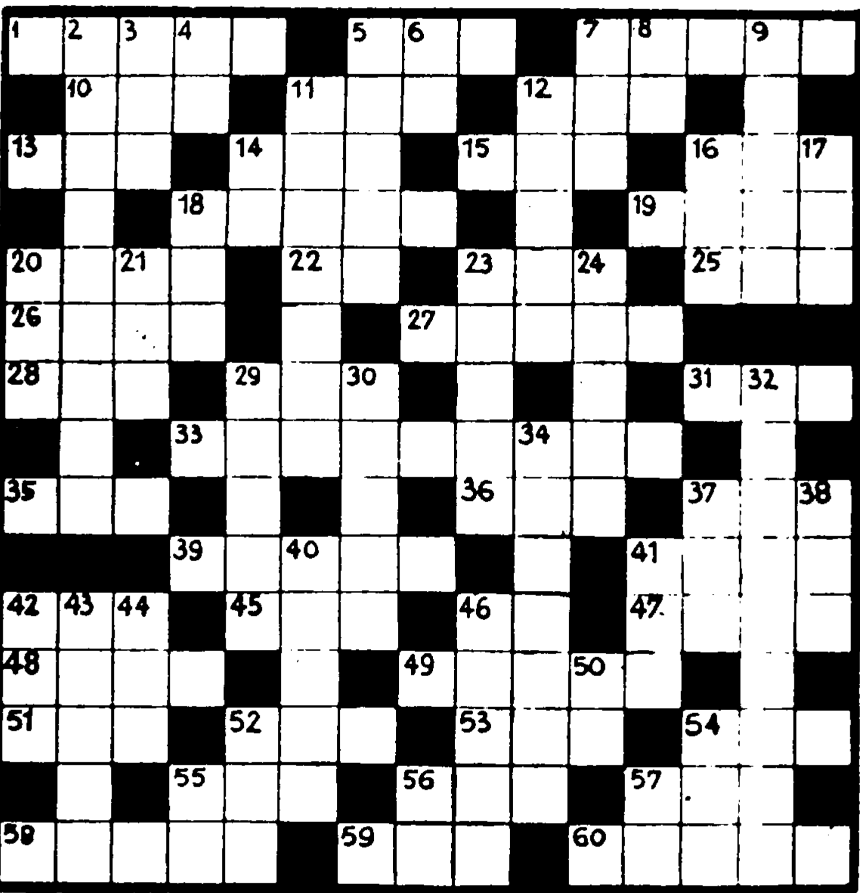
VIDEOCLIPS

Houdt dat ook in dat in jouw visie videoclips de muziek vermoorden? "Ik maak me inderdaad zorgen over die ontwikkeling. Ik herinner me uit mijn kinderjaren dat er alleen op zaterdagmorgen een muziekprogramma was. Iedereen keek ernaar. Nu zenden Sky Channel en aanverwante zenders de hele dag uit. Je hoeft in feite niets meer voor te stellen om op de buis te komen. De drempel is veel te laag geworden. Om het gebrek aan kwaliteit te compenseren worden flauwe danspasjes en sexy kleding als verkoopargumenten in de strijd geworpen. Het meest trieste is dat het ze vaak nog lukt ook".

Vanuit het besef dat de groep niet bepaald onder een gunstig gesternte is geboren, mijmeren Gold en Gouldman alvast over het leven na Wax. "Andrew en ik hebben beiden bewezen puike popsongs te kunnen schrijven. Daar kunnen we altijd op terugvallen en een paar maanden per jaar bij elkaar komen om voor specifieke artiesten te componeren. Verder hebben we vage plannen samen een musical te schrijven. Maar laat ik niet te pessimistisch worden: ik geloof in Wax. We zullen het redden. Ook zonder bizarre kleding".

(door Joop Breedveld van de Haagsche Courant).

Kruiswoordpuzzel

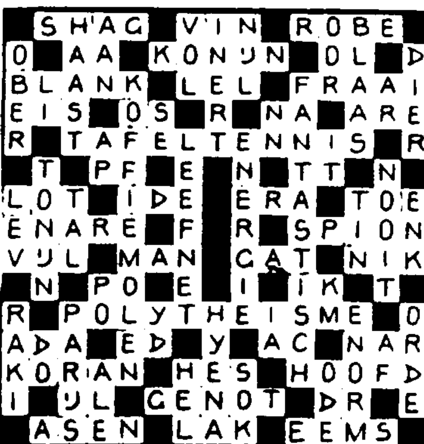

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar(es) van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

E. Kock
S.A. 11-A
Savaneta, Aruba

De winnaar(es) kan zijn / haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

HORIZONTAAL: 1. onwelriekende geur; 5. voertuig; 7. muz. instrument; 10. scharnier; 14. tijdmaat; 15. vr. munt; 16. gegroet; 18. kleur; 19. pl in Z. Jemen; 20. gedorste halmen; 22. Ver. Staten; 23. deel v.e. ambtsgewaad; 25. bar-zeer; 26. land in Azië; 27. broos en teer; 28. weg; 29. Ind. huisvogel; 31. nogmaals herhalen; 33. zinnebeeldige voorstelling; 25. op de wijze van; 36. prop; 37. oude Fr. munt; 39. openbare gedachtenwisseling; 41. wortel; 42. noorse godheid; 45. laagte; 46. afstandsmaat; 47. geur; 48. hemellichaam; 49. strijdperk; 51. kever; 52. telwoord; 53. grondsoort; 54. vloeibaar voedsel; 55. zangstem; 56. telwoord; 57. heerlijk; 58. landnatie; 59. vogeleigenschap; 60. fam. lid.

VERTICAAL: 2. toneelmatig; 3. streling; 4. nummer; 5. richting; 6. voormiddag; 7. voorkeur; 8. dat is (lat.afk.); 9. arbeidzaam;

11. nier of blaassteen; 12. strijdmacht; 14. bez. vnw.; 16. jongere broer of zuster; 17. nauw-smal;

18. hemellichaam; 20. teleurgesteld; 21. wiel; 23. dagelijks voedsel; 24. muz. instrument; 29. lichaamsvocht; 30. geb. in Rusland; 32. niet verkoopbaar; 34. Europeaan; 37. een zekere; 38. bunzing; 40. gevangenis; 41. deel v. Malakka; 42. droogvloer / oven; 43. optocht; 44. vroeger; 46. bierhuis; 50. nummer; 52. genoeg-voldoende; 54. wee-smart;

55. uitroep v. afkeer; 56. water in Friesland; 57. muz. noot.

Oplossingen moeten ingediend zijn vóóR vrijdag 20 maart 1987 tien uur 's morgens en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

Postzegels

IN HET ARTIKEL VAN de vorige week werd betoogd, dat reeds in de vijftiger jaren van deze eeuw het Olympische ideaal van het amateurisme in de sport behoorlijk in de verdrukking raakte. Maar ook in "De Wereld van de Postzegel" is het niet alles goud wat er blinkt wanneer men het heeft over de Olympische Spelen. Bij de Olympische emissies gaat naast het gezonde nationalisme ook de commercie een geducht woord meespreken.

Ter gelegenheid van het grote sporttreffen te Melbourne, te Stockholm en te Cortina d'Ampezzo melden zich niet minder dan 23 landen aan met een bescheiden of soms met een zeer uitgebreide postzegel-uitgifte. Voor de Posterijen van de Duitse Bondsrepubliek ontwerpt H. Bentele een eenvoudige, statige, donkergroene zegel van 10 Pfenning, die op 9 juni 1956 in een oplage van twintig miljoen in de roulatie komt. Men ziet er de Olympische ringen op, geplaatst tegen een achtergrond, gevormd door het waardecijfer 10.

De Duitse Democratische Republiek of Oost Duitsland geeft op 28 september 1956 een tweetal Olympische zegels uit. Ontwerper is een zekere H. Zethmeyer. Op het roodbruine exemplaar van 20 Pfenning verwerkt hij op niet-onverdienstelijke wijze de Olympische symbolen van fakkel, ringen en olijftak tot een verantwoord geheel. Voor de donkerblauwe zegel van 25 Pfenning valt zijn keuze op een klassieke speerwerper, een amateur, die overeenkomstig de zeden en gewoonten van die tijd zijn sportvreugde in een kompleet adamskostuum uitzingt.

Gastland Australië begint zijn filatelistische reclamecampagne voor de Spelen reeds op 1 december 1954. Door middel van een donkerblauwe zegel van 2 shilling wordt aangekondigd, dat de XVI-de Olympiade van 22 november tot 8 december gehouden zal worden. Op het zegel zijn de Olympische ringen en het stadswapenschild van Melbourne aangebracht. Een jaar later, op 30 november 1955, verschijnt als een soort reminder hetzelfde zegel-ontwerp nogmaals met wederom een portowaarde van 2 shilling. Alleen de donkerblauwe kleur van 1954 is nu gewijzigd in donkergroen.

In 1956 volgt dan op 31 oktober de Olympische hoofd-uitgave van de Australische Posterijen. De donkerrode zegel van 4 pence toont u het stadswapen van Melbourne, op een nogal gekunstelde wijze opgehangen aan de Olympische ringen. Op de fraaie ultramarijnblauwe zegel van 7½ pence ziet u het sterrebeeld "Zuiderkruis" met de Olympische attributen van ringen en toorts. Tenslotte laat men u op de kleurrijke, maar niet al te duidelijke zegels van 1 en van 2 shilling zien hoe het Melbourne van 1956 er uitzag.

Op het exemplaar van 1 shilling wordt de Collins Street afgebeeld en op de 2 shilling het stadsgedeelte, dat aan de Yarra River ligt. Het Oosteuropese Bulgarije meldt zich op 28 augustus 1956 met een Olympische sportserie van 6 zegels. Achtereenvolgens presenteert men u een turnster (4 ctotonki), een discuswerper (12 c.), een polsstokhoogspringer (16 c.), een beeld uit een voetbalwedstrijd (80 c.) en een bokstreffen (1 lev).

Het is een serie zonder artistieke allures, maar die door een goed getroffen formaat, door de warme kleuren en door de erin liggende uitbeeldingskracht haar doel als sportreclame niet gemist heeft. De Zuidkoreaanse Posterijen, die in 1948 de XIV-de Olympische Spelen van Londen met een speciale emissie van twee zegels en een paar afgrijselijk dure soeveniervelletjes opluisterden, moesten in 1952 bij het treffen in Helsinki verstek laten gaan vanwege de binnenlandse oorlog. In 1956 lopen zij op nogal bescheiden wijze de schade in.

De uitgifte van 1 november 1956 laat een tweetal zegels van klein formaat zien, waarop de Olympische toorts, de ringen en de al even bekende olijftak staan afgebeeld. Het addertje onder het gras is echter ook hier weer het vinden van de bijbehorende souvenirsheets, die van alle Olympische uitgiften van 1956 het hoogst in prijs genoteerd staan.

(wordt vervolgd)
M. ARVIS

Pakkerdjes

Lieverd,
Kom je me afhalen als ik mijn rondje gedraaid heb?
L.v.N.

Lieve J.,
hoe gaat het met de schildpadden op Saba?
H.

Pa,
Moet ik echt wachten tot Moederdag of kan ik binnenkort weer eens ontbijt op bed van je krijgen?
Ma

Je bent iedere keer vergeten hoe het is! Maar jou vergeet ik nooit!

Het opgeven van "Pakkerdjes", die respectievelijk vijf en tien gulden kosten, kan geschieden bij het redactie- secretariaat van de Amigoe. De Amigoe behoudt zich het recht voor de plaatsing van een "Pakkerdje" op basis van zijn inhoud te weigeren.

PAKKERDJES

KARIKARI

1445 — "Dat je vingers ongelijk zijn, bewijst, dat niets op deze aarde gelijk is". Nou, nou, bewijzen?

1446 — Stenen huizen hebben een stenen minidakje boven ieder raam om het regenwater, dat van de muur druipt tegen te houden; dat heet waterbor.

1447 — De man van een bekende bruavrouw ging naar Venezuela om te werken. "Daar zal het je slecht vergaan" zei de vrouw. hij kreeg er een ongeluk, kwam terug en zei zijn vrouw: "Dankjewel".

1448 — Je kunt mazelen genezen door het kind te baden met blauwe zeep, dan inwrijven met stijfsel uit de ton en het in een doek wikkelen.

1449 — Op Klein Curaçao vond men in een natuurlijk putje met zoet water een Indianenbeitel.

1450 — In de stad vind je verschillende gelukswinkels. Ze zien er uit als een apotheek: lange rijen flessen met gekleurd vocht en etiketten.

1451 — Op Sabaneta werd onder begeleiding van een benta oudtijds gezongen: "Leonsa Benitu, buk tuma, Nikolá Benitu buk tuma, kordabo bon, buk tuma".

1452 — "Een meisje gaf een ander een briefje van vijf, dat ze schuldig was. Maar dat was bewerkt; die ander kreeg exceem aan handen en voeten".

1453 — Hadden de mensen vroeger geen azijn bij de hand, dan deden ze wat zure tamarindepeultjes in het eten.

1454 — "Eens zei mijn zoontje laat in de avond: "Daar is een man". Ik ontkende het, maar ging toch even loeren en zag tot mijn schrik een zumbi; heel het huis begon te trillen".

1455 — Op het feest van Sint Antonius trokken de mensen langs de huizen der rijken en rukten daar bloemen af om hun beeld te kunnen versieren.

1456 — Op Seru Fortuna Abow hadden oudtijds veel mensen een eigen knoekje met eigen begraafplaats; zo Walandré.

1457 — Tambúlied: "Luister wat dat kind komt vertellen over haar moeder, die vader verlaten heeft: Papai is oud geworden, hij is geen tiener meer, daar kan moeder niet meer mee samenleven.

1458 — "Eergisteren heb ik de geest van de vrouw gezien, die vandaag is begraven; ik ben namelijk met de streng geboren".

1459 — Zwangere vrouwen eten vooral klei of zand, wanneer ze zich zenuwachtig en ongerust voelen.

1460 — Recept van een bruavrouw tegen een vijand: Zie wat haren van de persoon te krijgen, bidt met die haren in de hand buiten en gooi ze weg voor de vogels. De man verliest zijn verstand.

PAUL BRENNEKER

Opinie:

Venezolaanse president leest Nederland de les

IN HET DRIELANDENdriebandenspel, waarbij de Antilliaanse onafhankelijkheid biljartbal is, heeft de president van Venezuela tijdens het bezoek van Koningin Beatrix aan dat land een meesterlijke stoot afgegeven. De premier van Aruba karakteriseerde deze als van historische betekenis; en hij heeft gelijk. Lusinchi zou er uitdrukking aan gegeven hebben, niet meer en niet minder, dat de aanwezigheid van Nederland noodzakelijk is voor de stabiliteit in het Caraibische gebied. Dit werd, volgens Ñapa van 7 maart jl. nog eens herhaald door de speciale reizend ambassadeur van Venezuela voor het Caribische gebied Francois Moanack.

Blijven in de Caribbean?, dat is nu juist het geen Nederland beslist niet wil. Het consultatiemechanisme met Venezuela was opgezet met van Nederlandse zijde het nogal transparante doel de Antillen geleidelijk naar Venezuela toe te schuiven en daarmee de laatste stap te zetten om zijn eertijds trotse aanwezigheid in heel de wereld definitief te beëindigen. En nu komt de Venezolaanse president roet in het eten gooien door precies het tegenovergestelde te willen. Zijn standpunt is van een even simpele als ontnuchterende logica.

Lusinchi's diplomatieke uitspraak, vrij vertaald, zou ongeveer als volgt kunnen luiden: "Indien jullie denken dat wij voor jullie de hete kastanjes uit het vuur zullen halen, hebben jullie het wel goed mis", of "is het wel in overeenstemming met jullie zelfrespect weg te lopen wanneer er problemen zijn in een Rijksdeel en ons die in de schoenen te schuiven; problemen die jullie hadden kunnen zien aankomen?" Maar, er is méér. Venezuela zou wellicht een West Europees EEG land als Nederland niet ongaarne tot buurland hebben. Een land met in Europa toch niet onaanzienlijk invloed, een goede roep, belangrijke financiele economische middelen en aanzienlijke industriele, commerciele en wetenschappelijke prestaties op wereldniveau. Ook deze logica uit in de presidentiele uitspraak. Als dat land nu maar wilde, tot beiderlei voordeel!

Venezuela, dacht men, wil geen onrust voor de eigen deur hebben, het zal daarom wel met graagte toehappen wanneer de Antillen op een serveerblad worden aangeboden. Stonden de kranten in dat land in de eerste jaren na de Tweede Wereldoorlog niet bol van chauvinistische tirades over territoriale aanspraken ten aanzien van "die paar eilandjes vlak voor de kust"? Maar toen wilde Nederland niet — uit een restje koloniaal sentiment.

Sindsdien echter zijn er grote veranderingen opgetreden. De Latijns-Amerikaanse culturele invloeden op de Benedenwindse eilanden, in het eerste kwart van de twintigste eeuw nog bijzonder krachtig, verschrompelden allengs. Vooral na de Tweede Wereldoorlog ging dit in snel tempo. Hetzelfde kan gezegd worden van de communicatie met de regio in het algemeen. Tegelijkertijd trad een sterke maatschappelijke "vernederlandsing" op. De ABC-eilanden dreven steeds verder van Zuid- Amerika af naar Nederland toe. En zou men dan een gebied willen overnemen dat zo vervreemd was van het vasteland en de hele regio, juist nu, nu zich in dit gebied een economische crisis aankondigt met potentieel omineuze sociale gevolgen? Heeft men zich in Nederland wellicht verkeken op bloemrijke tirades in de laatste jaren bij officiele gelegenheden, waarin sprake was van "het geliefde broedervolk", de "onverbrekelijke culturele banden" etc.? Hoe weinig kent men dan het Latijnse woordgebruik!.

Terugkomende op de "maatschappelijke vernederlandsing" van de Antillen na de Tweede Wereldoorlog kan het volgende opgemerkt worden. Deze uitte zich op allerlei gebieden: cultureel, onderwijs, maar vooral ook op het gebied van de sociale voorzorg in al zijn aspecten: ouderdoms-voorziening, medische en paramedische zorg, volkswoningbouw op grote schaal, ontslagwetgeving, belastingwetgeving etc. In Nederland was sinds de jaren vijftig een sterke sociale beweging op gang gekomen. Wachtwoorden waren: zorg voor achtergebleven groepen, maatschappelijke solidariteit, looneisen, medezeggenschap, nivellering. De Antillen volgden op meer of minder afstand, geholpen en daartoe aangespoord door Nederland. In Zuid- Amerika echter was het tempo waarin deze verworvenheden werden geschapen heel wat trager.

Verder werd de vernederlandsing sterk in de hand gewerkt door de steeds aanzwellende stroom van bursalen naar Nederland. Bursalen die terugkwamen met typisch Westeuropese denkbeelden. Enkelen zelfs met — voorbijgaande — antimakamba-opvattingen, opgedaan in een Nederland waarin **zelfverguizing tot de goede toon behoorde.**

In het kort: de Antillen werden hoe langer hoe moeilijker inpasbaar in het Zuidamerikaanse maatschappelijke patroon. Zou Venezuela dan de verantwoordelijkheid ambieren voor een gebied, economisch even vol aan problemen als voorshands leeg aan mogelijkheden om deze problemen op adequate wijze op te lossen?

Is men zich van Nederlandse zijde wel voldoende bewust van hetgeen de repercussies zullen zijn van het wegvallen voor de Nederlandse Antillen van jaarlijks ettelijke honderden miljoenen aan deviezen? De Antillen die zelfs de eerste levensbehoeften bijkans integraal moeten importeren? Zonder opvang door, en grootscheepse hulp van een economische entiteit met rijke middelen, zal zich een sociaaleconomische crisis ontwikkelen met een zelf-aanzwengelend karakter. Of bij de van Nederlandse zijde zo gewenste "onafhankelijkheid" deze crisis zal leiden tot chaos en onlusten, moge, van diezelfde zijde gezien, behoren tot het gebied van theoretische speculaties, men kan het de overbuurman niet euvel duiden dat hij rekening houdt met de mogelijkheid van toekomstige surinamoïde situaties. Situaties die hem zouden kunnen dwingen tot acties met hoogst vervelende internationale repercussies. De vrees is temeer gegrond, gezien Suriname zeer veel meer mogelijkheden had economisch op eigen benen te staan. Desondanks; weinige jaren slechts na de uitstoting uit het Koninkrijk ligt er een sociale en economische puinhoop.

Het eredoctoraat door de Universiteit van de Nederlandse Antillen aan Lusinchi heeft hij ruimschoots verdiend. Hij heeft de Nederlandse Antillen een grote dienst bewezen door Nederland te wijzen op een verantwoordelijkheid die het meende niet meer te hebben. Het magische woord, waarmede men van deze verantwoordelijkheid af wilde zijn was autonomie. Tot het taboe behoorde erop te wijzen dat het Statuut Koninkrijksverantwoordelijkheid geenszins uit-, en zelfs uitdrukking insloot en dat het mechanisme van de ontwikkelings- samenwerking, mits serieus opgevat, mogelijkheden inhield om gezamenlijk de toekomst zo te sturen dat catastrofale economische ontwikkelingen, zoals thans, zich niet als verrassing zouden aandienen. Dezerzijds is daar in het verleden herhaaldelijk op gewezen.

Tenslotte: zal de terechtwijzing door de Venezolaanse president helpen? Naar ik vrees voorhands niet voldoende. Ofschoon er een aanwijzing is dat men de zaken wat serieuzer wil aanpakken, is men er nog ver van de sociaal-economische problematiek van de Nederlandse Antillen en de problematiek van de verhouding tot Nederland in hun fundamenten en op lang zicht te bestuderen. Daartoe behoort een dusdanige betrokkenheid met het gebiedsdeel dat men de nood-verbanden-politiek laat varen. **Hadden de "kolonialen" hun eigen** zelfzuchtige belangen voor ogen, daarnaast ontstond een emotionele band met de gekoloniseerden; een band die verstevigde naarmate ethische beginselen zich in de loop der tijd ontwikkelden. De anti-kolonialen zeggen de zelfzucht te hebben geschrapt. Daar ben ik geenszins zeker van. Wel weet ik dat de emotionele betrokkenheid met de ex-kolonien op een heel laag pitje is gezet. Vandaar dat de organisatoren van de uitstoting van Suriname uit het Koninkrijk middels de truc met de "gouden handdruk" slechts wat krokodillentranen plengden toen bleek — hetgeen voorspelbaar was — dat zij het goede volk van dit schone land in de afgrond hadden geloodst.

Dr. P. COHEN-HENRIQUEZ

Recept:

Galiña den hariña di funchi

Pa: 4 persona

Mester di:

1 liber di pechu di galiña, sin wesu
1 lamunchi
½ kup di lechi
⅓ kup i 2 telep di hariña di pan (pa e sous)
⅓ kup di hariña di funchi
salu, netumuskat i komino na smak
2 kuchara di silantro, kòrtá chikí
1 kuchara di siboyo largu, kòrtá chikí
1½ kup di lechi, no diluí; buta 1 telep di worcestershire-sauce den e lechi
1 telep di keshi raspá.

1. Kòrta e galiña na djònki (mas o menos 12 pida); Raspa kaska di e lamunchi i brua esaki huntu ku 1 telep di djus di e lamunchi i e lechi. Laga e galiña para aden mas o menos 10 minüt.
2. Brua e hariña di pan ku e hariña di funchi. Agregá e salu, netumuskat i komino. Warda e 2 telep di hariña pa e sous.
3. Hasa e galiña den zeta kayente, despues di a pasa e pida galiñanan den e meskla di hariña di pan i hariña di funchi. Tene e galiña kayente.
4. Traha e sous ku 1 kuchara di zeta i e 2 telep di hariña di pan. Hasa e hariña te ora e kuminsá bira bruin. Brua e lechi poko poko aden i laga e sous bira diki i lisu riba kandela abou. Stroi e silantro i e siboyo riba e sous. Ora ta bai sirbi e sous ta stroi e keshi raspá ariba. E sous mester ta kayente pa e keshi dirti.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Supermercado Pueblo.

NOORD: Lee Take Away, Noord 82.

TANKI LEENDERT: Kalalu, Tanki Leendert 265.

SANTA CRUZ: Rowigini's, Santa Cruz 48.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, Zeppenveldtstraat 27.

Voorts: Giftshop Holiday Inn, Giftshop Dr. Horacio Oduber hospitaal, Giftshop Manchebo Beach Hotel.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *The Zero Boys* (14 jr.).
II: 20.45 uur *The Color Purple* (14 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 en 24.00 uur *Knights of the city* (18 jr.).

* * * * *

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter A.v.d. Linde, Beatrixstraat 31, tel.: 28337.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter E. Weststrate, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833/24300.

* * * * *

BOTICA'S
Pabao di brug: Sta. Maria, tel.: 28181.
Pariba di brug: San Nicolas, tel.: 45712.

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).

(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

* * * * *

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 /18.30-19.30 uur.

SPORTLOTTO
U kunt voor de volgende trekking van
20 maart 1987
kopen **t/m 17 maart '87**

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Style with Elsa Klensch-CNN; 18.20 Science & Technology-CNN; 18.40 Countdown; 19.25 Showbiz today-CNN; 19.45 Big Story-CNN; 20.00 Telenoticias; 20.30 Miami Vice (French Twist); 21.20 Estreno (Dreamspeaker); 22.35 CNN international news; 23.30 Sluiting.

TELEARUBA
ZONDAG: 17.00 Spotlight on sports (Autorace, basketball, golf.); 17.50 Quiz «13» Kukwisa/Pius 10; 18.50 This week in review-CNN; 19.30 Showtime; 20.30 Tele-Resumen; 21.00 Quo Vadis; 22.15 CNN International News; 22.45 Santo Domingo Invita; 23.30 Sluiting.

MAANDAG: 13.00-15.00 Take two (live); 18.00 Starfleet; 18.30 Larry King Show; 19.15 This week in Japan-CNN; 19.35 The world tomorrow; 20.00 Telenoticias; 20.30 Harold sportshow; 21.00 CNN international hour; 22.00 Dynasty; 23.00 Showbiz today; 23.30 Sluiting.

DIVERSEN
SPORT
DOMINO
20.00 uur Taxi drivers vs Esie snacks; Tru-cu-trucu vs St. Martha - Blue stars club.

VOETBAL
20.00 uur La Fama vs Universal - RCA sportcomplex.

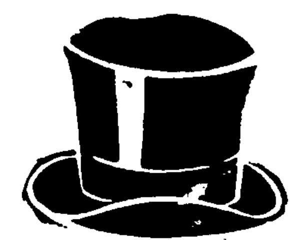
* * * * *

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD
I: 20.15 uur *The Zero Boys.*
II: 20.45 uur *The Color Purple* (14 jr.); 18.00 uur *Budi Rogers* (alle leeftijd).
DRIVE-INN: 21.00 uur *Knights of the City.*

* * * * *

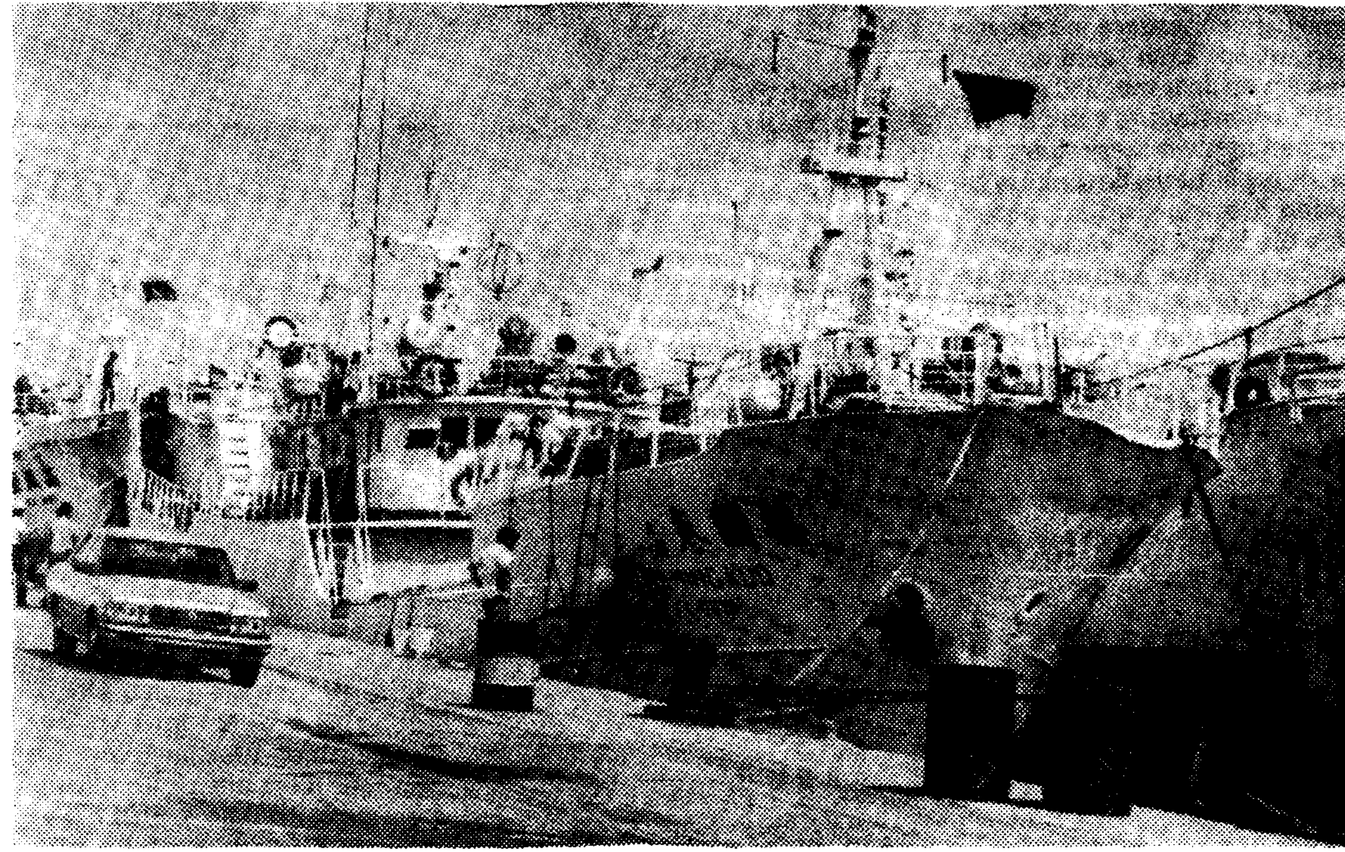

Pluimpje

ORANJESTAD — Gouverneur Felipe Tromp ontving deze week een brief uit Amerika van het echtpaar Philip Rue. Hierin worden bijzondere woorden van dank geuit aan het adres van taxi-chauffeur Victor Lewis (Tanki Flip 54) die het echtpaar — dat onlangs op Aruba verbleef — op zeer vriendelijke wijze behandelde en bijzonder attent was. Als de gastvrijheid van de heer Lewis iets typisch is van alle taxi-chauffeurs op Aruba, dan heeft dit eiland een hoge graad van ambassadeurs om Amerikaanse toeristen te begroeten, aldus de brief.

In verband hiermee zond minister president mr Henny Eman de heer Lewis een brief waarin waardering en dank wordt uitgesproken voor dit geweldig stuk ambassadeurswerk. Uw correcte wijze van handelen en Uw aandacht voor de bezoekers kunnen zeer zeker als voorbeeld voor ons allen dienen, aldus premier Eman in zijn brief.

ORANJESTAD — In de Arubaanse haven ontstond gisteren enige spanning omdat een filmploeg van het Amerikaanse televisie-net ABC in eerste instantie geen toestemming kreeg om opname's te maken van een aantal Taiwanese vissersboten die in de haven lagen (zie foto). Daarna werd wel toestemming gegeven door de autoriteiten doch de bemanning en agent van de schepen verzetten zich hiertegen. Uiteindelijk werden de opnamen toch gemaakt. De ploeg is doende voor ABC filmopnamen te maken over de vissersboten die de Caribische zee aan het leegroven zijn zoals het genoemd wordt en waarbij men deze als een ruine achterlaat.

Voor onderzoek naar vergoede vervalsingen

Ex-hoofd Gezondheidsdienst aangehouden

ORANJESTAD — Direct bij aankomst uit Nederland heeft de recherche het ex hoofd van de Arubaanse gezondheids- dienst dokter H. aangehouden en voor verder onderzoek ingesloten.

Zijn aanhouding zou verband houden met een onderzoek dat ingesteld wordt naar vermoedelijke vervalsingen. Gisteren werd de arts die in een cel van de politiewacht was opgesloten ziek en werd op doktersadvies in het hospitaal opgenomen. Toen jaren geleden het Bestuurscollege dokter H. tot hoofd van de Gezondheids- dienst benoemde, werd hierop veel kritiek geleverd. Mede omdat uit persberichten in Suriname zou moeten blijken dat hij daar moeilijkheden heeft gehad in verband met opzet van ziekte- verzekering. Daarbij — aldus destijds de persberichten in Suriname — zou het om grote bedragen zijn gegaan.

De aanhouding van dokter G.H. op de Arubaanse luchthaven zou hebben plaatsgevonden in opdracht van de rechter-commissaris die hem wil horen in een bepaalde zaak, aangezien een klacht van vervalsing van documenten tegen hem bij het Openbaar Ministerie werd ingediend. Het zou hier gaan — volgens althans onbevestigde berichten — om fondsen van een lokale vennootschap die hij met derden had opgericht.

BRAZIL — Baseball- club Brazil Lucor heeft onlangs een nieuw bestuur gekozen. De samenstelling hiervan is als volgt: voorzitter Booshi Wever, vice voorzitter Shaki Wever, penningmeester Michael Vos, tweede penningmeester Willy Willems, secretaris Hilda Brisby, tweede secretaris Debby Wever, commissarissen Harold Hagens en Ricardo Wever. In Centro di barrio Brazil is vanavond om acht uur de doop van de nieuwe uniformen van Brazil Lucor.

Min. Croes beantwoordt Scucha Nos vragen Bareno

ORANJESTAD — Minister van Welzijnszorg mr Mito Croes heeft alle records gebroken wat het beantwoorden van vragen van Statenleden betreft. Binnen 24 uur kreeg Statenlid Grace Bareño antwoord op vragen die zij stelde over de mogelijke sluiting van de Scucha-nos school.

De minister had het bericht ook gelezen en wees het Statenlid in zijn antwoord erop dat, in tegenstelling tot de vorige regering de huidige regering regeert voor de noden van de gemeenschap en de burgers maximale mogelijkheden biedt voor hun ontwikkeling. De regering is van mening dat iedere burger daar recht op heeft. Daarom, aldus minister Croes in zijn antwoord aan MEP- Statenlid Grace Bareño, heeft de huidige regering het negatieve beleid van de vorige regering veranderd dat gericht was op het sluiten van scholen zonder rekening te houden met de gevolgen die dit had voor de leerlingen. Ook wees de minister erop dat wat het onderwijs- beleid betreft de huidige regering gezorgd had dat er een studie- regeling kwam om in het buitenland te gaan studeren, welke mogelijkheden voor iedereen schept en niet vanwege politieke kleur. Reeds tweehonderd jongeren hebben hiervan gebruik gemaakt.

Om het onderwijs meer aan te passen aan onze werkelijke situatie heeft de regering twee werkgroepen ingesteld, die werken aan reconstructie van het onderwijs en reconstructie van het instituut van onze leerkrachten en leerlingen. Hierdoor zal het onderwijs maatregelen kunnen nemen die ons onderwijs op een hoger niveau zullen brengen. Ten aanzien van de school Scucha-nos wijst de minister het Statenlid erop, dat experts doende zijn hoe het onderwijs aan deze school "upgrade" kan worden, waardoor de leerlingen straks optimaal in de gemeenschap kunnen functioneren nadat hun schooltijd voorbij is. De regering betreurt het, aldus minister Croes aan mejuffrouw Grace Bareño, dat Statenleden zonder concrete plannen te weten die nog gevormd moeten worden, met de insinuatie durven te komen dat onze eigen experts geen interesse tonen op de eerste plaats in de betrokken leerlingen en deze willen benadelen. De Amigoe tekent hierbij dat de "verrassende en snelle" wijze waarop de bewindsman de vragen van het Statenlid beantwoordde zeker de aandacht trekt. Hopelijk ook van de andere ministers om de vele nog onbeantwoorde vragen van Statenleden even vlot te beantwoorden. Het kan de verhouding en het respect tussen regering en Staten alleen maar ten goede komen.

Leerlingen en leerkrachten zullen niet de dupe worden voor aanpassing

Onderwijs-directeur: nog geen beslissing over Scucha Nos

ORANJESTAD — Uit een gesprek dat de Amigoe gistermiddag had met de directeur van het departement van Onderwijs Richard Harms over de berichten dat de Scucha-nos school gesloten gaat worden, bleek dat hierover nog geen enkele beslissing is genomen. Wel is de zaak in studie om de minister in deze te kunnen adviseren.

De heer Harms zette uiteen dat de school in de huidige vorm niet kan doorgaan. In geen geval zullen, welk plan ook uitgevoerd wordt, de leerlingen of de leerkrachten in de steek worden gelaten. Wat de oplossing ook wordt, de leerkrachten gaan met de leerlingen mee. De heer Harms zette uiteen dat niet vergeten moet worden dat destijds de school werd opgezet — na de roodvonk- epidemie van 1971 — om het grote aantal dove kinderen dat daarvan het gevolg was, te kunnen opvangen. Deze kinderen zijn nu vijftien jaar en moeten klaar gemaakt worden om de maatschappij in te gaan. Dan sta je voor de keus, aldus Onderwijs- directeur Harms, moet je dat met de huidige school doen en bepaalde dagen naar Huishoudschool of LTS gaan.

In dit verband wordt gedacht aan de Providencia Huishoudschool te San Nicolas en LTS Maarten Luther King die vlak bij elkaar liggen. Wanneer de leerlingen op die scholen worden ondergebracht zullen ook de leerkrachten van Scucha-nos aanwezig zijn om continu te helpen met de communicatie. Dat lijkt voorlopig de beste oplossing voor de kinderen van vijftien jaar en ouder. Hetgeen ruim negentig procent van de leerlingen van Scucha-nos is. De school heeft één kind van tien jaar en één van drie jaar. Met het gegeven dat op de 1.000 kinderen per jaar die geboren worden om de twee jaar één kind doof is, wordt niet verwacht dat er voldoende leerlingen komen. Wel zal worden nagegaan of op de gewone scholen nog mogelijk kinderen zitten die hoorproblemen hebben. Het is duidelijk dat met drie a vijf kinderen per jaar het niet mogelijk is een dergelijke school in stand te houden. De heer Harms herhaalde dat de minister in deze geen enkele beslissing heeft genomen. De zaak is bij het departement nog steeds in bespreking en in studie.

Statenlid Bareño over Scucha Nos school

Sluiten gehoorgestoorden-school in strijd met regeringsprogramma

ORANJESTAD — In verband met persberichten dat de regering van Aruba overweegt om de school Scucha-nos te gaan sluiten heeft MEP-Statenlid mejuffrouw Grace Bareño hierover een drietal vragen aan minister van Welzijnszaken mr. Mito Croes gesteld. Gevraagd wordt of de minister kennis heeft genomen van de berichten over de mogelijke sluiting.

Als de bewindsman dit heeft gelezen wil het Statenlid weten of dit alarmerende bericht voor een minderheidsgroep in de Arubaanse gemeenschap op waarheid berust. Als men inderdaad plannen heeft deze school te sluiten dan wil Statenlid Grace Bareño van de minister weten hoe dit mogelijk is mede gezien het regeringsprogramma dat gesteund wordt door de AVP, ADN en vier onafhankelijken.

In dit verband haalt mejuffrouw Bareño het regeringsprogramma aan waarin bijzonder duidelijk staat dat het onderwijs-beleid van de regering gericht zal zijn op de noden van de gemeenschap en dat dit beleid aan iedere burger de maximum gelegenheid moet bieden voor zijn ontwikkeling. Voorts wijst Statenlid Bareño er bij aanbieding van haar vragen op dat het recht op onderwijs een van de sociaal fundamentele rechten is die in de Arubaanse grondwet zijn vastgelegd. Dat houdt in de eigen ontwikkeling van iedere persoon in het belang van de gehele gemeenschap. Volgens het regeerprogramma moet dit op optimale wijze geschieden en worden voorgestaan. Als het nodig is om de onderwijskosten te verminderen, dan moet dit op systematische en verantwoordelijke wijze geschieden, om nadelige gevolgen voor het niveau en kwaliteit van het onderwijs te voorkomen. Een goed onderwijs, aldus Statenlid Bareño in haar toelichting, is een investering in de toekomst.

DIVERSEN
SPORT
SOFTBALL (ASB)
10.00 uur La Confiansa vs Pasteleria Estrella; 12.00 uur Amstel Beers vs Pasteleria Estrella; 14.00 Ballantina vs Ar. Wegenbouw; 16.00 uur Kibaima All stars vs Ballantina - Kibaima ballpark.

BASEBALL
14.00 uur AA.kl. Br. Luco vs Richmond - LSP.

DOMINO
11.00 uur Geerman Brothers vs Blue Stars; CBLH vs Trappersclub - Blue starsclub.

* * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHEPEN
08.00-22.00 uur "Ambasador"; 09.00-15.00 uur "Britanis" - vert. Selma.

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 18.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

* * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENST
ORANJESTAD: 10.00 uur A.v.d. Doel, (creche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur A.v.d. Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen (zondagsschool in het jeugdcentrum).
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen (zondagsschool op dezelfde tijd).

DE NIEUWE APOSTOLISCHE KERK
(Schubertstraat 12)
zondagmorgen 05.30 uur kerkdienst.

KAPEL MARINIERSKAZERNE
SAVANETA
10.00 uur Oecumenische kerkdienst
Voorganger J.G. Feenstra (vlootpredikant), muzikale begeleiding o.l.v. Marinier Overmecre (trompet) en mevr. Driessen (orgel).

TV-programma van en voor de jeugd

IN-TOP heeft goede start

ORANJESTAD — Het nieuwe televisieprogramma voor en door de jeugd IN-TOP — dat de komende tien weken iedere donderdagavond voor TeleAruba wordt vertoond — heeft een goede start gehad.

Het eerste programma maakte een goedverzorgde indruk — hier en daar waren er nog wel wat schoonheidsfoutjes — maar over het algemeen kan gezegd worden dat dit soort programmas niet alleen de aandacht van de jeugd maar ook van de oudere luisteraars zal trekken. Het programma begon met een frisse, originele en wervelende presentatie van het geheel op de Balashibrug nabij TeleAruba. Daarna werd aandacht aan de werkende jeugd besteed en vonden gesprekken plaats met een politie-agente, die tijdens het bezoek aan de Politiewacht haar werk terrein liet zien. Zij liet ook duidelijk merken dat de vrouwelijke agenten in het Arubaanse politiekorps hun werk kennen en niet voor de mannen behoeven onder te doen. Daarna werd een kleuterleidster geïnterviewd, gevolgd door een broeder in de verpleging en tenslotte een jeugdige manager van MacDonalds. Uit het geheel kwam duidelijk naar voren, niet alleen wat het dagelijks werken inhoudt, maar ook dat men er plezier in heeft en dat de jeugd een belangrijke plaats in het arbeidsproces inneemt. Tenslotte was er een gesprek met FTA-voorzitter Anselmo Pontilius, die uitvoerig stilstond bij de arbeidswetgeving en betalingen van lonen voor jeugdige personen. Bij de dienst Sociale zaken vertelde de heer Wever wat de onderstand inhoudt en hoe men daarvoor in aanmerking kan komen. Het programma kenmerkte zich door een goede opzet, was zeker het kijken waard, hetgeen niet van alle TV-programma's kan worden gezegd.

Tijd met olieexploratie te beginnen

AD 86: heropening van Lago 1e uitgangspunt

ORANJESTAD — Voor de partij AD 86 blijft — in de Lago kwestie — heropening het eerste uitgangspunt. Uitgangspunt nummer twee is voorzichtig te zijn om de belangen van het volk niet op een veiling te verkopen en voorts geen risico lopen alles te verliezen door vertrouwen te stellen in een geïnteresseerde avonturier die zijn geloofwaardigheid niet kan bewijzen.

Partijvoorzitter Arturo Oduber stelt verder dat de weg om tot een oplossing te geraken moeilijker wordt wanneer — anders dan het volksbelang — ook belangen van derden in het spel zijn. Hij vraagt zich af wiens belang Whiteford aan het dienen is. Wat Arturo Oduber als politicus tegen de borst stuit, is het feit dat er politici zijn die uit dit probleem, dat voor het volk zeer emotioneel ligt, alle mogelijke partijen politiek profijt proberen te trekken. Er is zelfs een mislukte politicus bij die probeerde heropening van de Lago op zijn naam te zetten. Hier moet men afvragen — aldus Oduber — of hij deze heropening, zonder voorwaarden te stellen, aan een geïntereseerde groep aangeboden heeft.

Volgens de AD-man moet men in deze zaak geraken tot een realistische beslissing die gebaseerd is op advies van experts. Indien deze beslissing zekere risico's gaat inhouden dan moet deze zaak een nationaal karakter krijgen door de verantwoordelijkheid van ondertekening in handen te stellen van de voltallige ministerraad, na overleg met de alle groeperingen, zo meent AD 86. Deze partij stelt nog dat alle inspanningen moeten worden gedaan om een aanvang te maken met de olie-exploratie.

Nog niet bekend wanneer Plaza 18 di maart wordt omgedoopt

Ministerraad akkoord Plaza Betico Croes feit

ORANJESTAD — Unaniem heeft de Arubaanse ministerraad gisteren een voorstel aangenomen dat het Plaza 18 di maart zal worden omgedoopt in "Plaza Betico Croes". Premier mr Henny Eman bevestigde dit vanmorgen desgevraagd aan de Amigoe.

Op deze wijze zal Aruba hulde brengen aan de overleden MEP-leider Betico Croes, die zich heeft ingezet voor de nieuwe politieke en staatkundige toekomst van Aruba. Het ligt in de bedoeling dat de premier aanstaande woensdag het besluit van de regering officieel bekend zal maken. Direct na het overlijden van Betico Croes gingen stemmen op om het plein, waarvoor hij zich inzette, naar hem genoemd zou worden. Niet alleen werden door de MEP duizenden handtekeningen verzameld en aan de Staten- voorzitter overhandigd, maar reeds eerder werd door "onbekenden" een bord geplaatst aan de ingang van het plein met de naam van Betico Croes erop.

Kortgeleden heeft premier mr Henny Eman een gesprek gehad met de heer Jossy Mansur als voorzitter van de stichting Betico Croes om te zien hoe men tot een besluit kon komen, aangezien er nogal wat meningen en voorstellen waren over "waar en hoe". Het uiteindelijk voorstel om het Plaza 18 di maart om te dopen in "Plaza Betico Croes", werd daarna gisteren in de ministerraad officieel goedgekeurd. Wanneer en hoe de omdoping van het plein zal gebeuren staat nog niet vast.

Man ongelukkig gevallen: zwaargewond

SANTA CRUZ — De politiepatrouille van Santa Cruz werd met spoed gedirigeerd naar een adres in Santa Cruz, waar een man zich met een mes had verwond. De man was met het mes gevallen en raakte daarbij aan zijn linkerborst gewond. Hij was al naar dokter De Cuba gebracht, die de ambulance had ontboden om de man naar het ziekenhuis te brengen. Daar moest direct operatief ingegrepen worden omdat het mes zijn long had doorboord. Hij werd voor verdere behandeling in het hospitaal opgenomen.

Dieven zeer actief

WILLEMSTAD — Verschillende bedrijven en particulieren werden de afgelopen dagen het slachtoffer van ongewenste bezoekers. Zo werd er in een school ingebroken waarbij de buit uit acht karton juice bestond, 1 radiotransistor en een dozijn handdoeken. Vanuit de tuin van een woning werd een "crossbike" gestolen ter waarde van 700 gulden, vier banden ter waarde van 300 gulden en een portemonnaie met een inhoud van 130 gulden.

Van een snackbar in de Zeesteeg op Pietermaai werd de deur geforceerd waarna de dieven er met zes kratten bier vandoor gingen. Bij een andere snack was men uit op "cash" geld en ging men ervan door met 280 gulden.

Drie dienstauto's van de GGD kunnen niet ver meer rijden nadat de gasoline uit de tanks is gestolen door nachtelijke bezoekers die kennelijk verlegen zaten om gasoline. Een supermarket was eveneens het slachtoffer: 300 karton van verschillende merken sigaretten werden meegenomen die een totale waarde van enkele duizenden gulden vertegenwoordigen.

WILLEMSTAD — Gedeputeerde belast met ondermeer Sociale Zaken, Henky Gummarus, bracht onlangs een bezoek aan het te Amerikanen-kamp gesitueerde bejaarden-tehuis "Nos Welita". Hij sprak daar met directrice van het tehuis Iris Mathilda over hetgeen er kan worden gedaan ter verbetering van de bejaarden-zorg in het desbetreffende instituut.

Onderwerp in mei te houden congres

Perinatale zorg in de regio

WILLEMSTAD — Perinatale (niet pre-natale) zorg is de zorg voor en vooral rond het ongeboren en geboren kind. Perinatale zorg is een groeiend super-specialisme, dat vanuit verschillende diciplines, in de eerste plaats de medische, maar ook vanuit de voedingsleer, de fysiotherapie, de gezondheidsleer en andere diciplines, tracht te voorkomen dat kinderen vóór en ook ná de geboorte door onwetendheid, onvoorzichtigheid of door wat dan ook een handicap oplopen, die hun in veel gevallen tot het leiden van een onvolwaardig leven dwingt.

Met dit gevoel voor ogen is me- [illegible] in de regio en met steun van de EEG een voorlichtings- en vooral oefenproject begonnen, dat zeker tot medio 1988 wordt voortgezet, en, gelet op het inmiddels gebleken succes, wel in een of andere vorm zal verder gaan. (Binnen het kader van dit project organiseert, onder het beschermheerschap van de Gouverneur van de Nederlandse Antillen Dr. R. Römer, de Nederlandse Antilliaanse Stichting voor Klinisch Hoger Onderwijs (NASKO) in samenwerking met het Departement voor Ontwikkelingssamenwerking van 10 t/m 14 mei a.s. een internationaal congres op Curaçao.

Met het doel de veelzijdigheid van het onderwerp te beklemtonen, maar ook om de inhoud en de resultaten van het congres naar een zo groot mogelijk publiek uit te dragen, ligt het in de bedoeling tegelijk met de Hoofdzittingen, waarin meer wetenschappelijke aspekten ter sprake komen, een viertal werkgroepen bijeen te brengen, die gericht zijn op de volgende groepen van gezondheidswerkers:

Werkgroep 1: vroedvrouwen, algemene artsen en werkers in de gezondheidsdiensten. De leiding van deze werkgroep berust bij mevr. Silvia John-Etienne.

Werkgroep 2: fysio- en ergotherapeuten en logopedisten. Deze werkgroep staat onder leiding van mevr. Jeltje Christiaan.

Werkgroep 3: die doelgroepen, die zich vooral bezig houden met de vroege onderkenning van het gehandicapte kind (ook de ouders van gehandicapte kinderen behoren tot deze groep!). Deze werkgroep staat onder leiding van mevr. Aminta Da Costa Gomez-Sprockel.

Werkgroep 4: diëtisten, voedingsdeskundigen, artsen, gezondheidsopvoeders, consultatieburo-verpleegsters, alsmede die organisaties die de borstvoeding stimuleren (moeders!). Mevr. Martha Gillen-van der Hanse leidt deze werkgroep.

In de werkgroepen zullen in de middaguren vooral de praktische aspecten de meeste aandacht krijgen; demonstraties, practische oefeningen, groepediscussies, paneldiscussies enz. Ook ligt het in de bedoeling kleine tentoonstellingen in te richten met o.a. speelgoed, voedingsmiddelen, kleding.

Het project: Perinataal Programma in het Caribisch Gebied staat onder leiding van Professor E.R. Boersma, verbonden aan de Rijks Universiteit van Groningen; Mevrouw A. E. John-Etienne, verloskundige en opleider verpleegkundige; en de heer P.J. Offringa, assistent-kinderarts. Verdere medewerking wordt verleend door de organisatie van NASKO, onder leiding van Tirso Sprockel. Sprekers van vermaarde onderwijsinstellingen hebben hun medewerking aan het programma toegezegd; de universiteit van Groningen, The University of the West Indies en vele andere instellingen uit Europa, U.S.A. en landen uit Zuid Amerika. Ook de Wereld Gezondheids Organisatie (W.H.O./P.A.H.O.) zal in totaal 13 sprekers/afgevaardigden uit Uruguay, het Caribisch gebied en Europa sturen.

Voorts ontvangt het congres op Curaçao op ruime schaal steun van het lokale bedrijfsleven en van lokale instanties, waardoor de kosten van deelname beperkt blijven. Tot op heden hebben reeds meer dan 300 deelnemers ingeschreven, waarvan 90 uit Europa. Wordt bedacht dat in het Caribisch gebied tussen de 20 en 40 per duizend kinderen (Curaçao 23) gehandicapt door het leven moeten, in Europa ligt dit getal beneden de 10, dan kan het belang van het project en het congres niet voldoende onderstreept worden.

Op Sint Maarten

Vermiste dood teruggevonden

PHILIPSBURG — De op- rende van een jacht dat Great Bay voor anker ligt, zekere R.S. kwam woens- middag rond half een op politiewacht en meldde een andere opvarende, naamd Andre Pierre Cla Le Herrisier, zich niet m aan boord bevond.

's Avonds om half acht wer politiepatrouille naar jachthaven "Bobby's Mari geroepen, waar een stoffe overschot in het water was w genomen. Het lichaam werd de zee opgevist en de besch ving ervan klopte met die va vermiste. Daar het lichaam ren van geweldpleging vert de, zal autopsie worden ui voerd. De twee andere opva den van het jacht, beiden Franse nationaliteit, werden gesloten voor verder onderzo

Geplande investeringen in de ijskast

McDonald's ernstig benadeeld door protectie-maatregelen

WILLEMSTAD — De plannen van McDonald's om het restaurant op Salinja in een nieuw jasje te steken en dat op Santa Maria van een speeltuin te voorzien, zijn voorlopig in de ijskast gezet. Dit in verband met de markt- beschermings- maatregelen die een zeer nadelige invloed blijken te hebben op McDonald's. Zolang over de toekomst geen zekerheid bestaat, acht de directie van McDonald's het niet verantwoord duizenden guldens in haar filialen te investeren.

Dat bracht directrice Sharine Kessock gistermiddag tijdens een persconferentie naar voren. Met veel van de gevolgen van de protectie- maatregelen valt volgens haar te leven, alhoewel met name de enorme prijsverschillen opvallen die ten koste gaan van de consument. Het is slechts een kleine groep van lokale fabrikanten die de vruchten plukt van de protectie en de rest van de gemeenschap moet daaronder lijden, aldus de McDonald's directrice gistermiddag [illegible]

De maatregelen hebben McDonald's ertoe gedwongen om veel producten, tegen de wens van het internationale hoofdkantoor in, lokaal af te nemen. Zo zijn er de verschillende zeepproducten die niet meer geïmporteerd mogen worden. Dat doet afbreuk aan de hygiëne in de restaurants, aldus vulde directeur Mike Kessock aan. Hij legde uit dat met name de hygiënische eisen van McDonald's internationaal erg hoog zijn. Er worden dan ook zeer speciale desinfecterende middelen gebruikt. Omdat zeep nu eenmaal zeep is, mogen die producten niet meer geïmporteerd worden waardoor het niveau van de hygiene is gedaald, aldus Kessock, en de prijzen zijn gestegen.

Dit feit en bijvoorbeeld de uniformen die verplicht lokaal zijn aangekocht en niet volledig blijken te voldoen maar wel 300 procent duurder zijn dan de uniformen uit het buitenland, zijn echter nog gevolgen waarmee te leven valt. De papieren zakken die McDonald's verplicht is lokaal aan te kopen, maakt het geheel problematischer. In een schrijven aan de Curaçaose directie van McDonald's, is van hogerhand duidelijk gemaakt dat McDonald's niet erg tevreden is met de kwaliteit van de zakken die bijvoorbeeld vet doorlaten. Er is dan ook met nadruk gevraagd of de lokale directie al het mogelijke in het werk wil stellen hier verandering in te brengen. [illegible] belangrijk onderdeel van de Egg McMuffin, mag niet meer geïmporteerd worden in verband met de protectie van de lokale fabrikant die spek levert. Omdat die spek niet aan de McDonald's eisen voldoet, zal dit gerecht van het menu moeten verdwijnen.

Mike Kessock sprak gisteren echter de hoop uit dat de zakkenproblematiek en de afschaffing van de Egg McMuffin geen r- nen zullen vormen voor Mc- nald's om de "franchise"- o- eenkomst te beeindigen. W- de Kessocks zich echter zeer gerust over maken is het feit zij voor de duur van slechts jaar ontheffing hebben gekr op het invoerverbod van h burger patties. Terwijl nu a kend is dat het lokale bedrijf tillean Family Foods Inc. volgend jaar niet de hambu patties volgens de eisen McDonald's zal kunnen leve is er nog geen duidelijkheid de verlenging van de onthe om deze uit het buitenland t len. Als de verkoop van de h burgers echter stopgezet m worden, betekent dat het e van McDonald's die op Cur aan ruim 100 mensen w biedt.

Inmiddels heeft een verg ring plaats gevonden met m ter- president Don Mar waarbij de directie van M nald's haar ongerustheid ov gang van zaken naar voren h gebracht. Door de premier is gezegd dat hij alles in het w [illegible] vinden. Tot die tijd heeft M nald's haar plannen om he taurant op Salinja opnieuw richten en een speeltuin te wen bij het restaurant op S Maria, in de ijskast gezet. H immers niet verantwoord o de huidige onzekerheid ee vestering van duizenden dens te doen, aldus Kessock termiddag.

Nav conflict in overlegorgaan ziekteverzuim

CFW wil voorlopig niet met KvK en VBC praten

WILLEMSTAD — De vakbond CFW heeft de organisaties Kamer van Koophandel en Vereniging Bedrijfsleven Curaçao schriftelijk laten weten voorlopig niet meer met hen aan tafel te willen zitten totdat een onderzoek heeft uitgewezen welke vertegenwoordiger van deze organisaties een zo verkeerd beeld heeft weergegeven van een onlangs gehouden vergadering over de problematiek rond het te hoge percentage ziekteverzuim bij veel bedrijven.

De CFW kaartte zoals bekend tijdens haar eindejaars- speech de problematiek van het ziekteverzuim aan en verklaarde de verschillende instanties te zullen benaderen om hierover overleg op gang te brengen. Een eerste vergadering met afgevaardigden van de CFW, de Kamer van Koophandel en Vereniging Bedrijfsleven Curaçao vond onlangs plaats. Daarbij werd door de CFW de heer Turhane Doerga aangevoerd als expert op dit terrein die tijdens de vergadering geruime tijd het woord had en daarbij aanvoerde dat een oplossing voor deze problematiek alleen bereikt wordt als de werkgevers- en werknemers- organisaties daar gezamelijk naar zoeken.

Eveneens is naar voren gebracht dat in veel gevallen het ziekteverlof niet direct te maken heeft met daadwerkelijke ziekte. Persoonlijke problemen of strubbelingen op het werk, kunnen voor een werknemer ook aanleiding zijn om zich ziek te melden. Het invoeren van bedrijfsartsen die niet alleen controle uitoefenen op het misbruik maken van ziekteverzuim maar de werknemers daadwerkelijk trachten te begeleiden, zou hierin een oplossing kunnen bieden.

In een lokaal avondblad verscheen enige dagen na de vergadering een verslag hiervan, waarbij een zeer negatie- druk werd gegeven van he- door Doerga naar voren w- bracht. De Kamer van Koo- del uitte in een brief aan de nemers van het overleg zi- verzuim haar verontrus- over dit feit. "Het is teleu- lend te noemen dat een po- initiatief tussen sociale par- om op serieuze wijze ee- langwekkend aspect als zi- verzuim te bespre- schipbreuk dreigt te lijden dat de zaak op misleidende in de publiciteit word- bracht." Verder wordt ge- dat overleg tussen de so- partners alleen tot concre- sultaten kan leiden wanne- sprake is van een solide ve- wens- basis. Menings- ver- len dienen dan ook, aldus zitter Lionel Anthony va- KvK, tijdens de vergadering gesproken te worden.

De CFW heeft in een gist- gestuurde brief aan de KvK VBC laten weten een onder- te zullen instellen naar de van het betrokken medium vakbond stelt de mening v- Kamer volledig te delen heerst echter al jaren een van wantrouwen tussen de le partners en de CFW is één de organisaties die al jaren voor een verbetering va sfeer omdat men beter ka derhandelen dan oorlog ren. De CFW heeft echter h voel dat er mensen in het o gorgaan zitten die het b van dialoog niet inzien en volwassenheid tonen.

Tot slot meldt de CFW d vakbond niet bereid is om dergelijke onvolwassen m aan tafel te zitten en dat d zich dan ook uit het overl gaan terug trekt totdat de k tie grondig geevalueerd is, de brief van de CFW.

Cruijff na beslissing van de KNVB:

”Doorgaan Ajax-Sparta op 21 maart goed voor het Nederlands elftal”

ZEIST — Bondscoach Rinus Michels is schoorvoetend akkoord gegaan met de wens van Ajax de competitiewedstrijd tegen Sparta toch op zaterdag 21 maart te doen plaats vinden. Deze beslissing is voor Johan Cruijff een opluchting. ”Niet alleen voor mij, denk ik”, voegde de Ajax-coach er aan toe. ”Met deze beslissing worden de belangen van het Nederlands elftal gediend”, vulde hij cryptisch aan.

Michels vindt overigens wel dat door de beslissing de voorbereiding op de wedstrijd tegen Griekenland van woensdag 25 maart in Rotterdam in het gedrang komt. Daarvoor was een trainingskamp gepland, dat op dezelfde zaterdag zou beginnen, als waarop nu Ajax tegen Sparta speelt. Het sectie-bestuur heeft daarop de beslissing teruggedraaid en de ontmoeting Ajax - Sparta op de oorspronkelijke datum gezet.

Michels roept nu zijn selectie een dag later bijeen. Gebleken is dat ook PSV het moeilijk zou hebben zijn spelers op tijd af te leveren. De Eindhovense club komt pas vrijdagavond terug van een trip naar Zuid-Europa. Nu de voorbereiding op de landenwedstrijd pas op zondag begint, weet Michels niet of de voor die dag geplande oefenwedstrijd nog doorgang vindt.

Ajax deed het verzoek om ervan verzekerd te zijn, dat Jan Wouters in het topduel tegen PSV mee zal kunnen doen. Wouters kreeg in de wedstrijd tegen Excelsior zijn derde gele kaart, waardoor hij automatisch voor een wedstrijd werd geschorst. Door het omgooien van het programma zou die straf bij de uitwedstrijd tegen PSV (29 maart) worden geëffectueerd.

Voor Johan Cruijff, technisch directeur van Ajax, was het onaanvaardbaar dat er drie weken zouden komen te liggen tussen overtreding en straf. Hij dreigde, dat Ajax geen spelers zou afstaan voor de landenwedstrijd tegen Griekenland. Voor dat dreigement is het sectiebestuur gezwicht.

Cruijff reageerde zondag, na de wedstrijd tegen Excelsior met de derde gele kaart voor Wouters, geprikkeld: ”Het was een reactie, omdat ik er een brok onredelijkheid uit proefde. Op zo'n moment zeg je wat je denkt, maar die zaak is nu helemaal uit de wereld. Het is nu niet belangrijk meer wat er zou kunnen zijn gebeurd als wij volgende week zaterdag niet voor de competitie tegen Sparta gespeeld zouden hebben.”

Directeur Arie van Eijden (Ajax) vertelde dat de betrokken clubs feitelijk niets hadden gehoord van een trainingskamp in het weekeinde van 21 en 22 maart.

”Ons is medegedeeld dat er twee wedstrijden uit het programma waren gelicht, maar een vervolg daarop is nooit gekomen. Maandag, tijdens het voorzittersoverleg met het sectie-bestuur, heb ik contact gehad met Kees Ploegsma van PSV. Die had er helemaal geen bezwaar tegen dat wij toch probeerden de wedstrijd tegen Sparta op het programma te krijgen. Die mogelijke trainingsstage van het Nederlandse elftal kwam PSV trouwens ook helemaal niet goed uit, want de ploeg speelt donderdagavond nog in Valencia een vriendschappelijke wedstrijd en vliegt pas de volgende dag terug. Wanneer de bondscoach het zou willen kan hij vanaf zondag over onze spelers beschikken.

Instituut voor toegepaste psychologie:

Pasjesregeling voor het voetbal moet beter opgezet worden

ENSCHEDE — Het Twents Instituut voor toegepaste Psychologie (TITP) ziet geen heil in de pasjesregeling zoals die is opgesteld om het voetbalvandalisme aan te pakken. Als grote groepen supporters niet in de stadions worden toegelaten gaan ze elders in de stad rotzooi trappen. Bovendien heeft zo'n pasjesregeling een negatief effect op de algemene belangstelling voor het voetbal, zo stelt het TITP in het op eigen initiatief gemaakte rapport dat voor commentaar is gestuurd naar de KNVB en de ministeries van Justitie en WVC.

Het TITP pleit voor een meer genuanceerde benadering van de voetbalaanhang. Dit systeem gaat ervan uit het positieve gedrag van de voetbalaanhangers te belonen: hoe voorbeeldiger hun gedragingen, hoe meer hun voorrechten. Het bureau maakt onderscheid tussen vier groepen aanhangers.

Zo is er de kleine categorie van zogenoemde superster-supporters. Dat zijn zij die grote verdiensten voor een club hebben. Honorering hiervan is mogelijk door bijvoorbeeld gereserveerde plaatsen op de eerste rang of gratis toegang tot wedstrijden, uitnodigingen voor clubfeesten en dergelijke.

Dan is er de grote categorie van 'ster-supporters'. Zij krijgen die status na een jaar goed gedrag en een hoog percentage bezochte wedstrijden. Ze mogen het stadion binnen zonder fouillering, hebben recht op kaarten in de voor verkoop en zijn welkom bij uitwedstrijden en internationale duels en kunnen introducés meenemen.

De 'aspirant-supporters' zijn zij die zich aanmelden aan het begin van het seizoen. Ze worden wel gefouilleerd, komen niet in aanmerking voor de betere plaatsen en mogen niet naar uitwedstrijden, tenzij ze meegaan als introducé van een 'ster-supporter'. Door dit introductiesysteem wordt een grote sociale controle verkregen. Immers, de ster-supporter zal de aspirant er op aanspreken als die zich misdraagt, omdat hij door het wangedrag van zijn gezelschap het risico loopt zijn 'ster-status' te verliezen. Het TITP gaat ervan uit dat de aspirant zich graag wil waarmaken als goed supporter en er geen behoefte aan heeft mee te lopen met de relschoppers.

De club geeft volgens het plan van het TITP de super-sterren, de sterren en de aspiranten elk hun eigen pasje. ”Zo'n pasje heeft dan geen negatieve maar juist een positieve achtergrond. Men is er trots op. Het geeft hem meer aanzien,” verklaart N. Evers van TITP. De ongeveer vijf procent **van de supportersschare, die de harde kern van het vandalisme vormt, krijgt een pasje en komt daardoor het stadion niet in. Als het aan het TITP ligt worden deze aanstichters van het kwaad minimaal een jaar uitgesloten voor het bijwonen van alle wedstrijden in het betaalde voetbal. Een tuchtcommissie van de eigen club beslist hierover,** eventueel in samenspraak met justitie.

Anderlecht wint na penalties

Club Brugge voor beker uitgeschakeld door Luik

BRUSSEL — Bekerhouder Club Brugge is woensdag in de achtste finales van het toernooi om de Belgische beker uitgeschakeld door FC Luik.

De wedstrijd in Luik was in een overwinning met 2-1 voor de thuisclub geëindigd. Club Brugge nam in het eigen stadion een voorsprong door een treffer van Rylle, maar in de allerlaatste seconden maakte De Sart voor FC Luik gelijk: 1-1.

Beide duels tussen Standard Luik en Anderlecht eindigden zonder doelpunten. De verlenging ook. Bij het strafschoppen nemen was Anderlecht iets beter op schot dan de Luikenaren. Voor Anderlecht misten overigens Van Tiggelen en De Groote. Bij Standard werd het doel niet getroffen door Vandersmissen, Bodart en Jelikic.

De uitslagen van de westrijden, die woensdag voor de achtste finales van het toernooi om de Belgische voetbalbeker werden gespeeld, zijn:
Standard Luik - Anderlecht: 0-0 (Anderlecht w.n.s.)
Club Brugge - Club Luik: 1-1
Seraing - KV Mechelen: 0-0
Waterschei - Beringen: 2-1

Voor de kwartfinales van het bekertoernooi hebben zich geplaatst: Anderlecht, Club Luik, KV Mechelen en Waterschei. Beveren, Waregem en Cerkel Brugge waren al zeker van een plaats in de volgende ronde.

Gaat morgen van start

SUBT organiseert weer het Ada Virginie-toernooi

WILLEMSTAD — Met ingang van morgen vangt het Ada Virginie- toernooi aan. Dit toernooi, georganiseerd door SUBT, wordt ter ere van oud-SUBT speler Ada Virginie gehouden. Er doen acht teams mee aan dit toernooi dat morgenochtend om 10.00 uur aanvangt in het Antoine Maduro Stadion te Kintjan.

De acht teams zijn verdeeld in twee poules: in poule A zijn geplaatst: Jong Holland; Hubentut Korsou; Vasco da Gama; Scherpenheuvel. Poule B: Sithoc; SUBT; Canisius Boys; Vesta.

De wedstrijden hebben een enigszins aangepast karakter. Zo zal een duel in tweemaal 30 minuten met 10 minuten pauze worden afgewerkt. Mocht een duel in een gelijkspel eindigen, dan moeten strafschoppen een beslissing brengen. Ook bij een gelijk eindigen in de stand wordt de eerste plaats betwist door het nemen van strafschoppen. De trainers kunnen naar hartelust hun nieuwe aanwinsten uitproberen of de nieuwe samenstelling van hun team testen. Er zijn namelijk in totaal zes wissels toegestaan, terwijl de keeper te allen tijde verwisseld mag worden.

Een rode kaart is al niet best, maar in dit toernooi betekent dit het einde van het toernooi voor hem. Of de teams zich aan de laatste regel van het korte reglement zullen houden, valt nog te bezien. Daarin staat dat een team een uur van te voren aanwezig dient te zijn, maar er worden geen sancties aangekondigd als dit niet het geval is. Dus....

Het programma is als volgt:
Morgen vinden de volgende ontmoetingen plaats:
Sithoc - Vesta (10.00 uur)
Jong Holland - Scherpenheuvel (11.30 uur)
SUBT - Canisius Boys (13.00 uur)
Hubentut Korsou - Vasco da Gama (14.30 uur)
Sithoc - Canisius Boys (16.00 uur)
Jong Holland - Vasco da Gama (17.30 uur)
Dinsdag 17 maart:
Canisius Boys - Vesta (19.00 uur)
Subt - Sithoc (20.30 uur)
Woensdag 18 maart:
Vasco da Gama - Scherpenheuvel (19.00 uur)
Jong Holland - Hubentut Korsou (20.30 uur)

Op zondag 22 maart wordt eerst nog een tweetal rondeduels afgewerkt. SUBT - Vesta (10.00 uur); Hubentut Korsou - Scherpenheuvel (11.30 uur). Hierna worden de kruisfinales en de finale gespeeld. De finale is gepland om 18.00 uur aan te vangen.

Overzicht resultaten Davis-beker

Boris Becker met de grootste moeite na ruim vier uur op winst

DEN HAAG — De eerste ronde van de wereldafdeling van het toernooi om de Daviscup heeft een speler met grote reputatie aan het wankelen gebracht, terwijl een ander onderuit ging. Boris Becker had in Barcelona vier uur en tien minuten nodig om de Spaanse nummer één Emilio Sanchez op de knieën te dwingen: 6-4, 7-5, 5-7, 3-6, 6-3. De partij duurde zolang, dat het tweede enkelspel tussen Sergio Casal en Eric Jelen niet kon worden uitgespeeld. Bij de stand 6-4, 6-8, 4-2 in het voordeel van de Spanjaard werd gestopt.

Op de trage gravelbanen van Barcelona kon Beckers boemservice weinig uitrichten. Hij verloor negenmaal zijn opslag en sloeg meer dubbele fouten dan aces. In het begin van de vijfde set kwam hij zelfs in grote moeilijkheden. Op eigen service kwam hij achter op love-40 en moest daarna nog viermaal nadeel overwinnen. Dat gelukte en het resultaat was dat de gedemoraliseerde Spanjaard wel zijn service afgaf.

Liep het op die manier nog net goed af met Becker, die overigens pijlsnel naar zijn hotel werd gebracht om te worden behandeld aan een pijnlijke enkel, helemaal mis ging het met Miloslav Mecir. De glorieuze winnaar van het spelerstoernooi van Key Biscane, verloor op eigen bodem met 4-6, 2-6, 6-3, 3-6 van de kleine Amos Mansdorf, die als sergeant in het Israelische leger dient.

Daviscuphouder Australië en finalist Zweden verloren beide op de eerste dag een partij. Pat Cash, die vorig jaar goeddeels in zijn eentje de beker veroverde, zorgde in Adelaide voor een flitsende start voor Australië door een overwinning met 9-7, 6-4, 7-5 op de Joegoslaviër Bruno Oresar. Maar de hardslaande Slobodan Zivojinovic trok de stand gelijk door in een gevecht dat viereneenhalf uur in beslag nam, Wally Masur te kloppen: 6-8, 8-6, 9-7, 12-10.

Zweden, bekerhouder in 1984 en 1985, dat aantrad zonder de nummer één Stefan Edberg, begon in Prato zwak tegen Italië. Paolo Cane versloeg Mikael Pernfors met 1-6, 6-2, 6-3, 6-4. Mats Wilander, die vorig jaar niet beschikbaar was voor de finale, maakte 1-1 door met 6-2, 6-3, 6-0 te winnen van Simone Colombo.

In feite was er slechts bij één wedstrijd sprake van weinig spanning. Dat was in Marc-en-Baroeul bij de wedstrijd tussen Frankrijk en het gepromoveerde Zuid-Korea. Weliswaar ontbraken aan Franse zijde Yannick Noah en Henri Leconte wegens blessures, Thierry Tulasne was mans genoeg de nummer 440 van de wereldranglijst Bong Soo-KIm met 6-4, 6-2, 6-3 de baas te blijven, waarna Guy Forget de voorsprong uitbreidde tot 2-0 door een zege in vier sets op Yoo Jin-Sun.

MALTA AMSTEL
SPORTAGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
Damacor Bowling Club (**Chuchubiweg**)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00- 02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

.....

ZONDAG
Gewichtheffen: Neadlift contest gecombineerd met gewichtheffen voor vrouwen.

ROAD RUNNERS CLUB KORSOU
Ronde Klip "Klipkleun" (5 km race).
Start: 07.00 uur voor Toko Abrahamsz.

Maradona tegen club Napoli:

”Contracteer mijn broer en ik teken vier jaar bij”

NAPELS — Diego Maradona heeft het bestuur van Napoli onder druk gezet. De Argentijn wil voor vier jaar bij de Napolitaanse club bijtekenen, op voorwaarde dat het bestuur er toe overgaat met ingang van het volgend seizoen zijn broer Hugo onder contract te nemen.

De verbintenis van Maradona met Napoli loopt tot en met het seizoen 1988/1989. De sterspeler is bereid nu al dit contract met vier seizoenen te verlengen. "Ik voel me op mijn gemak in Napels", aldus de geblokte Argentijn, "maar de club moet wel Hugo aantrekken." Voor het volgend seizoen heeft de Zuiditaliaanse vereniging, die op het punt staat voor de eerste keer landskampioen te worden, al de Braziliaanse spits Careca aangetrokken. Omdat het aantal buitenlanders maximaal twee mag bedragen, is er voor Hugo Maradona geen plaats in het elftal van Napoli. Met die ontwikkeling heeft Diego rekening gehouden. Hij stelt voor zijn broer voorlopig uit te lenen aan reglegenoot Avellino.

Het bestuur van Napoli moet zich ook buigen over het verzoek van de Argentijnse bond de speler vrij te geven voor de vriendschappelijke interland tegen Italië op 19 maart in Rome. Napoli wil op dat verzoek ingaan, indien de club het sleutelduel tegen AS Roma morgen in winst omzet. De Argentijnen oefenen grote druk uit op de Napolitanen omdat er financiële belangen in het spel zijn. Zonder Maradona levert het duel de Argentijnse bond $ 90.000 op. Een helft Maradona betekent $ 40.000 extra, negentig minuten Maradona $ 70.000.

Met teams van drie clubs

Badmintoncompetitie voor junioren van start gegaan

WILLEMSTAD — Dinsdag 10 maart is een aanvang gemaakt met de jeugd- badminton- competitie. Elke dinsdagmiddag van 15.00 - 18.00 uur spelen in totaal 12 jeugdteams verdeeld over twee klassen een halve competitie tegen elkaar. In de eerste klasse wordt gespeeld: twee heren-enkel, een dames-enkel, een heren-dubbel, een dames-dubbel en een mix--dubbel. In de tweede klasse speelt men: twee heren-enkel, een dames-enkel, een heren-dubbel, een dames-dubbel. De wedstrijd- leiding is in handen van het dynamische vijftal Jozef de Bell, Jan Wellen, Eunice van Haastert, Annelies Ackermans en Wendel van de Geld.

Het toernooi werd geopend met wedstrijden uit de tweede klasse, waarin zeven teams uitkomen: Asiento 1 en 2, Brievengat 2, 3 en 4, Cadushi 5 en 6. In de eerste ronde speelden de clubteams tegen elkaar, waarbij Brievengat 4 een dag rust werd gegund.

In de ontmoeting Cadushi 5 tegen Cadushi 6 maakte Jack van de Voort (C6) korte metten met zijn tegenstander. Maaike Versteeg (C5) nam goed revanche en bracht de stand weer in evenwicht. Na het tweede jongens-enkel stond Cadushi 6 met 2-1 voor. In het jongens- dubbel werd het spannend. Jack van der Voort samen met Omar Hamid wonnen de eerste set met 15-8. Paul Helmich, bijgestaan door Ryzal Thijssen, vochten zich echter goed weer in de wedstrijd en dwongen een derde set af. In de derde set stootte Cadushi 6 goed door en pakte het wedstrijdpunt. Dit betekende tevens de eerste gewonnen competitiewedstrijd voor Cadushi 6, ... danks het feit dat Cadushi 5 de laatste ontmoeting op zijn naam wist te brengen in het meisjesdubbel.

Asiento 1 liet er geen twijfel over bestaan dat de 1 achter hun naam terecht was. Ze versloegen het tweede team met 4-1. In de eerste ontmoeting leek het nog vrij aardig gelijk op te gaan. Pas na een marathon- strijd van meer dan een uur legde Ryan Imperator (A1) het loodje. Omar Rooyer (A2) was het sterkst gebleken. Hij was daarna de enige van zijn team, die een partij winnend kon afsluiten. Asiento 1 liet na dit verrassende eerste verlies geen punt meer liggen.

Brievengat, een nieuwkomer in de badminton- wereld, had maar heel even nodig om aan het sfeertje te wennen. Eenmaal op de baan vergat men alle zenuwen en sloeg men er lustig op los. Andrey Martis (B2) won zeer verrassend van Iveron Silvanie. Toen daarna ook de tweede enkel-speler van B2 zijn partij in winst omzette, dacht iedereen dat het een gemakkelijke overwinning voor het tweede zou worden. Maar de meisjes van het derde team bleken sterker dan die van het tweede. De stand werd 2-2 en het jongens-dubbel moest de beslissing brengen. Brievengat 3 was het sterkst en pakte het eerste competitiepunt.

De stand in de tweede klasse:

1. Asiento 1	1-2	(4-1)
2. Brievengat 3	1-2	(3-2)
3. Cadushi 6	1-2	(3-2)
4. Brievengat 4	0-0	(0-0)
5. Brievengat 2	1-0	(2-3)
6. Cadushi 5	1-0	(2-3)
7. Asiento 2	1-0	(1-4)

Vier clubs getroffen

Kunstgras verboden in Engelse FA-beker

LONDEN — De Engelse voetbalfederatie heeft na ampel beraad een halfslachtig besluit genomen in de kwestie "moet kunstgras verboden worden?". Volgens de Engelse bond in sommige gevallen wel.

Met ingang van het komend seizoen zal clubs verboden worden hun thuiswedstrijden in de strijd om de FA-beker af te werken op kunstgras. Het dagelijks bestuur van de FA nam een aanbeveling van een speciale bekercommissie daartoe over.

De beslissing treft de eerste divisieverenigingen Queens Park Rangers en Luton Town, tweede divisieclub Oldham en vierde klasser Preston North End. Zij zullen in het nieuwe seizoen hun thuiswedstrijden voor de beker moeten spelen op neutraal terrein of er een uitduel van maken.

De beslissing was de FA niet gemakkelijk gevallen. Volgens Ted Croker, secretaris van de federatie, werden de voor- en nadelen van het spelen op kunstgras uitentreure door de leden besproken. "De doorslag gaf het feit dat wij graag de goede naam en de onafhankelijkheid van het FA-bekertoernooi willen handhaven. Er is geen twijfel over dat kunstgrasverenigingen voordeel hadden bij een thuiswedstrijd. Dat willen we voorkomen. De strijd om de FA-beker geldt nog steeds als het meest aansprekende in de wereld en dat willen we zo houden. Wij realiseren ons dat dit een slag in het gezicht is voor de betrokken verenigingen. Terugdraaien doen we het besluit echter zeker niet voor 1988."

Preston-voorzitter Keith Leeming was stom verbaasd over het besluit van de FA. "Het is ongelooflijk dat het bestuur een beslissing kan nemen, terwijl er naar mijn weten maar twee leden van de raad naar ons veld zijn komen kijken."

Resultaten clubkampioenschap van sv. Curaçao

WILLEMSTAD — Maandag aanstaande wordt er een inhaalprogramma en nog een aantal restrerende afgebroken partijen afgewerkt voor het clubkampioenschap van schaakvereniging Curaçao. Afgelopen maadag konden slechts twee spelers met de witte stukken tot de volle winst komen.

Het duel Zonenschain - Richardson was het enige duel dat onbeslist eindigde. S. de Castro speelde met juist getimede offers van loper en toren zijn tegenstander Nacho Moron n... een nederlaag. Het was de beste partij van de avond.

Jacques Bet zette zijn tanden in het spel van zijn tegenstander Salsbach. En als Bet eenmaal zijn tanden laat zien is het niet best met de tegenstander. Deze moest dan ook na een aantal uren knarsetandend toezien hoe Bet met wit de winst naar zich toetrok. Lachend als een boer die kiespijn heeft, schudde Salsbach zijn tegenstander de hand en feliciteerde hem met zijn overwinning.

De uitslagen van maandag 9 maart:
Zonenschain - Richardson: 0,5 -0,5; E. de Castro - Zalm: 0-1; S. de Castro - Moron: 1-0; Bet - Salsbach: 1-0; Rosaria - Daou: 0-1; Jong - Silberstein: 0-1; Marten - Barkmeyer: 0-1; C. Maharaj - Klok: 0-1.

De volgende partijen worden maandagavond afgemaakt of ingehaald:
Voskamp - Zalm; Zonenschain - E. de Castro; Houtman - Roose; Martina - Van Loon; Moron - Blanken; Richardson - Voskamp; Roose - E. de Castro; Voskamp - Smith; Blanken - Cardoze; Daou - Klok; C. Maharaj - P. Maharaj; Klok - Thomas.

Meteo-hoofd Reudink:

Record-droogte op Curaçao in eerste twee maanden '87

WILLEMSTAD — Het is in elk geval sinds 1935 en hoogst- waarschijnlijk nog daarvoor op Curaçao gedurende de eerste twee maanden nog nooit zo droog geweest als dit jaar, zo blijkt uit naslagwerk van de Meteorologische Dienst. Verder is moeilijk te zeggen of er iets schuilt achter de schijnbare toename van op Curaçao voelbare aardschokken, waarvan zich donderdagmorgen een van 3.5 op de schaal van Richter voordeed op zo'n negen kilometer afstand van Klein Curaçao. Ongebruikelijk voor deze tijd van het jaar is de zwakke passaat- wind, die zelfs enige tegenwind uit het zuiden heeft veroorzaakt.

Zo verklaarde gisteren Meteo- hoofd Reudink tijdens een gesprek met de Amigoe over de toch wel ongebruikelijke verschijnselen die zich de laatste tijd voordoen rond de Benedenwindse eilanden. In februari was de neerslag volgens het maandelijks- weeroverzicht maar liefst 98,2 procent minder dan het normale gemiddelde. Gedurende de hele maand viel in totaal 0,5 millimeter regen, waarvan op 5 februari 0,4 millimeter. Het regende in totaal gedurende 13 uur vorig maand, maar daar is weinig van te merken. In januari viel iets meer, 2,9 millimeter, maar de gedurende de eerste twee maanden van dit jaar bleef de neerslag 95,6 procent onder de maat.

Volgens Reudink is het sinds de Meteo met metingen op het vliegveld begon in 1935 nog nooit zo droog geweest in de maanden januari en februari op Curaçao. Hij vermoedt zelfs dat dit veel verder gaat en er mogelijk sprake is van een record, maar moet de cijfers van de andere meet- stations die reeds sinds 1830 werden gebruikt nog verwerken om dit te bevestigen. De droge tijd is in feite half december begonnen, maar als men december meerekent is het vermoedelijk geen record, omdat het enkele jaren geleden ook zeer droog was in december. Er valt volgens Reudink geen echte reden te geven voor de ongebruikelijke droogte. Normaal in de droge tijd is onvoldoende sprake van verticale wolken- ontwikkeling om regen- druppels te vormen, maar er komt altijd wel een storing die zorgt voor af en toe een bui tussen door. Waarom die storingen nu uitblijven is onduidelijk, aldus Reudink, "we hebben gewoon pech".

Hij zei dat men aan dergelijke verschijnselen in ieder geval niet te snel conclusies moet verbinden over veranderingen in het klimaat en dergelijke. Dat het voor het eerst in jaren op het Griekse eiland Rhodos gesneeuwd heeft betekent weinig, "elke dag wordt ergens wel een weer- record gebroken, daar moet je voorzichtig mee zijn", zo zei hij. Feit is dat ook de wind momenteel ongebruikelijk is. Terwijl Curaçao meestal in juni- juli de meest harde wind krijgt is maart normaal gesproken de tweede "wind- piek". Op het ogenblik is er echter nauwelijks wind, omdat een laagdrukgebied zich zou bevinden waar zich normaal een hoogdruk- gebied bevindt. Er is zelfs zo weinig wind, dat er op zekere ogenblikken een tegenwind op gang komt uit het zuiden, die zelfs even naar het westen draait, maar de "hoofdstroom" is zoals gebruikelijk uit het oosten, en alleen ongebruikelijk zacht.

Reudink zei niet met zekerheid te kunnen zeggen of de ongebruikelijk veel op Curaçao gevoelde aardschokken het afgelopen jaar een toename van de seismologische activiteiten in het gebied betekenen. De aardschok van donderdag- morgen, die 3.5 op de Richter- schaal meette deed zich vrij dicht bij voor, op zo'n 16 kilometer zuid- zuidoost van Oostpunt, en 9 kilometer zuid- zuidwest van Klein Curaçao. Waarschijnlijker acht hij het dat men door de moderne apparatuur en communicatie- middelen veel bewuster hiervan is geworden. Ook de moderne huizenbouw laat zijns inziens het waarnemen van lichte schokken beter toe dan de huizen voorheen. Het feit dat zich de laatste tijd meer aardschokken hebben voorgedaan betekent meteen dat men beter oplet en het rapporteert, zo zei hij.

Hoewel Caracas zich op een "breuklijn" van Continentale plateaus bevindt, waar aardschok- activiteiten zich plegen voor te doen, acht Reudink de kans op een echte aardbeving op Curaçao vrijwel uitgesloten. Hij zei geen zinning woord te kunnen zeggen over de theorie dat Curaçao een paddestoelvorm heeft, en dat een aardbeving vreemde gevolgen zou kunnen hebben, "laten we wel realistisch blijven", zo zei hij.

Bij bus-ongeluk in China 23 doden

PEKING — Bij het verongelukken van een bus in China zijn 23 mensen omgekomen. De bus stortte van een rots in een afgrond. Dit gebeurde in het centrale bergachtige deel van China. Hij was op weg naar de provincie Hunan. Er zaten 59 mensen in de bus. Onder de omgekomenen is ook de chauffeur. Er raakten 36 mensen gewond.

VS-senaatscommissie: grote vooruitgang bij traceren Iran-geld

WASHINGTON — Bij het natrekken van het geld dat voor de wapenverkopen door de Verenigde Staten aan Iran werd overgemaakt wordt goede vooruitgang geboekt. Zo maakte de vicevoorzitter van de speciale onderzoeks- commisie van de Amerikaanse senaat bekend. Warren Rudman had het over een "schat" aan gegevens welke boven tafel zijn gekomen en over "grote vooruitgang" bij het traceren van de geldstromen in deze zaak. Alle documentatie onderzoekt men om te achterhalen waar het geld vandaan kwam en waar het naar toeging. Een belangijke sleutel tot de geldstroom zijn de Zwitserse bankrekeningen welke kolonel Oliver North beheerde. Deze staf- medewerker van het Witte Huis werd in november al ontslagen door president Ronald Reagan. Er zou een deel van de winst doorgesluisd zijn naar de contra's.

WILLEMSTAD — Mini van Handel, Industrie en W gelegenheid drs Marco de C keerde eind deze week teru Colombia, waar hij onder besprekingen voerde met dr muel Yohai van Incomex, h stituut voor buitenlandse h dels- betrekkingen, over de m lijkheid om op de Colombi markt Antilliaanse eind- p ducten af te zetten, alsmede lombiaanse half- fabrikat eind- producten voor de lo productie en consumptie te stemmen. Op de foto minist Castro in gesprek met dr Nic del Castillo, voorzitter van Co cameras, verenigingen va Kamers van Koophandel in lombia en dr Samuel Alberto hai, directeur- generaal Incomex.

LAGOS — In Nigeria wordt gende week een conferentie van Buitenlandse zaken- functio sen uit 16 middelgrote landen g den om eventueel een organi van dit type landen op te zette zijn van de partij Algerije, Eg Argentinie, Brazilie, Venezue Mexico en vanuit Europa oa Zw land.

Drecha Kas als evangelische arbeid

Al twintig jaar stenen opgepakt, niet om te gooien maar om te bouwen

WILLEMSTAD — We kunnen Christus vinden op de wachtlijst van Drecha Kas. We kunnen Hem vinden onder de miljoenen kinderen die in de Braziliaanse steden geen dak boven hun hoofd hebben. We kunnen Hem vinden onder de duizenden campesinos die dagelijks naar Mexicostad optrekken. We kunnen Hem vinden bij allen die het recht nog ontzegd is op een dak boven hun hoofd. Op Curaçao, waar dan ook in Latijns Amerika, waarvan ook in de wereld.

Tegen deze achtergrond schetste pastor Rudy Lampe vrijdagavond het belang van een organisatie als Drecha Kas bij gelegenheid van zijn twintig jarig bestaan. Dankzij zo'n organisatie **kunnen wij de Eucharistie** vieren, omdat deze jongelui waar maken wat Christus heeft geleerd. Zij leven met hun inzet voor de mensen zonder dak boven hun hoofd of voor die mensonwaardig moeten leven, het Evangelie voor. Drecha Kas is geen sociaal werk, het houdt niet op bij maatschappelijk werk, het is in feite het beleven van het Evangelie: het vreugde brengen aan hen die zo weinig hebben of die wellicht niets hebben.

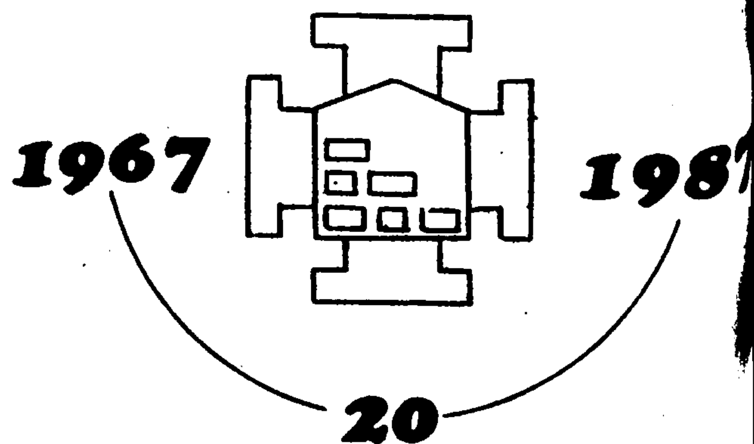
In een werelddeel dat gekenmerkt wordt door zijn gordels van ellende in zijn krotten en vreselijke bouwsels, in een dergelijke wereld bracht Drecha Kas iets van het christendom. Het wijst de weg naar Christus. Deze heeft tijdens zijn openbare leven, zoals Hij zelf zegt, geen steen gehad om zijn hoofd op te laten rusten. Daarom kan je zeggen dat we Christus bij de daklozen, de krotten- bewoners, de verschoppelingen kunnen en moeten zoeken. We zoeken Hem dikwijls op de verkeerde plaats. Christus is trouwens nog verder gegaan: Hij werd niet in een woning geboren, Hij werd langs de weg geboren. Daarom is een instelling als Drecha Kas zo belangrijk: daar doet men wat eigenlijk iedere christen moet doen: de mensen onderdak bieden, hem tot zijn recht laten komen.

Aldus pastoor Lampe in een geheel gevulde Goede Herder kerk te Koraal Specht. In tegenstelling met zoveel andere keren was de kerk voor een flink deel gevuld met jongeren, mannen. Jullie hebben ons geëvangeliseerd, aldus de pastoor. Door jullie inzet en door het tijd geven en je zweet voor hen die niets te bieden hebben. Daarmee gaf je vreugde en daarmee ook kreeg je vreugde.

Hij verwees daarbij naar de profeten van het Oude Testament die niet moe worden te zeggen dat de Heer niet de offers van beesten en zo wil. Hij wil het offer van de bekering, van het afstappen van het wanbeheer door het zoeken van zichzelf. Dat is het offer dat de Heer graag ziet: gerechtigdheid bedrijven. Daarbii verwees de pastoor naar ee guur als Bartolome de las C die als conquistador naar A ka kwam, die ook na zijn p ter- wijding als conquist bleef leven: de indianen plaats wijzend, namelijk gens. Totdat zijn aandacht viel op die teksten uit het Testament en hij als het verlamd werd: de offers wel steeds had gebracht, wa feite niets waard geweest. leven als slaven- bezitter en trapper der indianen wa aanklacht geweest in plaats een offer. Op dat ogenblik tot de gemeenschap die op wachtte voor de misviering hij niet kon voorgaan da omdat hij zijn geweten in h ne moest brengen. Toen k hij terug naar Spanje en dat ogenblik heeft hij zich zet voor de indianen nad hen eerst het landgoed had ven dat hij in Amerika h kregen voor zijn werk v kerstening der indianen moeten wij steeds weer e nen dat wij er naast zitte onze offers. Maar door te h len als de jongelui van D Kas komen wij als christe op het goede spoor. Dan b wij de Heer iets aan dat H haagt.

De kerkelijke viering va lustrum van Drecha Kas we deze manier een feestelij schoon gebeuren. Een ho gebeuren ook. Want in ee meenschap waarin iedere hart teleurgesteld uitspo de jeugd die niet deugt, ge soort jongelui die hun vr en hun lichaamskracht een boodschap van hoop gedachte nam Tirso Sproc mens Cede Antiyano op t aan het einde van de mis v kon mededelen dat Cede A weer een aanzienlijk bedr zij had gelegd voor Drech zodat men zich zonder over de Financiën kan blij zetten voor het bouwen v onderdak voor degenen niet hebben.

Waarbij men stenen o zoals de Drecha Kas leuze niet om er mee te gooien m ermee te bouwen. Er ligg noeg stenen langs ieders Curaçao om een bijdrage t ren daaraan. Nu in het ja de Daklozen nog meer da Waarbij men automatis denkt aan het Evangeli haal van de stenen wa men een der toenmalige wilde stenigen, die blev liggen omdat men moest nen dat men geen recht ha mee te gooien.

BONAIRE AGENDA

…TIE: 8000
…NDWEER: 8222
…CENTRALE: 8845
…PITAAL: 8900

…FILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag …00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00

…ARE BIBLIOTHEEK
…gstijden voor het publiek)
…dag en donderdag van 14.00-18.00 …dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/ …-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00

…ingstijden voor lezers)
…dag van 14.00-19.00 uur.

…TSLUITING: maandag t/m vrijdag …kende stukken 15.45 uur; gewone …n 16.30 uur.

…VICE CLUBS
…s: donderdagavond 19.30 uur - Hotel …re.
…: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
…d Table: elke tweede maandag - …centrum Terra Corra.
…y: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

…TUURSKANTOOR EN BEVOLKING: …-12.00/14.00-15.30 uur loketten geo-…

…EKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging …n gelieve contact op te nemen met de …Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

…TIECLUB (Weg naar Willemstoren): …nd op vrijdag van 20.00-24.00 uur; za-…g van 12.00-24.00 uur

SPREEKUUR (gezaghebber): elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

KOKOLISHI (tel.: 8198): verzameling Bonaireaanse schelpen en koraal; open van dinsdag t/m vrijdag van 10.00-12.30 uur - Kaya Nikiboko Zuid 3.

TOERISTENSCHIP (16 maart).
08.00-20.00 uur Explorer North Star.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

Militante inzet voor de vrede in Midden Amerika aangekondigd

Niet gebonden landen: schulden zijn onder huidige voorwaarden onbetaalbaar

GEORGETOWN — De Beweging van Niet gebonden landen is op zijn conferentie in Guyana tot de conclusie gekomen dat zoals de kaarten nu op tafel liggen, de buitenlandse schuld van Latijns Amerka en het Caribisch gebied onbetaalbaar is geworden. Deze groep landen is ook van plan snel concrete stappen te ondernemen om het Contadora- proces uit het slop te halen.

De ministers en gedelegeerden van de 66 landen die de conferentie in Georgetown bijwoonden hebben vrijdagmorgen vroeg hun goedkeuring gehecht aan de "Oproep tot vrede van Georgetown". Daarin staat dat de buitenlandse schuld van vierhonderd miljard dollar "een dramatische uiting is van de onrechtvaardige internationale economische orde". Deze schuld ondergraaft de democratische basis in Latijns Amerika en de Cariben. De buitenlandse schuld is onder de huidige voorwaarden niet meer te betalen door Latijns Amerika en de Cariben en evenmin is dit mogelijk zonder een ondersteunende economie. Om een uitweg te vinden uit deze situatie is het absoluut noodzakelijk dat er een politieke dialoog tot stand komt tussen de schulden- landen en de schuld- eisende landen. De kleine schuldenlanden moeten van hun financiele verplichtingen ontslagen worden, zo zegt de verklaring. Daarin wordt geen enkel specifiek geval genoemd. Men heeft zich tot algemene termen beperkt gehouden.

Uiteraard wordt aandacht besteed aan de kwestie Midden Amerika. De democratische vooruitgang die in de laatste jaren op dit halfrond is gemaakt, wordt "ernstig bedreigd door het Midden- amerikaanse conflict". Vrede in deze regio is essentieel voor de vrede in heel Latijns Amerika en de Cariben. Bestudering van de situatie leidt tot de conclusie dat het Contadora- vredesvoorstel het enige alternatief is en de enige weg welke begaanbaar is voor Midden Amerika. De Niet gebonden landen achten het dan ook van het grootste belang dat het vredeswerk hervat wordt door deze groep van landen nadat het het laatste jaar in het slop was geraakt. Men wil de heropleving van Contadora "op militante wijze bevorderen". Daarom komt er een commissie onder leiding van de voorzitter van de Niet gebonden landen, premier Robert Mugabe van Zimbabwe. Deze commissie zal aan de Contadora-landen en hun ondersteuningsgroep de bereidheid voorleggen om eventueel medewerking te verlenen bij het bereiken van de vrede. Deze commissie zal met autoriteiten bij de Verenigde Naties en de Organisatie van Amerikaanse Staten moeten aankloppen om gedaan te krijgen dat allen zich gaan inzetten zodat de Contadora- groep zijn werkzaamheden weer opneemt. Aan de regering van de Verenigde Staten moet de bezorgdheid van de Niet gebonden landen worden duidelijk gemaakt waar het gaat om het bereiken van een vreedzame oplossing in Midden Amerika. Ook wil de commissie een grotere betrokkenheid zien te bereiken van Westeuropese zijde voor dit conflict.

De Niet gebonden landen hebben de "agressie tegen Nicaragua" veroordeeld. In het Midden-amerikaanse conflict mengen zich zelfs Zuid Afrika en Israel, zo stellen zij vast. De agressie wordt aan de VS toegeschreven. Het is waarnemers echter opgevallen dat de vredesoproep zo gematigd is. Men vermoedt dat dit het werk is geweest van een aantal Latijns- amerikaanse landen dat er niets voor voelde dat er een vurige verklaring uit de bus zou komen waarin dan vooral de VS aangepakt zouden worden. Radikale niet- gebonden landen zoals Nicaragua en Guyana zouden daarbij aan het kortste eind hebben getrokken.

WILLEMSTAD — Ter bevordering van de visserij op het eiland, werd onlangs door het Bestuurscollege besloten de nodige investeringen te doen ter verbetering van de infrastructuur voor deze industrie. In dit kader werden dan ook kort geleden de renovatie- werkzaamheden begonnen ten behoeve van de pier te Hala Kanao, die zich in bijzonder slechte staat bevindt. Gezeten achter het stuur van een "loader" luidde deze week gedeputeerde van Landbouw, Veeteelt en Visserij Henky Gummarus de officiële aanvang van deze werkzaamheden in.

…ota in pen voor State department

…ostaricaanse president: Willen …uidelijkheid gebruik vliegveld

…AN JOSE — De regering …n Costa Rica wil van de …renigde Staten catego-…ch weten of men op 10 juni …86 al dan niet de lan-…gsbaan van Potrero Gran-… heeft gebruikt of niet. San …e informeert hiernaar in …band met het Tower- rap-…rt. Zo heeft president Oscar …ias Sanchez van Costa Rica …egedeeld.

…ij Buitenlandse zaken heeft …een nota opgesteld over deze …erie welke bedoeld is voor de …rikaanse minister van Bui-…ndse zaken George Shultz. …Costaricaanse president …cht deze kwestie ter sprake …ens een persconferentie in …presidentiele paleis. Als de …dingsbaan inderdaad is ge-…ikt dan is dat gebeurd tegen …wil van de regering van Costa …a en tegen de criteria welke …e heeft vastgesteld in dit ver-…d. Aldus de president. Mocht …en dat het vliegveldje is ge-…kt dan zal Costa Rica een …ieel protest in gaan dienen … VS.

…Costaricaanse president …m wederom terug op de …tie van de Amerikaanse …welke op hem zou zijn uitge-…d in verband met het open …en van dit vliegveldje bij de … met Nicaragua. Dit speel-… rol met het oog op de be-…rading van de contra's. …over was bericht in het To-… rapport. President Arias … weer met nadruk vast dat … Washington geen pressie … is uitgeoefend. Dit was …meer wel beweerd door ko-… Oliver North die als functi-… van de Nationale veilig-…d in het Witte Huis een …oofdrol- spelers is geweest … Iran- contra- schandaal.

Volgens North heeft hij wel degelijk de Costaricaanse president laten bedreigen met stopzetting van de Amerikaanse economische hulp en het niet doorgaan van zijn bezoek aan het Witte Huis. In het rapport van de commissie- Tower wordt van deze chantage melding gemaakt. De Tower- commissie stelde een onderzoek in naar de Iran-contra- kwestie.

Volgens de Costaricaanse president is er op zijn hoogst sprake van een "aanpassing van onze politiek met betrekking tot het gebruik laten maken van de logistieke mogelijkheden" maar het uitgangspunt is niet gewijzigd ondanks de suggesties dat we een meer flexibel standpunt zouden moeten gaan innemen ten opzichte van de contra's. "Deze suggesties heb ik nooit als druk ervaren", aldus Oscar Arias, die er wel op wees dat de Costaricaanse pers wel deze interpretatie eraan gaf.

De president werd ook gevraagd waarom hij in november de directeur van de Amerikaanse geheime dienst, CIA, William Casey, niet ontving, toen deze San Jose aandeed. Hij had Casey laten weten dat hij eventueel bereid was om hem in zijn particuliere woning te ontvangen, waar ook hoge functionarissen uit andere landen waren ontvangen. Dit had hij vooral ook voorgesteld omdat de nationale en buitenlandse pers van het bezoek melding hadden gemaakt. "Casey weigerde echter mij te ontmoeten", aldus de president. "Hij heeft wel gesproken met andere functionarissen van mijn regering, die mij later hebben ingelicht over het besprokene. Maar er was niets van belang bij", zo voegde de Costaricaanse president er nog aan toe.

President kondigt aan dat er dit jaar geen schuldbetalingen gedaan worden

Ecuador moet overschakelen na bevingsramp op oorlogs-economie

QUITO — Ecuador kan dit jaar zijn schuld- verplichtingen niet nakomen, zo heeft president Leon Febres Cordero onverbloemd erkend. Deze maakte bekend dat het dodental al tot duizend is gestegen. Het land is als gevolg van de aardbevingsramp en de gevolgen daarvan overgestapt op een soort oorlogs-economie.

Na een hernieuwd bezoek aan de provincie Napo, waar de bevingen het hardste huis hebben gehouden maakte de Ecuadoraanse president bekend dat het onmogelijk is dat zijn land zijn rente op de buitenlandse schuld kan betalen en evenmin zal men op de hoofdsom zelf af kunnen betalen. Het was voor de eerste keer dat de president ook een cijfer van het aantal doden noemde. Het cijfer aan doden en vermisten in de provincie Napo heeft de duizend bereikt, aldus Febres Cordero in zijn boodschap tot het land.

De reeks van aardbevingen welke het land heeft getroffen, heeft de belangrijkste peiler van zijn economie- de olieproductie -ernstig aangetast doordat de oliepijpleiding over een afstand van kilometers is vernield. Het gevolg hiervan is dat de olie- productie voor maanden achtereen is lam gelegd. De gebruikelijke schade bij dit soort rampen aan de infrastructur zoals wegen en bruggen, en aan de huisvesting heeft dit het land voor een onoplosbaar economisch probleem geplaatst. In feite moet Ecuador nu gaan overschakelen op een oorlogs- economie, zo werd vastgesteld in de hoofdstad Quito. De schade wordt dan ook geraamd op zo'n miljard dollar oftewel evenveel als Ecuador verleden jaar moest betalen (996 miljoen dollar) aan schuld- betalingen aan het buitenland. Zo heeft Carlos Julio Emanuel bevestigd, de directeur van de Centrale bank van Ecuador. Onze capaciteit om aan de schuld- verplichtingen te voldoen is volledig aangetast door de jongste ramp, zo zei hij. Hierbij bepaalt men zich dus tot de louter financiele gevolgen van de ramp en laat men buiten beschouwing het immense menselijke leed als gevolg van waarschijnlijk tweeduizend doden en vierduizend vermisten en het verlies van have en goed door nog eens vijftigduizend mensen.

Nu men zover is dat de verbindingen enigszins hersteld worden met het rampgebied, blijkt pas duidelijk welke omvang de ramp heeft aangenomen. Het eerste officiele cijfer over het dodental, namelijk de raming van driehonderd doden door het Rode Kruis moest al heel snel bijgesteld worden, waarbij prefect Jorge Gonzalez van het rampgebied Napo kwam tot hier boven genoemde gegevens. Hij zei ook dat wat gebeurd was, te vergelijken was met de ramp welke Armero in Colombia trof eind 1985. Met de dag worden de gegevens uit Napo dramatischer.

Het blijkt nu dat verschillende dorpjes in de nacht van donderdag op vrijdag verleden week bij de eerste zware aardschokken weggevaagd zijn van de aardbodem. Autobussen die vol passagiers zaten zijn niet meer teruggezien. Zij zijn bij grond- verschuivingen bedolven door modder of door grond en puin. Het puin ruimen op de hoofdweg tussen Quito en Napo vordert traag, heel erg traag. Dit is ook de reden dat men zo lang heeft moeten wachten voordat er enige duidelijkheid kwam over de ramp en zijn omvang.

Als reactie op het stilleggen van de olie- productie werden beperkingen opgelegd aan het binnenlandse verbruik van brandstoffen. Het gebruik van particuliere auto's moest zoveel mogelijk beperkt worden, zo bepaalde de regering. Het ziet er naar uit dat deze maatregelen niet voldoende zoden aan de dijk zetten. Van politieke zijde is al gesuggereerd om de volgend jaar te houden verkiezingen op te schorten. President Febres Cordero heeft de Rekenkamer en het Hoofdstembureau al opgedragen te achterhalen wat de kosten zijn welke aan verkiezingen zijn verbonden.

Een van de eerste directe maatregelen in het kader van de oorlogs- economie was dus de mededeling, die de president nu heeft gedaan, namelijk dat Ecuador dit jaar niets op zijn schulden zal betalen. Dit althans wat de particuliere banken betreft, zo verduidelijkte later de directeur van de Centrale bank. De betalingen aan regeringen en internationale instellingen is niet ter discussie gesteld door de president, zei Emanuel.

De buitenlandse schuld is opgelopen tot 8,15 miljard dollar. Dit jaar alleen moest men eigenlijk 1,3 miljard dollar betalen aan rente en aflossingen. Het is duidelijk dat er echter meer maatregelen op financieel en economisch zullen moeten worden getroffen wil het land uit het dal kunnen komen waarin het nu is beland als gevolg van de ramp.

De buitenlandse hulp voor Ecuador begint nu wat op gang te komen. De Verenigde Staten, Venezuela, Mexico, Italie, Engeland en Spanje kwamen het eerste over de brug. In het rampgebied zit men te springen om voedsel, kleding, voorlopig onderdak enz. Bij de internationale ontwikkelings- organisaties zal worden aangeklopt voor hulp bij de wederopbouwwerkzaamheden. Zo heeft men de Unesco al gevraagd om dit te doen waar ook het onderwijs in het rampgebied ernstige schade heeft opgelopen.

Salvador-verzet laat burgemeester vrij

SAN SALVADOR — Het Salvadoraanse verzet heeft een burgemeester die men "als krijgsgevangene" vasthield vrijgelaten via het Internationale Rode Kruis en de bemiddeling van de katholieke kerk. Zo maakte Radio Venceremos bekend, de verzetszender, welk bericht werd bevestigd vanuit militaire bron. Het gaat om burgemeester Salomon Sanchez Garcia van Osicala in de provincie Morazan in het noordoosten van het land. Volgens de guerrilla had men hem aangehouden om zijn rol te onderzoeken bij de strijd tegen de guerrilla zoals zijn medewerking aan het vormen van Burgerbeschermings- patrouilles enz. Hij werd sedert begin januari vastgehouden. In diezelfde maand werden ook nog twee andere burgemeesters gearresteerd door de guerrilla. Zij blijven in arrest. Het verzet heeft de burgemeesters in de gevechtszone gewaarschuwd met de bevolking samen te werken. Bij eventueel verzet lopen ook zij kans aangehouden te worden.

Leger teruggetrokken van Braziliaanse olie-installaties

SAO PAOLO — De arbeidsonrust in Brazilie is vrijdag enigszins afgenomen met de aankondiging van de autoriteiten dat militairen de belangrijkste olie- installaties van het land zouden verlaten. Drie dagen eerder was de soldaten op verzoek van het staatsolie- bedrijf Petrobras op de raffinaderijen geplaatst omdat men een staking van het hele personeel vreesde. Het personeel wilde over een loonaanbod onderhandelen. Dit gebeurt woensdag waarbij de minister van Arbeid Almir Pazzionotto als bemiddelaar optreedt.

Het was dezer dagen ook onrustig in de Braziliaanse landbouw. Honderdduizenden boeren hielden protest- bijeenkomsten tegen de hoge rente, die zij voor geleend geld moeten betalen. Tot gisteren gingen deze protestacties door.

President Bank of Montreal: begrip voor Brasilia's positie

Canadese banken willen schuld van Brazilie omzetten in investeringen

BRASILIA — De Bank of Montreal is voorstander van het omzetten van de Braziliaanse buitenlandse schuld in een soort investeringen. President William Mulholland heeft dit gezegd na een onderhoud met de Braziliaanse minister van Financien Dilson Funaro.

De Canadese bank- directeur besprak met de Braziliaanse autoriteiten het onlangs door Brasilia ingestelde moratorium op rente- betalingen op niet- kortlopende leningen. Hij was onder meer een uur lang de gast van minister Funaro. Na afloop zei Mulholland dat men onder meer gesproken heeft over een suggestie om de buitenlandse schulden directe in Brazilie gedane buitenlandse investeringen te maken. Hij ging niet nader op het plan in. Hij besprak het wel later met functionarissen van de Braziliaanse Centrale bank. De bank- manager zei wel dat hij goede hoop had dat hij een flink deel van de schuld welke Brazilie bij de Bank of Montreal heeft, omgezet kan worden in een investering, aangevuld met nieuwe investeringen in Brazilie. De vice- president van de Canadese bank, die de public relations voor zijn rekening neemt maakte duidelijk dat Brazilie voor 1,8 miljard in het krijt staat bij de Bank of Montreal. In dit geval treedt de bank echter op namens een zestal Canadese banken waaraan Brazilie schulden moet terugbetalen. Zij zijn samen voor vijf miljard dollar schuld- eisers ten opzichte van Brazilie. De totale buitenlandse schuld van dit land komt uit op 108 miljard dollar.

Mulholland maakte ook duidelijk dat hij met de Braziliaanse minister had gesproken over de noodzaak dat Brasilia met een gezond economisch plan voor de draad komt. Evenals president Jose Sarney houdt ook Funaro vol dat Brazilie zijn verplichtingen aan het buitenland niet kan nakomen ten koste van de economische groei. Overigens meent Mulholland dat er geen sprake is van een conflict tussen economische groei en de buitenlandse schuld. Hij, Mulholland, kon zich het standpunt van Brazilie "volkomen voorstellen". Het is voor mij, aldus de Canadese bankier, van belang dat Brazilie inderdaad een gezonde economische groei kent. Funaro had hem trouwens ook verzekerd dat Brazilie met zijn grote economische mogelijkheden spoedig een oplossing kan vinden voor de bestaande problemen.

Campesinos in San José protesteren

SAN JOSE — In de Costaricaanse hoofdstad is een mars gehouden van ontevreden campesinos, welke uitging van een aantal vakbondsfederaties. De campesinos lieten hun stem horen uit protest tegen het feit dat levensnoodzakelijke artikelen steeds duurder worden en ook worden de tarieven voor de dienstverlening steeds hoger. Met de massale actie wilde men bereiken dat de regering zich bewust wordt van zijn indertijd gedane beloften ten aanzien van de campesinos. Het is echter niet alleen de regering welke in gebreke is gebleven tegenover deze categorie van de beroeps- bevolking. Het parlement heeft bijvoorbeeld ook geen haast gemaakt met het wetsontwerp voor belasting- herziening dat vooral voor de landbouw- sector van belang is.

Met oog op val grondstoffen-prijzen

Managua wil Midden Amerikaanse markt weer tot leven brengen

MANAGUA — De ministers van Economische zaken van Midden Amerika komen in Managua bijeen om het functioneren van de Middenamerikaanse gemeenschappelijke markt te bespreken. De bedoeling is om een gezamenlijk standpunt te formuleren om daarmee onder meer het probleem van de in elkaar zakkende grondstofprijzen onder ogen te kunnen zien.

Minister Alejandro Martinez Cuanca van Buitenlandse handel van Nicaragua wees er in dit verband op dat er "een echte bezorgdheid bestaat in de regio ten aanzien van de dramatische economische situatie, welke nu nog verergerd wordt als gevolg van de prijs- ontwikkelingen met betrekking tot onze grondstoffen welke de kern van onze export uitmaken. Hij zag een taak weggelegd voor de regeringen van Midden Amerika om te bereiken dat "wij eensgezind werken aan een antwoord op deze situatie welke ons door de internationale gemeenschap wordt opgelegd. Hij wees daarbij op de kwesties als buitenlandse schuld welke met de dag toeneemt en op de ontzaglijke daling van de exportprijzen. Als wij als Middenamerikaanse gemeenschap op weten te treden, ondanks onze verschillen van mening op ander gebied dan zal dat niet nalaten effect te sorteren, aldus de Nicaraguaanse minister.

Volgens Nicaragua heeft de Middenamerikaanse gemeenschappelijke markt echt wel een toekomst. Maar dan moet men wel tot concrete acties komen. Begonnen moet worden met een eerlijke en open dialoog. Het ziet er naar uit dat zijn oproep in goede aarde valt bij de buurlanden. El Salvador en Costa Rica hebben bv allebei te maken met een strop van tientallen miljoenen als gevolg van de lage koffieprijs.

Piloot neergeschoten vliegtuig in Honduras zat vast wegens drugs

MIAMI — De bij het neerschieten door de Hondurese luchtmacht van een DC 3- vliegtuig omgekomen piloot Joseph Bernard Mason heeft een strafkaart in verband met drugszaken. Zo heeft de politie in Miami meegedeeld. De familie van Mason weigerst enig commentaar te geven op het gebeuren en alle berichten daarom heen. Mason, die vrijdag 51 jaar zou zijn geworden, heeft in Miami Springs gewoond. Op dit adres weigerde men antwoord te geven op vragen met betrekkking tot Mason en verwees men naar een advocaat die geen thuis gaf. Gebleken is ondertussen dat hij onder meer gearresteerd is geweest in Dimini op de Bahamas in 1983. Zo bevestigde men bij de DEA, de dienst welke de handel in verdovende middelen bestrijdt.

Botsing in Frankrijk 150 auto's en zeventien gewonden

LILLE — Bij een grote ketting- botsing als gevolg van mist zijn bij Duinkerken in Frankrijk zenentien mensen gewond geraakt. Bij de botsing waren niet minder dan 150 auto's betrokken. Het ongeluk deed zich voor op een snelweg. Men zei bij de politie dat het een wonder was dat er geen doden bij dit ongeluk zijn gevallen.

OAS-secretaris op bezoek Bogota, Rio

WASHINGTON — Voor een officieel bezoek aan Colombia en Brazilie is de secretaris generaal van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS), Joao Banea Soares, op reis gegaan. De Braziliaanse diplomaat ging eerst naar Bogota, waar hij drie dagen zou blijven. Hij wordt er ontvangen door president Virgilio Barco. In Rio de Janeiro zal hij later een mede door de OAS georganiseerde studie- bijeenkomst officieel openen. Dit doet hij samen met president Jose Sarney. Het symposium gaat over De minder valide mens en de arbeid.

BEIRUT — De Shi'itische AMAL-militie liet vrijdag weer honderd ton voedsel door naar Palestijnse vluchtelingen- kampen in zuid Libanon, aldus de VN. Bij de hulp zijn nog steeds geen medische voorzieningen inbegrepen.